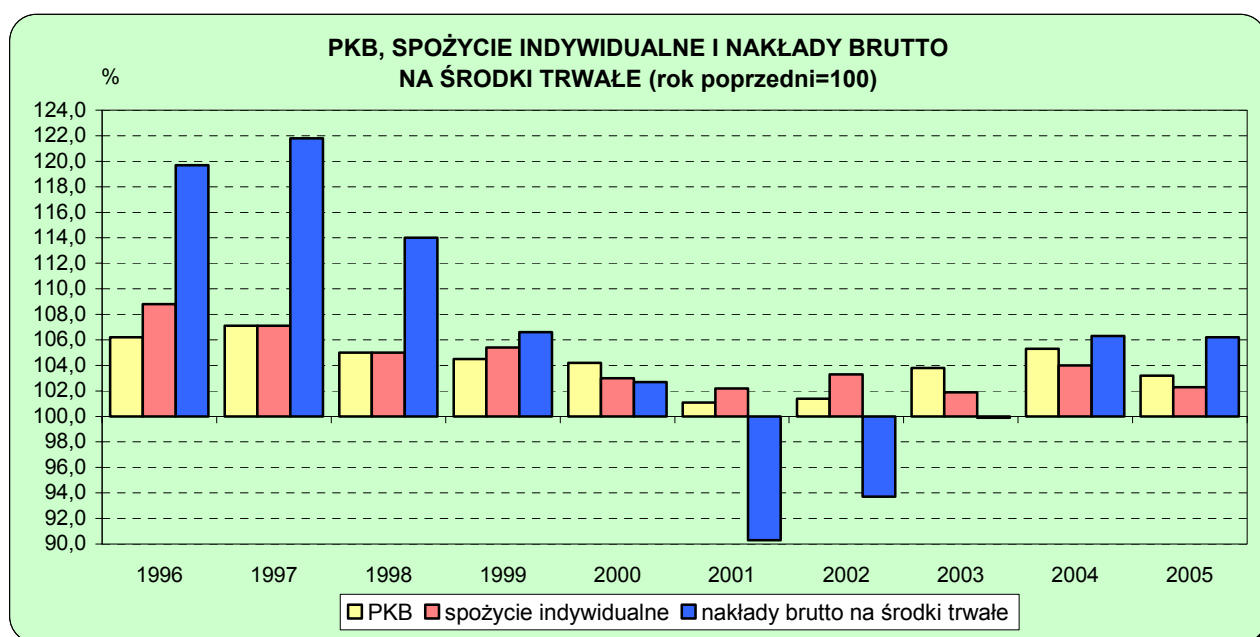

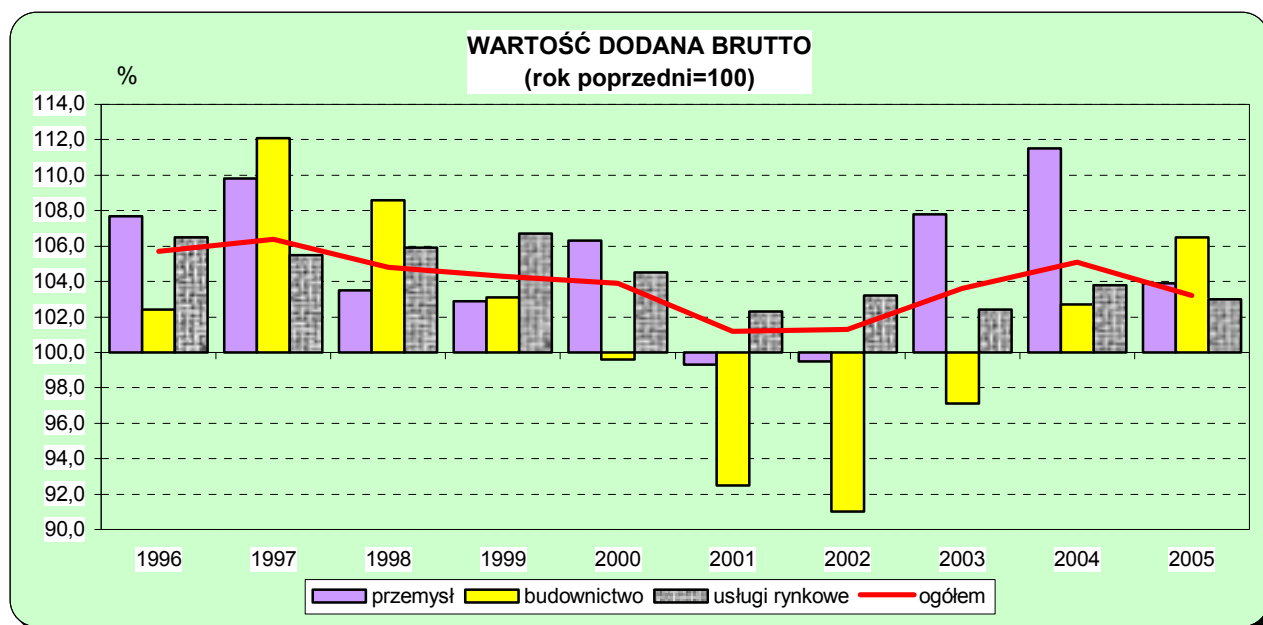
Wstęp

Tempo wzrostu gospodarczego w 2005 r. było niższe od wysokiego, uzyskanego w roku akcesji do UE - 2004. W kolejnych kwartałach ub. roku, w warunkach obniżającej się inflacji, obserwowano stopniową poprawę dynamiki gospodarczej i korzystne zmiany trudnej sytuacji na rynku pracy.

Według wstępnych szacunków, w 2005 r. w porównaniu z rokiem poprzednim, produkt krajowy brutto był realnie wyższy o 3,2 % (w 2004 r. wzrost PKB wyniósł 5,3%). Popyt krajowy był o 1,9% wyższy niż przed rokiem (wobec wzrostu o 5,9% w 2004 r.), przy czym spożycie ogółem zwiększyło się w tym okresie o 2,4% (w 2004 r. – o 3,9%), w tym spożycie indywidualne – o 2,3% (wobec odpowiednio o 4,0%), natomiast akumulacja brutto kształtowała się na poziomie zbliżonym do ubiegłorocznego. Znacznie zmniejszył się przyrost rzeczowych środków obrotowych, po wysokim wzroście w 2004 r. Nakłady brutto na środki trwałe były wyższe niż w roku poprzednim o 6,2% (wobec ich wzrostu o 6,3% w 2004 r.). Stopa inwestycji w gospodarce narodowej nieznacznie się poprawiła (o 0,3 pkt, do 18,3%).

Wartość dodana brutto w 2005 r. była o 3,2% wyższa niż przed rokiem (wobec wzrostu o 5,1% w 2004 r.). Większy niż przeciętnie wzrost wartości dodanej brutto notowano w przemyśle (3,9%) oraz budownictwie (6,5%). W sektorze usług rynkowych wartość dodana brutto zwiększyła się o 3,0%.

Produkcja sprzedana przemysłu ogółem według szacunku była o 3,8% większa od wysokiego jej poziomu przed rokiem, w tym w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób - o 4,0%. Tempo produkcji przemysłowej rosło systematycznie w kolejnych kwartałach (od 0,7% w I kwartale do 8,3% w IV). Nadal zwiększała się wydajność pracy w przemyśle. Spośród działów o znaczącym udziale w produkcji najwyższą dynamikę notowano m.in. w produkcji maszyn i urządzeń, wyrobów z metali, wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych. Większy niż przeciętnie był wzrost produkcji artykułów spożywczych i napojów. Produkcja w przemysłach zaliczanych do tzw. nośników postępu była wyższa od wysokiego jej poziomu w 2004 r. o 6,4%.

W trzecim z kolei roku notowano wzrost produkcji w **budownictwie**. Według szacunków dla całej zbiorowości, była ona o ok. 5% wyższa niż w roku poprzednim, w tym w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób - o 7,4%. Nadal jednak produkcja kształtowała się znacznie poniżej poziomu z 2000 r.

W 2005 r. nieznacznie niższa od notowanej w roku poprzednim była **sprzedaż detaliczna** ogółem (o ok. 1%, przy czym w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób notowano wzrost o 1,5%). W **transporcie** sprzedaż usług zwiększyła się o ponad 1%, natomiast w **łącznie** – o ok. 4%.

W **rolnictwie**, według wstępnego szacunku, globalna produkcja rolnicza zmniejszyła się w porównaniu z wysokim poziomem w roku poprzednim o 2,1%. Niższa niż przed rokiem była

produkcja roślinna (o 9,1%), głównie w wyniku słabszych od bardzo wysokich ubiegłorocznych zbiorów głównych ziemiopłodów, natomiast o 5,8% zwiększyła się produkcja zwierzęca. Kontynuację tendencji wzrostowej obserwowano w pogłowie zwierząt gospodarskich. W 2005 r. przeciętne ceny zbóż były znacznie niższe od notowanych w roku poprzednim. Obniżyły się również ceny żywca wieprzowego i drobiowego. Wyższe niż przed rokiem były ceny żywca wołowego i mleka oraz warzyw i owoców. W wyniku większego wzrostu cen towarów i usług zakupywanych przez rolników niż cen produktów rolnych przez nich sprzedawanych, pogorszeniu uległ wskaźnik „nożyc cen”.

Handel zagraniczny nadal miał pozytywny wpływ na tempo wzrostu gospodarczego. Mimo umocnienia złotego, utrzymała się znaczna dynamika eksportu, co przy zwolnieniu dynamiki importu, wpłynęło na poprawę ujemnego salda wymiany. Korzystny, chociaż gorszy niż przed rokiem, był wskaźnik terms of trade.

Poprawie uległa trudna sytuacja na **rynku pracy**. Szacuje się, że liczba pracujących w gospodarce na koniec roku była wyższa niż w 2004 r. Systematycznie zwiększało się przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w ujęciu rocznym, przy czym wyższa dynamika cechowała drugie półrocze. W rezultacie, w całym 2005 r. zatrudnienie zwiększyło się w porównaniu z 2004 r. o 1,9%. Wzrost zatrudnienia widoczny był w sekcjach związanych z usługami oraz w przetwórstwie przemysłowym. Spadek liczby bezrobotnych był głębszy niż w 2004 r., większy był także spadek stopy bezrobocia, która wyniosła 17,6%. Wzrastał udział bezrobotnych nieposiadających prawa do zasiłku.

Nastąpiło wyraźne spowolnienie **zjawisk inflacyjnych**. W przemyśle w grudniu wzrost cen w ujęciu rocznym wyniósł 0,5%, w tym spadek cen dotyczył przetwórstwa przemysłowego, przy wzroście w górnictwie oraz wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, wodę. Średnioroczny wzrost cen w przemyśle wyniósł 0,7%, wobec 7,0% w roku poprzednim. W budownictwie ceny w grudniu były wyższe niż przed rokiem o 2,3%; średnioroczny wzrost cen wyniósł 3,0%, wobec 2,5% w 2004 r. Wzrost cen konsumpcyjnych w ujęciu rocznym zmniejszył się z 3,7% w styczniu do 0,7% w grudniu 2005 r., głównie w wyniku spadku cen żywności i napojów bezalkoholowych oraz odzieży i obuwia, jak również zwolnienia tempa wzrostu cen związanych m.in. z transportem. W efekcie, średnioroczny wzrost cen konsumpcyjnych wyniósł 2,1% i był niższy niż w 2004 r. (3,5%).

W 2005 r. notowano niewielki, choć nieco wyższy niż przed rokiem, wzrost **wynagrodzeń** realnych w sektorze przedsiębiorstw (o 1,2%). Nieznaczny był wzrost realnych rent i emerytur w systemie pracowniczym (o 0,3%). Utrzymał się natomiast spadek realnych rent i emerytur rolników indywidualnych (o 0,9%).

Deficyt budżetu państwa w 2005 r. wyniósł 28559,2 mln zł, co stanowiło 81,6% kwoty założonej w ustawie budżetowej na cały rok.

Dynamika realna produktu krajowego brutto ^{a)}

Wyszczególnienie	2002	2003	2004				2005					
	kwartaly											
	I-IV	I-IV	I	II	III	IV	I	II	III	I-III	I-IV	
analogiczny okres roku poprzedniego=100												
Spożycie ogółem.....	102,9	102,5	103,9	104,5	104,9	104,0	102,4	102,0	101,9	102,3	102,1	102,4
spożycie indywidualne.....	103,3	101,9	104,0	104,7	104,8	104,1	102,3	101,7	101,6	102,7	102,0	102,3
spożycie zbiorowe	101,5	104,7	103,9	104,3	105,3	103,9	102,7	103,2	102,8	101,1	102,4	102,7
Akumulacja brutto	92,8	103,3	114,7	118,9	120,5	114,5	107,8	96,1	88,4	98,4	94,2	99,7
w tym nakłady brutto na środki trwałe	93,7	99,9	106,3	105,0	104,9	105,3	108,5	101,2	103,8	105,7	103,8	106,2
Eksport.....	104,8	114,2	114,0	117,1	120,2	119,0	106,3	103,9	109,7	105,6	106,4	107,1
Import	102,7	109,3	115,2	119,0	124,0	121,1	105,7	101,1	100,8	100,2	100,7	103,4
Popyt krajowy.....	100,9	102,7	105,9	106,7	107,4	105,8	103,8	101,1	99,5	101,6	100,7	101,9
Produkt krajowy brutto	101,4	103,8	105,3	105,8	105,9	104,8	103,9	102,1	102,8	103,7	102,9	103,2
Wartość dodana brutto.....	101,3	103,6	105,1	105,5	105,5	104,8	104,1	102,1	102,8	103,6	102,8	103,2
w tym:												
przemysł	99,5	107,8	111,5	113,2	114,7	108,7	106,9	100,8	102,6	104,2	102,5	103,9
budownictwo	91,0	97,1	102,7	100,8	101,2	100,8	105,5	105,3	111,0	108,1	108,5	106,5
usługi rynkowe	103,2	102,4	103,8	104,1	104,1	103,9	102,8	102,3	102,7	103,9	102,9	103,0
w tym:												
handel i naprawy	104,1	100,4	104,9	106,2	107,6	103,9	101,2	101,9	102,1	105,1	103,0	103,0
transport, gospodarka magazynowa i łączność	107,4	103,5	103,6	104,0	104,2	103,8	102,7	100,7	101,3	101,9	101,3	102,0

a) Ceny średnioroczne roku poprzedniego.

Podstawowe wskaźniki sytuacji społeczno-gospodarczej kraju w latach 2000-2005

Wyszczególnienie a – rok poprzedni=100	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Ludność (w końcu okresu) w tys.	38254	38242	38219	38191	38174	38157 ¹⁾
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ³⁾ w tys.	5312	5138	4912	4724	4684	4773
a	96,7	96,7	95,6	96,2	99,1	101,9
Przeciętna liczba emerytów i rencistów w tys.	9412	9311	9237	9206	9213	9169
a	99,6	98,9	99,2	99,7	100,1	99,5
Liczba bezrobotnych (w końcu okresu) w tys.	2703	3115	3217	3176	3000	2773
a	115,0	115,3	103,3	98,7	94,5	92,4
a	19,4 ²⁾	20,0 ²⁾				
Stopa bezrobocia (w końcu roku) w %	15,1	17,5	18,0	20,0	19,0	17,6
Ceny towarów i usług konsumpcyjnych						
rok/rok	110,1	105,5	101,9	100,8	103,5	102,1
grudzień/grudzień	108,5	103,6	100,8	101,7	104,4	100,7
Przeciętne wynagrodzenie nominalne brutto w gospodarce narodowej ⁴⁾ w zł.	1893,74	2045,11	2097,83	2185,02	2273,44	2360,46 ⁵⁾
w tym:						
w sektorze przedsiębiorstw ^{3,4)} w zł.	2056,80	2203,14	2277,43	2341,53	2438,57	2515,85
Przeciętne wynagrodzenie realne brutto w gospodarce narodowej ⁴⁾	101,0	102,5	100,7	103,4	100,7	101,3 ⁵⁾
w tym:						
w sektorze przedsiębiorstw ^{3,4)}	101,3	101,6	101,5	102,0	100,8	101,2
Przeciętna realna emerytura i renta z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych brutto	97,7	104,7	104,6	104,1	100,6	100,3
a	97,8	106,0	97,6	162,7	108,1	114,4
Mieszkania oddane do użytkowania w tys.	87,8	106,0	97,6	162,7	108,1	114,4
Globalna produkcja rolnicza (ceny stałe)	94,4	105,8	98,1	99,2	107,5	97,9 ¹⁾
a	94,2	108,6	93,3	94,3	116,7	90,9 ¹⁾
roślinna	94,7	102,5	103,4	104,8	97,3	105,8 ¹⁾
zwierzęca	106,7	100,6	101,1	108,3	112,6	103,8
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny stałe)	101,4	88,3	95,9	101,6	104,7	105,0
a	1,9	0,7	0,8	2,8	6,0	5,4 ⁵⁾
Produkcja budowlano-montażowa ⁷⁾ (ceny stałe)	0,7	-0,3	-0,2	1,7	4,8	4,2 ⁵⁾
a						
Rentowność obrotu brutto ⁸⁾ w %						
a	34373,4	40194,8	43499,3	47526,4	59698,0	64965,1 ⁹⁾
Rentowność obrotu netto ⁸⁾ w %	53084,6	56034,5	58480,2	60353,8	71354,3	73317,5 ⁹⁾
a	-18711,2	-15839,7	-14980,9	-12827,4	-11656,3	-8352,4 ⁹⁾
Handel zagraniczny						
eksport w mln euro	53084,6	56034,5	58480,2	60353,8	71354,3	73317,5 ⁹⁾
import w mln euro	-18711,2	-15839,7	-14980,9	-12827,4	-11656,3	-8352,4 ⁹⁾
saldo w mln euro						
Budżet państwa						
dochody w mld zł	135,7	140,5	143,5	152,1	156,3	179,8
a	151,1	172,9	183,0	189,1	197,7	208,4
wydatki w mld zł	-15,4	-32,6	-39,4	-37,0	-41,4	-28,6
a	104,2	101,1	101,4	103,8	105,3	103,2 ⁶⁾
PKB	102,8	102,2	102,9	102,5	103,9	102,4 ⁶⁾
a	103,0	102,2	103,3	101,9	104,0	102,3 ⁶⁾
spżycie ogółem	103,9	86,6	92,8	103,3	114,7	99,7 ⁶⁾
a	102,7	90,3	93,7	99,9	106,3	106,2 ⁶⁾
akumulacja brutto	103,9	101,2	101,3	103,6	105,1	103,2 ⁶⁾
a	106,3	99,3	99,5	107,8	111,5	103,9 ⁶⁾
nakłady brutto na środki trwałe	99,6	92,5	91,0	97,1	102,7	106,5 ⁶⁾
a	104,5	102,3	103,2	102,4	103,8	103,0 ⁶⁾
wartość dodana brutto						
a						
przemysł						
a						
budownictwo						
a						
usługi rynkowe						
a						

1) Dane wstępne.

2) Dane opracowano z uwzględnieniem liczby pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: w liczniku (i w 2003) – Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, w mianowniku – Powszechnego Spisu Rolnego 1996.

3) W jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

4) Łącznie z obowiązkową składką na ubezpieczenia społeczne.

5) Dane za okres styczeń-wrzesień.

6) Szacunek wstępny.

7) Produkcja budowlano-montażowa wykonana systemem zlecieniowym przez podmioty budowlane na terenie kraju.

8) Dla podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 49 osób bez względu na rodzaj działalności.

9) Dane za okres styczeń-listopad.

Podstawowe wskaźniki sytuacji społeczno-gospodarczej kraju wg kwartałów

Wyszczególnienie a – analogiczny okres poprzedniego roku=100 b – okres poprzedni=100 c – miesiąc kończący kwartał (grudzień poprzedniego roku=100)	2004				2005			
	kwartały							
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Ludność (w końcu okresu) w tys.	38181	38180	38187	38174	38161	38161	38168	38157 ¹⁾
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ²⁾ w tys.....	4668	4681	4675	4711	4746	4767	4773	4808
a	98,6	99,3	99,1	99,7	101,7	101,8	102,1	102,1
Przeciętna liczba emerytów i rencistów w tys.....	9214	9227	9208	9200	9195	9174	9157	9149
a	100,0	100,2	100,1	100,0	99,8	99,4	99,5	99,4
Liczba bezrobotnych (w końcu okresu) w tys.	3266	3071	2971	3000	3053	2827	2760	2773
a	98,3	98,0	96,7	94,5	93,5	92,1	92,9	92,4
Stopa bezrobocia (w końcu okresu) w %	20,4	19,4	18,9	19,0	19,2	18,0	17,6	17,6
Ceny towarów i usług konsumpcyjnych	a 101,6	103,3	104,5	104,4	103,6	102,3	101,6	101,1
b	100,8	102,0	100,6	100,9	100,3	100,6	99,8	100,4
c	100,8	103,5	103,3	104,4	100,2	100,6	100,7	100,7
Ceny produkcji sprzedanej przemysłu.....	a 104,4	108,8	108,3	106,5	103,3	100,1	99,8	99,7
Przeciętne wynagrodzenie nominalne brutto w sektorze przedsiębiorstw ²⁽³⁾ w zł.....	2376,63	2399,28	2429,50	2547,99	2425,24	2470,30	2495,64	2670,54
Przeciętne wynagrodzenie realne brutto w sektorze przedsiębiorstw ²⁽³⁾	a 103,8	101,6	99,5	98,5	98,7	100,8	101,1	103,8
Przeciętna realna emerytura i renta z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych brutto ..	a 103,5	100,4	99,0	99,5	99,4	100,0	100,9	100,8
Przeciętna realna emerytura i renta rolników indywidualnych brutto	a 101,9	98,7	97,6	97,9	98,6	98,7	99,5	99,7
Mieszkania oddane do użytkowania od początku roku w tys.	28,2	50,2	72,0	108,1	26,3	48,8	76,0	114,4
Produkcja sprzedana przemysłu ²⁽⁴⁾ (ceny stałe) ...	a 119,0	116,4	109,2	106,2	100,7	102,3	104,5	108,3
Produkcja budowlano-montażowa ²⁽⁵⁾ od początku roku (ceny stałe).....	a 95,7	96,8	95,9	99,1	105,7	108,5	108,0	107,4
Rentowność obrotu brutto ⁶⁾ w %	5,9	6,5	6,4	6,0	5,2	5,2	5,4	.
Rentowność obrotu netto ⁶⁾ w %.....	4,7	5,2	5,1	4,8	3,8	4,0	4,2	.
Handel zagraniczny (od początku roku)								
eksport w mln euro	13188,3	27903,5	43195,3	59698,0	16271,9	33712,9	51314,6	64965,1 ⁷⁾
import w mln euro	15530,9	34299,4	52369,7	71354,3	18199,8	38037,1	58138,9	73317,5 ⁷⁾
saldo w mln euro	-2342,6	-6395,9	-9174,4	-11656,3	-1927,9	-4324,2	-6824,3	-8352,4 ⁷⁾
Budżet państwa (od początku roku)								
dochody w mln zł	36011,3	74758,6	113107,6	156281,2	41228,3	86694,5	133040,8	179801,6
wydatki w mln zł	47815,0	94488,4	141948,5	197698,3	53954,0	104942,3	150822,8	208360,8
wynik w mln zł	-11803,7	-19729,8	-28840,9	-41417,1	-12725,7	-18247,8	-17748,7	-28559,2
PKB	a 106,8	105,9	104,8	103,9	102,1	102,8	103,7	.
spożycie indywidualne	a 104,7	104,8	104,1	102,3	101,7	101,6	102,7	.
nakłady brutto na środki trwałe.....	a 104,7	104,9	105,3	108,5	101,2	103,8	105,7	.

1) Dane wstępne.

2) W jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

3) Łącznie z obowiązkową składką na ubezpieczenia społeczne.

4) Dynamikę produkcji sprzedanej przemysłu podano w cenach bazowych, tj. bez obciążeń podatkami VAT i akcyzowym, ale łącznie z dotacjami przedmiotowymi.

5) Produkcja budowlano-montażowa wykonana systemem zleciowym przez podmioty budowlane na terenie kraju. Dynamikę produkcji budowlano-montażowej podano w cenach bazowych.

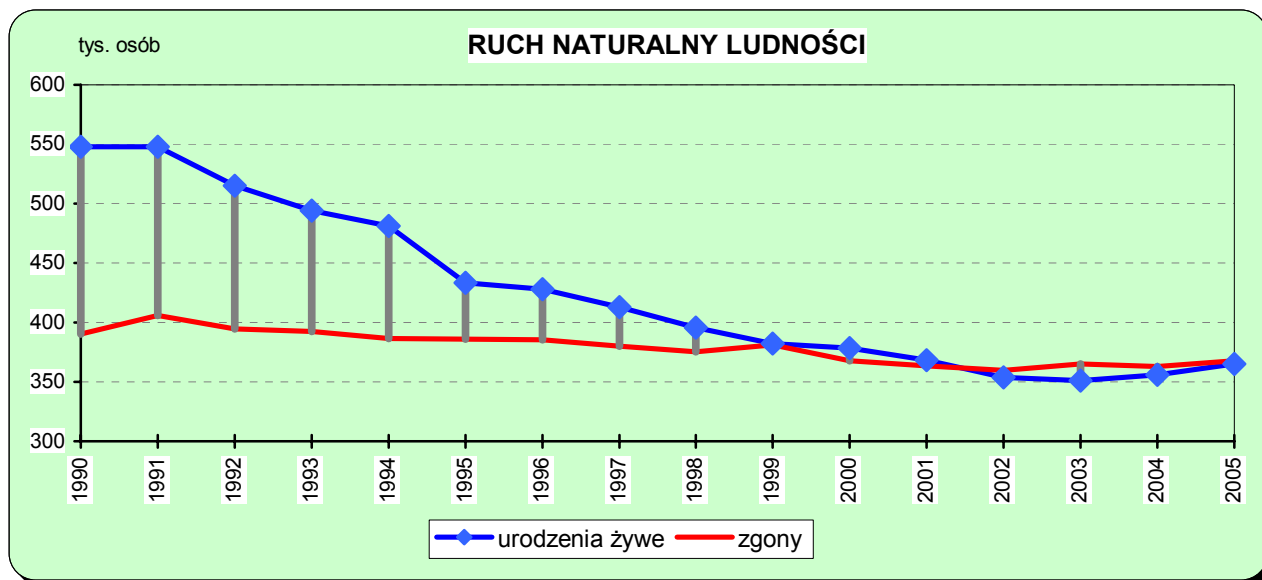
6) Od początku roku; dla podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 49 osób bez względu na rodzaj działalności.

7) Dane za okres styczeń-listopad.

Sytuacja demograficzna Polski

Rok 2005 był siódmym z kolei, w którym odnotowano ubytek rzeczywisty ludności, a jednocześnie czwartym, w którym wystąpił ujemny przyrost naturalny. W latach 2000-2005, w wyniku niskiego przyrostu naturalnego oraz ujemnego salda migracji zagranicznych, liczba ludności Polski zmniejszyła się o ok. 107 tys. Tempo przyrostu ludności było ujemne i wynosiło od -0,02% w 2000 r., poprzez -0,07% w 2003 r., do -0,04% w latach 2004 i 2005 (w latach 90-tych stopa przyrostu kształtowała się średnio na poziomie ok. 0,2%).

Bezpośrednią przyczyną zmniejszania się liczby ludności był, obserwowany od 1984 r., spadek liczby urodzeń, z kolei umieralność nie uległa istotnym zmianom. Od 1993 r. urodzenia kształtują się na poziomie poniżej 500 tys., a od 1998 r. – poniżej 400 tys. Od dwóch lat notuje się jednak wzrost liczby urodzeń.

Z szacunku wynika, że w minionym roku **ujemny przyrost naturalny** wyniósł ok. 4 tys. (w 2004 r. zmarło o ok. 7 tys. osób więcej niż urodziło się dzieci). Saldo długookresowych migracji zagranicznych na pobyt stały – ujemne dla Polski w całym okresie powojennym – w 2005 r. osiągnęło poziom minus 13 tys. osób.

Według wstępnych szacunków, **ludność** Polski w końcu 2005 r. liczyła 38157 tys. osób, tj. o 17 tys. mniej niż w końcu 2004 r. (ubytek rzeczywisty ludności był podobny jak przed rokiem).

Szacuje się, że w 2005 r. liczba **urodzeń** żywych wyniosła ok. 364 tys., tj. o ponad 8 tys. więcej niż w 2004 r., natomiast o ok. 33% mniej niż w 1990 r. i blisko połowę mniej niż w 1983 r., który był szczytowym rokiem ostatniego wyżu demograficznego. W 2005 r. współczynnik urodzeń wyniósł 9,6‰ i był o prawie 5 pkt niższy niż w 1990 r. (w 2004 r. wynosił 9,3‰). Zwiększenie się liczby urodzeń dotyczy rodzin zamieszkających w miastach, na wsi współczynnik urodzeń pozostaje na zbliżonym poziomie do roku poprzedniego.

W dalszym ciągu utrzymuje się - obserwowany od lat 90-tych - okres **depresji urodzeniowej**. Od 1989 r. poziom reprodukcji nie gwarantuje prostej zastępowalności pokoleń. W 2004 r. współczynnik dzietności wyniósł 1,23, co oznacza minimalny wzrost (o 0,01) w stosunku do odnotowanego w 2003 r., który był najniższy od ponad 50 lat. Na dzietność kobiet w istotnym stopniu wpływa liczba zawieranych związków małżeńskich. Zdecydowana większość dzieci (83% w 2004 r.) rodzi się w rodzinach tworzonych przez prawnie zawarte związki małżeńskie - w początkowych latach trwania małżeństwa. W ciągu ostatnich kilkunastu lat wzrastał odsetek urodzeń pozamałżeńskich. Na początku lat 90-tych ze związków pozamałżeńskich rodziło się ok. 6-7% dzieci, zaś w ostatnich latach 14-17%.

Szacuje się, że w 2005 r. zawarto ponad 207 tys. nowych **związków małżeńskich** (o ok. 15 tys. więcej niż w 2004 r.). Współczynnik małżeństw wzrósł o 0,4 pkt, do poziomu 5,4‰. Częstość zawierania małżeństw jest nieznacznie niższa w miastach niż na wsi. Około 73% prawnie zawieranych związków stanowią małżeństwa wyznaniowe, tj. zawarte w kościołach i jednocześnie zarejestrowane w urzędach stanu cywilnego.

W ostatnich dwóch latach gwałtownie wzrastała liczba rozwodów. Według szacunków, w 2005 r. **rozwiódło** się ok. 68 tys. par małżeńskich, tj. o prawie 12 tys. więcej niż w roku poprzednim oraz o 25 tys. więcej niż w 2000 r. Współczynnik rozwodów wzrósł w stosunku do 2004 r. o 0,3 pkt i osiągnął poziom 1,8‰. W miastach natężenie rozwodów jest prawie trzy razy wyższe niż na wsi.

Podobnie jak w przypadku rozwodów, istotnie zwiększa się także liczba prawnie orzeczonych separacji. Z wstępnych danych wynika, że w 2005 r. wobec ponad 12 tys. małżeństw sądy orzekły **separację**, tj. o 6 tys. więcej niż w 2004 r.

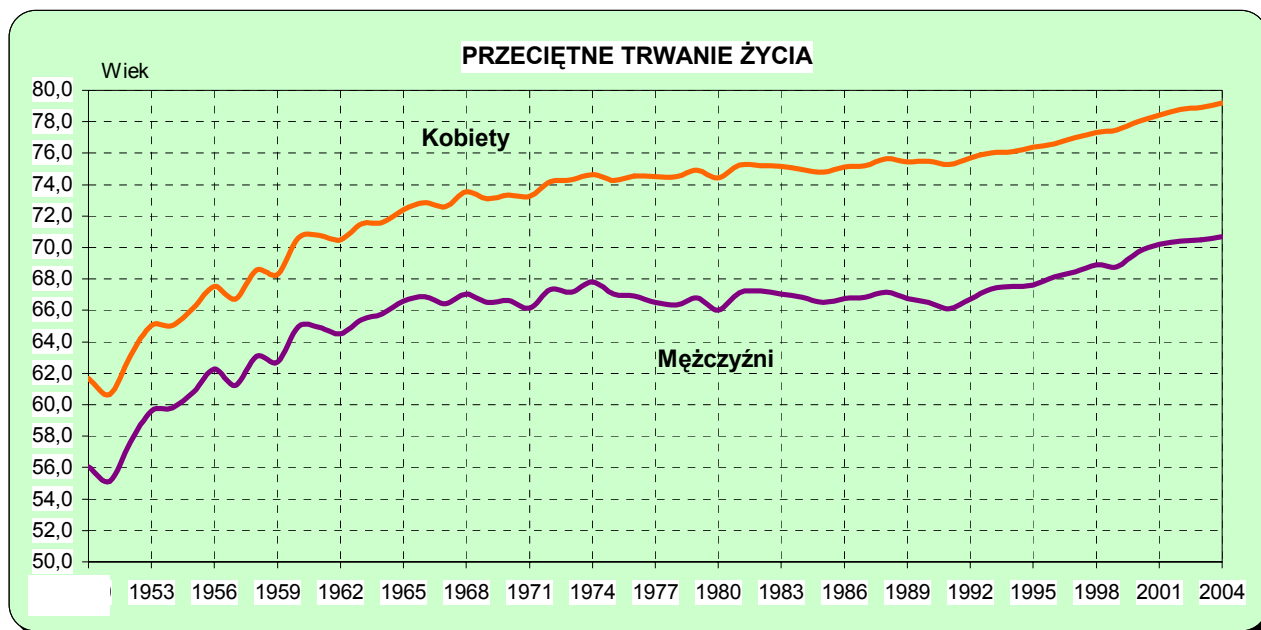
Szacuje się, że w 2005 r. **zmarło** ok. 368 tys. osób, tj. o ok. 5 tys. więcej niż w 2004 r., współczynnik zgonów kształtował się na poziomie 9,7‰ (w 2004 r. - 9,5‰). W ogólnej liczbie osób zmarłych ok. 47% stanowiły kobiety. Od 1992 r. obserwowany był systematyczny spadek liczby zgonów - z wyjątkiem 1999 r. oraz 2003 r., w minionym roku liczba zgonów ponownie wzrosła - do poziomu z 2000 r.

W okresie ostatnich lat stwierdzono istotną poprawę w zakresie umieralności z powodu chorób układu krążenia. W 2004 r. stanowiły one 46,4% zgonów, podczas gdy na początku lat 90-tych były przyczyną ponad 52% ogółu zgonów (w 2000 r. - prawie 48%). Niekorzystnym zjawiskiem jest wzrost liczby zgonów powodowanych chorobami nowotworowymi. Nowotwory złośliwe w 1990 r. były przyczyną 18,7% zgonów, a obecnie - 24,7% (w 2000 r. stanowiły 23% wszystkich przyczyn), jednocześnie notuje się wzrost liczby nowych zachorowań, co być może jest związane z lepszą wykrywalnością tych schorzeń.

Nadal zmniejsza się liczba **zgonów niemowląt**. Według szacunków w 2005 r. zmarło ok. 2,3 tys. dzieci w wieku poniżej 1 roku, czyli o ok. 0,1 tys. mniej niż w 2004 r. i ponad 4-krotnie

mniej niż w 1990 r. Współczynnik zgonów niemowląt ukształtował się na poziomie 6,4‰ (w 1990 r. 19,3‰). Z ogólnej liczby zmarłych niemowląt ponad połowa dzieci umiera w okresie pierwszego tygodnia, a kolejne 20% - przed ukończeniem pierwszego miesiąca życia.

Obserwowana od początku lat 90-tych poprawa sytuacji w zakresie umieralności w pozytywny sposób wpływa na **długość trwania życia Polaków**. Przewiduje się, że przy niezmiennych warunkach wymierania populacji, chłopcy urodzeni w 2004 r. osiągną średnio wiek 70,7 lat, a dziewczynki 79,2 lat. W stosunku do 1990 r. trwanie życia mężczyzn wydłużyło się o 4,2 lata, zaś kobiet - o 3,7 (w stosunku do 2000 r. – odpowiednio o 1 rok oraz 1,2 roku). W porównaniu z wiodącymi w tym zakresie krajami europejskimi (m.in. Hiszpanią, Szwajcarią i Szwecją) wiek dożywania Polaków jest jednak niższy o 4-5 lat dla kobiet i o ok. 6-8 lat dla mężczyzn. W Polsce nadal utrzymuje się duża różnica między trwaniem życia mężczyzn i kobiet, która wynosi 8,5 roku, podczas gdy średnia europejska to 6,8 roku.

W ogólnej liczbie 38157 tys. ludności Polski szacowanej na koniec 2005 r., kobiety stanowiły ponad 51% ogółu ludności. Na 100 mężczyzn przypada 107 kobiet (wśród ludności miejskiej – 111, a na obszarach wiejskich – 101). Współczynnik ten zmienia się w zależności od wieku. Liczebna przewaga mężczyzn występuje wśród ludności w wieku do 43 roku życia – na 100 mężczyzn przypada prawie 97 kobiet; w wieku powyżej 43 lat współczynnik feminizacji wynosi prawie 124, przy czym w najstarszych rocznikach (65 lat i więcej) na 100 mężczyzn przypadają średnio 164 kobiety.

Rezultatem przemian demograficznych jest gwałtowne zmniejszanie się liczby dzieci i młodzieży (0-17 lat). Wstępne dane wskazują, że ich udział w ogólnej liczbie ludności obniżył się do ok. 21% z prawie 30% w 1990 r. (w 2000 r. odsetek ten wynosił 24,4%); dzieci w wieku poniżej

15 lat stanowią obecnie niewiele ponad 16% ogólnej populacji, wobec prawie 25% w 1990 r. (w 2000 r. – 19,1%). Szczególnie duże zmiany można zaobserwować w grupie osób w wieku produkcyjnym (kobiety w wieku 18-59 lat, mężczyźni - 18-64 lat). Z danych wstępnych wynika, że od 1990 r. udział osób w wieku zdolności do pracy (w ogólnej liczbie ludności) wzrósł o ponad 6 pkt, tj. z poziomu 57,5% do ok. 64% (w 2000 r. wyniósł 60,8%). Obserwowany jest także dalszy wzrost liczby osób w wieku nabywania praw emerytalnych i starszych (mężczyźni 65 lat i więcej, kobiety 60 lat i więcej) – szacuje się, że odsetek tej grupy ludności w ogólnej populacji wynosi ponad 15% (w 2000 r. – 14,8%, a w 1990 r. niespełna 13%). Udział osób w wieku 65 lat i więcej (razem mężczyzn i kobiet) stanowi ponad 13%, wobec 10,2% w 1990 r. i 12,4% w 2000 r. W 2004 r. na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało 57 osób w wieku nieprodukcyjnym, tj. 24 osoby w wieku poprodukcyjnym oraz 33 osoby w wieku do 17 lat (w 1990 r. 74 osoby, tj. odpowiednio 22 i 52).

Zmiany w liczbie ludności w poszczególnych regionach kraju w latach 2001-2005 przedstawia poniższa tabela – dane dla wszystkich lat stanowią bilans „wyprowadzony” na podstawie wyników spisu ludności z 2002 roku.

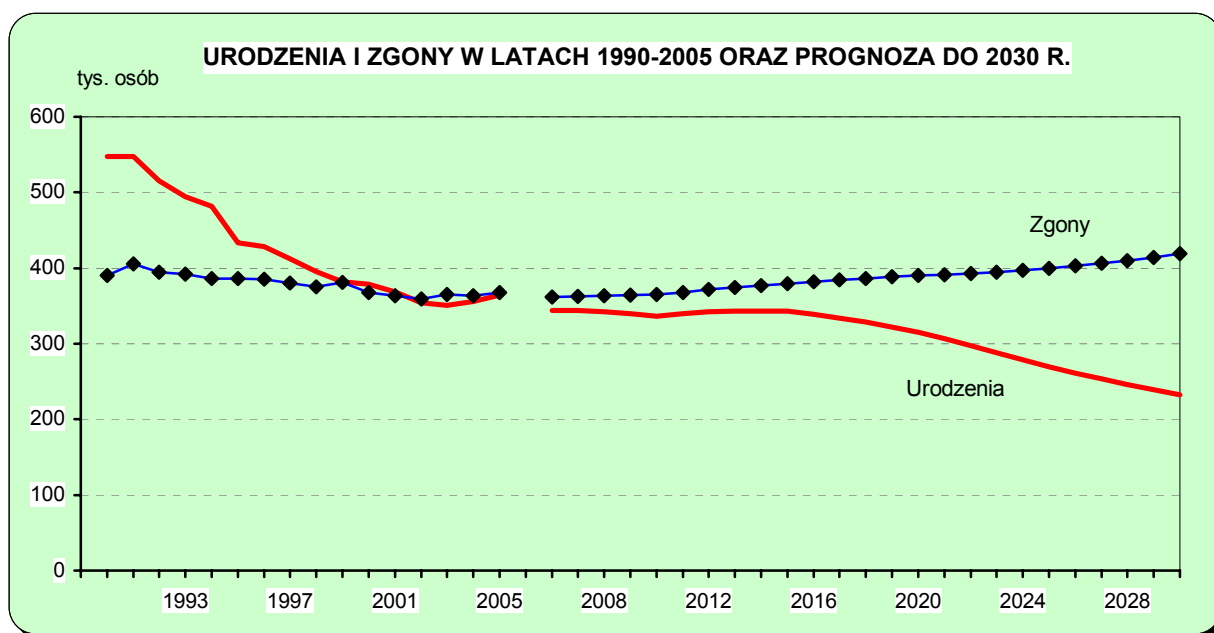
Województwa	Ludność w tysiącach stan w dniu 31. 12				Średnioroczne tempo przyrostu (ubytku) ludności w %			
	2001	2003	2004	2005 ^{a)}	2001	2003	2004	2005 ^{a)}
Polska	38242,2	38190,6	38173,8	38156,7	-0,03	-0,07	-0,04	-0,04
Dolnośląskie	2909,6	2898,3	2893,1	2889,3	-0,09	-0,22	-0,18	-0,13
Kujawsko-pomorskie....	2069,7	2068,1	2068,3	2067,3	+0,09	-0,05	-0,01	-0,04
Lubelskie	2201,7	2191,2	2185,2	2180,4	-0,20	-0,26	-0,27	-0,22
Lubuskie	1009,0	1008,8	1009,2	1009,2	+0,05	+0,06	+0,04	+0,00
Łódzkie	2617,3	2597,1	2587,7	2579,5	-0,40	+0,39	-0,36	-0,32
Małopolski	3229,6	3252,9	3260,2	3265,1	+0,22	+0,49	+0,22	+0,15
Mazowieckie.....	5121,7	5135,7	5146,0	5154,6	+0,13	+0,14	+0,20	+0,17
Opolskie.....	1066,5	1055,7	1051,5	1048,2	-0,38	-0,50	-0,39	-0,32
Podkarpackie	2104,2	2097,2	2098,0	2097,7	+0,13	-0,37	+0,03	-0,01
Podlaskie.....	1209,4	1205,1	1202,4	1200,2	-0,10	-0,21	-0,22	-0,18
Pomorskie	2178,3	2188,9	2194,0	2198,4	+0,28	+0,24	+0,23	+0,20
Śląskie.....	4748,5	4715,0	4700,8	4689,5	-0,35	-0,35	-0,30	-0,24
Świętokrzyskie.....	1299,4	1291,6	1288,7	1285,2	-0,25	-0,33	-0,22	-0,27
Warmińsko-mazurskie..	1428,5	1428,9	1428,7	1428,0	+0,07	+0,03	-0,01	-0,05
Wielkopolskie.....	3350,4	3359,9	3365,3	3370,3	+0,15	+0,14	+0,16	+0,15
Zachodniopomorskie	1698,4	1696,1	1694,9	1693,8	+0,03	-0,10	-0,07	-0,06

a) Dane wstępne

Zmiany demograficzne, jakie wystąpiły w ostatnich dwóch latach, a zwłaszcza w 2005 r., tj. przede wszystkim wzrost liczby urodzeń oraz nowo zawartych małżeństw – mogą wskazywać na przełom w dotychczasowym rozwoju procesów demograficznych. Jednak perspektywy szybkiego wyjścia z głębokiej depresji demograficznej, w jakiej znajduje się Polska są odległe.

Dzietność polskich kobiet osiągnęła w 2004 r. najniższy poziom wśród krajów UE i jeden z najniższych w krajach europejskich.

Według **prognozy ludności**¹, do roku 2030 dzietność kobiet będzie utrzymywała się na bardzo niskim poziomie, tj. przeciętnie ok. 1,2 dziecka na kobietę. Taki poziom dzietności nie zapewnia prostej zastępowalności pokoleń. W dalszym ciągu będzie następował systematyczny wzrost przeciętnej długości trwania życia do poziomu ok. 77,6 roku dla mężczyzn oraz do 80 lat dla kobiet; jednak „odrabianie zaległości” w stosunku do krajów najbardziej rozwiniętych będzie następowało wolniej niż w dekadzie lat 90-tych.

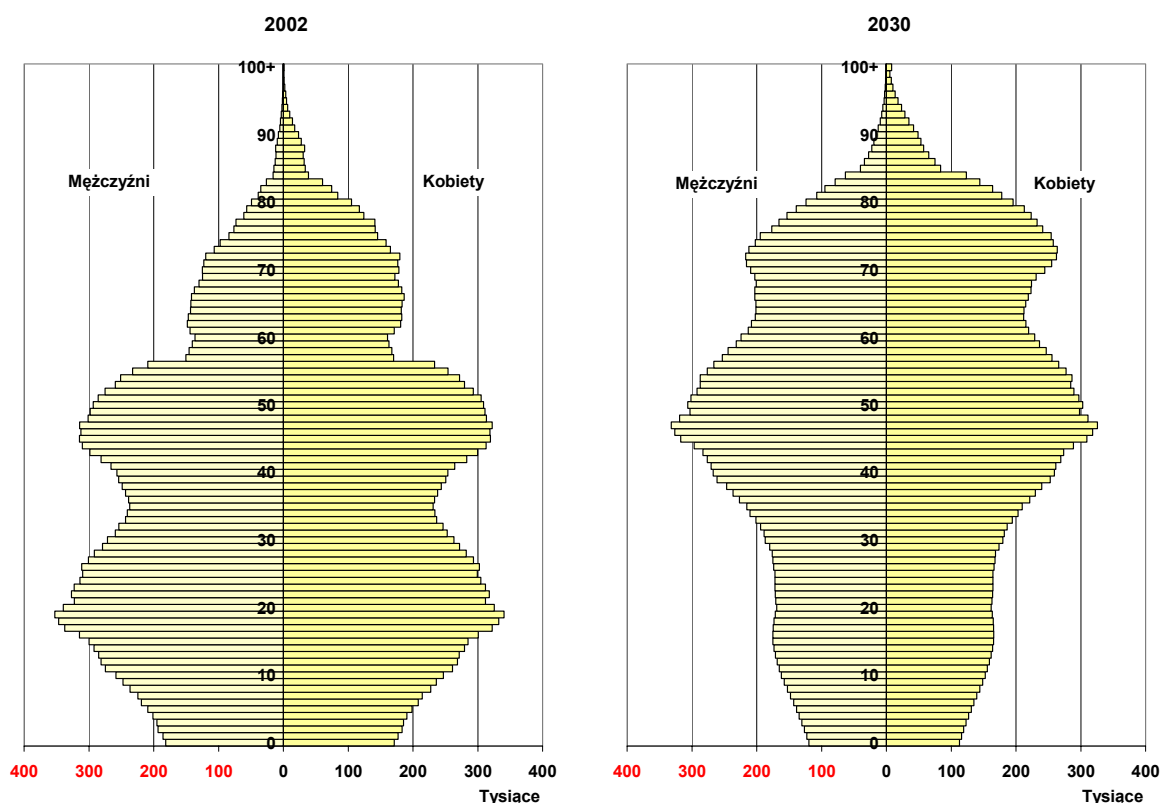
Liczba urodzeń będzie ulegać niewielkim wahaniom aż do ok. 2020 r. (ok. 340 tys. rocznie), po czym nastąpi systematyczny spadek (do ok. 315 tys. w 2020 r. oraz do 233 tys. w 2030 r.), gdyż w wiek największej rozrodczości będą wchodziły mało liczne roczniki kobiet urodzonych na przełomie stuleci. W całym okresie prognostycznym w wyniku małej liczby urodzeń i przy niewielkim wzroście liczby zgonów, przyrost naturalny będzie ujemny, a po roku 2020 przewaga zgonów nad urodzeniami będzie się jeszcze pogłębiać.

Prognoza zakłada, że w najbliższych latach wzrośnie nieco skala migracji zagranicznych, stąd zwiększy się nieznacznie ujemne saldo migracji, z obecnych kilkunastu tysięcy osób rocznie do 24 tysięcy osób około 2010 r.

¹ Prognoza została opracowana w końcu 2003 r. na bazie wyników spisu ludności 2002 oraz przewidywanych trendów w zakresie dzietności, umieralności i migracji. Założenia do prognozy ludności są wynikiem ustaleń ekspertów Głównego Urzędu Statystycznego, Rządowej Rady Ludnościowej i Komitetu Nauk Demograficznych Polskiej Akademii Nauk.

Wyniki prognozy wskazują, że do 2020 r. liczba ludności Polski zmniejszy się o 1 mln osób, w następnej dekadzie (lata 2020-2030) – o kolejne 1,5 mln; w 2030 r. ludność Polski może osiągnąć liczbę 35693 tys. Ubytek ludności dotknie przede wszystkim miast, głównie z powodu mniejszej dzietności w miastach niż na wsi, ale też na skutek odpływu ludności miejskiej na wieś, głównie na tereny podmiejskie. W stosunku do stanu obecnego przewiduje się, że do 2030 r. liczba ludności w miastach zmniejszy się o 3 mln osób, a na wsi wzrośnie o ok. 0,5 mln.

LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU W 2002 I 2030 R.

Bardzo niska dzietność i wzrastająca długość życia powodują starzenie się społeczeństwa. Średni wiek mieszkańca Polski, który w 2004 r. wyniósł 36,5 lat (mediana wieku) wzrośnie w 2030 r. do ponad 45 lat, z tendencją do dalszego wzrostu.

Istotne przesunięcie nastąpi w proporcjach między liczbą osób w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym. W okresie do 2010 r. liczba ludności w wieku produkcyjnym, która wyniosła w 2004 r. 24,2 mln, wzrośnie prawie o 1 mln, a w wieku poprodukcyjnym – wzrośnie z 5,8 mln do 6,4 mln osób, czyli o 600 tys. Okres po 2020 r. będzie charakteryzował się gwałtownym starzeniem się ludności.

Podstawowe dane demograficzne dla lat 1990-2005:

Wyszczególnienie	1990	1995	1997	1998	1999	2000 ^{a)}	2001	2002	2003	2004	2005 ^{b)}
Ludność ogółem w tys. (w dn. 31 .XII)	38183	38609	38660	38667	38654	38254	38242	38219	38191	38174	38157
Przyrost roczny w tys.	145	28	21	7	-13	-9	-12	-24	-28	-17	-17
w %	0,38	0,07	0,05	0,02	-0,03	-0,02	-0,03	-0,06	-0,07	-0,04	-0,04
Mężczyźni (w tys.).....	18606	18786	18801	18798	18783	18537	18525	18507	18486	18470	18456
Ludność miejska (w tys.)	23614	23877	23925	23923	23894	23670	23627	23571	23513	23470	23435
w %	61,8	61,8	61,9	61,9	61,8	61,9	61,8	61,7	61,6	61,5	61,4
Ludność w wieku - w %											
przedprodukcyjnym (0-17 lat).....	29,7	27,6	26,3	25,6	24,9	24,4	23,5	22,7	21,9	21,2	20,6
produkcyjnym (18-59/64 lata).....	57,5	58,7	59,5	60,1	60,6	60,8	61,5	62,2	62,9	63,5	64,0
poprodukcyjnym (60/65 lat i więcej).....	12,8	13,8	14,2	14,3	14,5	14,8	15,0	15,1	15,2	15,3	15,4
0-14 lat (dzieci)	24,9	22,5	21,1	20,3	19,6	19,1	18,4	17,8	17,2	16,7	16,2
65 lat i więcej	10,2	11,2	11,7	11,9	12,1	12,4	12,6	12,8	13,0	13,1	13,3
Przeciętne dalsze trwanie życia											
mężczyźni	66,5	67,6	68,5	68,9	68,8	69,7	70,2	70,4	70,5	70,7	.
kobiety	75,5	76,4	77,0	77,3	77,5	78,0	78,4	78,8	78,9	79,2	.
Małżeństwa (w tys.)	255,4	207,1	204,9	209,4	219,4	211,2	195,1	191,9	195,4	191,8	207
na 1000 ludności	6,7	5,4	5,3	5,4	5,7	5,5	5,1	5,0	5,1	5,0	5,4
Rozwody (w tys.)	42,4	38,1	42,6	45,2	42,0	42,8	45,3	45,4	48,6	56,3	68
na 1000 ludności	1,1	1,0	1,1	1,2	1,1	1,1	1,2	1,2	1,3	1,5	1,8
Separacje (w tys.)	-	-	-	-	-	1,3	2,4	2,7	3,0	5,9	12
Urodzenia żywe (w tys.).....	547,7	433,1	412,7	395,6	382,0	378,3	368,2	353,8	351,1	356,1	364
na 1000 ludności	14,3	11,2	10,7	10,2	9,9	9,9	9,6	9,3	9,2	9,3	9,6
dziatność kobiet.....	2,04	1,61	1,51	1,43	1,37	1,37	1,31	1,25	1,22	1,23	.
Zgony ogółem (w tys.)	390,3	386,1	380,2	375,3	381,4	368,0	363,2	359,5	365,2	363,5	368
na 1000 ludności	10,2	10,0	9,8	9,7	9,9	9,6	9,5	9,4	9,6	9,5	9,7
według przyczyn ^{c)} (w %):											
choroby układu krążenia	52,2	50,4	48,5	48,9	47,6	47,7	47,9	47,1	47,2	46,4	.
nowotwory złośliwe	18,7	20,2	20,9	21,9	21,4	23,0	23,8	24,4	24,2	24,7	.
urazy i zatrucia	7,6	7,5	7,6	7,4	7,2	7,0	6,9	7,1	6,8	6,9	.
przyczyny niedokładnie określone	6,5	8,5	7,5	7,2	6,7	6,6	6,6	6,5	6,5	6,6	.
Zgony niemowląt (w tys.)	10,6	5,9	4,2	3,8	3,4	3,1	2,8	2,7	2,5	2,4	2,3
na 1000 urodzeń żywych.....	19,3	13,6	10,2	9,5	8,9	8,1	7,7	7,5	7,0	6,8	6,4
Przyrost naturalny (w tys.)	157,4	47,0	32,5	20,3	0,6	10,3	5,0	-5,7	-14,1	-7,4	-4
na 1000 ludności	4,1	1,2	0,9	0,5	0,0	0,3	0,1	-0,1	-0,4	-0,2	-0,1
Migracje zagraniczne na stałe											
Imigracja (w tys.)	2,6	8,1	8,4	8,9	7,5	7,3	6,6	6,6	7,0	9,5	9
Emigracja (w tys.)	18,4	26,3	20,2	22,2	21,5	27,0	23,3	24,5	20,8	18,9	22
Saldo (w tys.)	-15,8	-18,2	-11,8	-13,3	-14,0	-19,7	-16,7	-17,9	-13,8	-9,4	-13

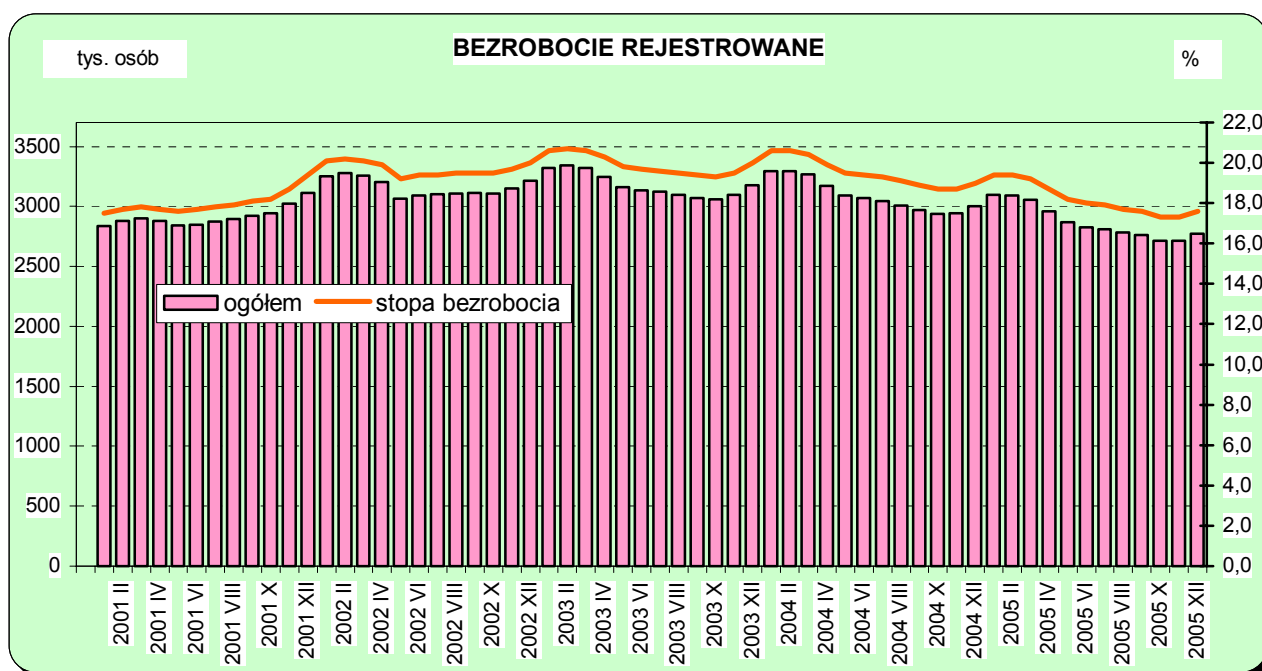
^{a)} Różnica w liczbie ludności między latami 1999 i 2000 wynosi 390 tys. i wynika z niebilansowania stanów ludności prowadzonych na bazie spisów 1988 i 2002. Począwszy od 2000 r. dane dotyczące liczby i struktury ludności zbilansowano przy przyjęciu za bazę wyjściową wyników NSP 2002; dla pozostałych lat – wyników NSP 1988.

^{b)} Wstępny szacunek.

^{c)} W latach 1997 i 1998 dla ok. 20% przypadków zgonów nie została określona przyczyna zgonu - co było jedną z form strajku lekarzy. Prezentowane w tablicy dane o strukturze przyczyn zgonów dla tych lat zostały opracowane z uwzględnieniem doszacowania brakujących informacji.

Rynek pracy

W końcu 2005 r. w sektorze przedsiębiorstw liczba pracujących ogółem była wyższa w porównaniu z rokiem poprzednim, co miało przełożenie na sytuację w całej gospodarce narodowej. W 2005 r., po raz pierwszy od siedmiu lat, odnotowano wzrost przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw (w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób), znaczący zwłaszcza w drugim półroczu ub. roku. Zwiększyło się ono najbardziej w sekcjach związanych z działalnością usługową. W końcu grudnia ub. roku liczba zarejestrowanych bezrobotnych oraz stopa bezrobocia pozostawały nadal na wysokim poziomie, jednak w ujęciu rocznym obniżyły się w znacznie większym stopniu niż w analogicznym okresie 2004 r. Wzrost liczby osób, które w 2005 r. skreślono z rejestru bezrobotnych był w ujęciu rocznym znacznie wyższy niż w 2004 r., natomiast osób nowo zarejestrowanych – nieco niższy.

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w 2005 r. wyniosło 4773,4 tys. osób i było o 1,9% większe niż w roku poprzednim (wobec spadku o 0,9% w 2004 r.). Od początku roku, w kolejnych miesiącach notowano stabilny wzrost przeciętnego zatrudnienia w handlu i naprawach, hotelach i restauracjach oraz przetwórstwie przemysłowym; w rezultacie, w roku 2005 wzrost wyniósł odpowiednio 5,0%, 4,4% i 2,1%. W obsłudze nieruchomości i firm, podobnie jak w latach poprzednich, zatrudnienie również zwiększyło się (o 3,6%). W budownictwie oraz transporcie, gospodarce magazynowej i łączności odnotowano mniejszą niż w 2004 r. redukcję zatrudnienia (spadek o 0,2%), a w górnictwie oraz wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz,

wodę spadek był większy niż w 2004 r. (wyniósł odpowiednio 3,6% i 3,8%). Wśród działów sektora przedsiębiorstw o dużym udziale w zatrudnieniu, najwięcej wzrosło zatrudnienie w handlu detalicznym; naprawie artykułów użytku osobistego i domowego, produkcji wyrobów z metali, produkcji pojazdów samochodowych; przyczep i naczep oraz maszyn i aparatury elektrycznej, natomiast obniżyło się - m.in. w produkcji odzieży i wyrobów futrzarskich, górnictwie węgla kamiennego i brunatnego; wydobywaniu torfu, a także wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę.

W grudniu 2005 r. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ukształtowało się na poziomie 4798,7 tys. osób i było o 2,5% wyższe niż przed rokiem (wobec wzrostu o 0,2% w grudniu 2004 r.).

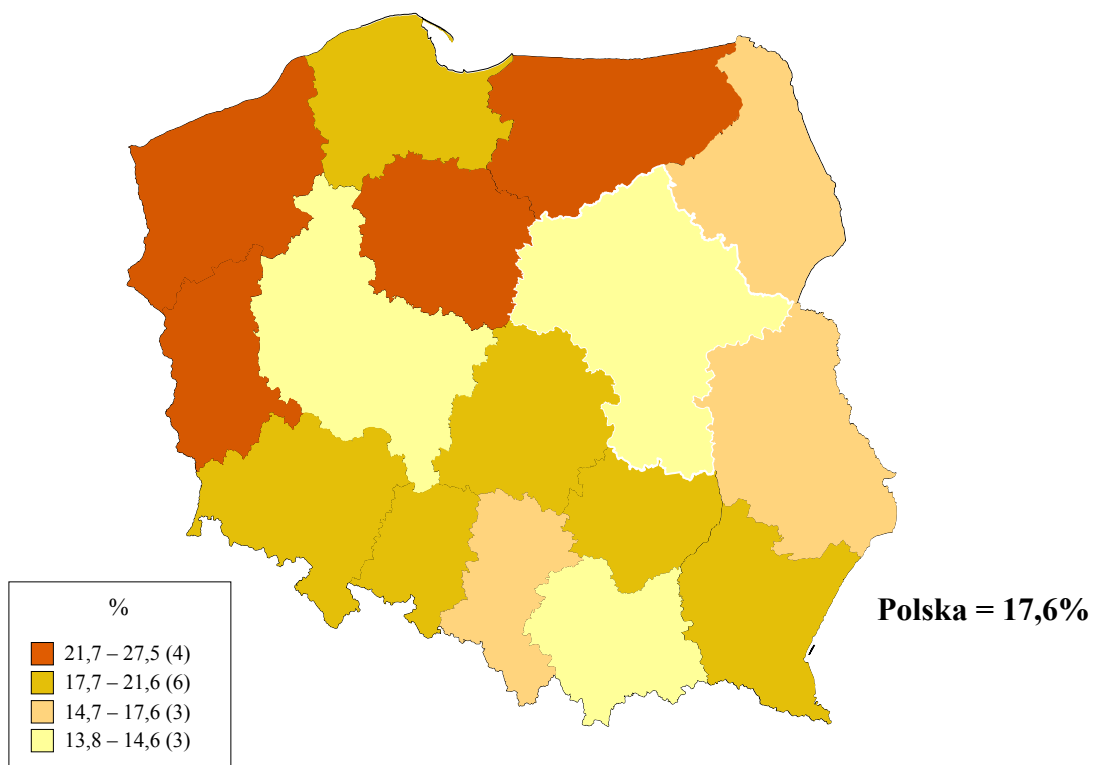
Przeciętne zatrudnienie w poszczególnych sekcjach sektora przedsiębiorstw kształtowało się następująco:

Wyszczególnienie	Ogółem			
	XII 2005		I-XII 2005	
	w tys.	XII 2004=100	w tys.	I-XII 2004=100
Sektor przedsiębiorstw	4798,7	102,5	4773,4	101,9
w tym:				
Przemysł	2429,6	101,3	2425,8	101,1
Górnictwo	182,8	97,4	184,9	96,4
przetwórstwo przemysłowe	2045,4	102,3	2036,8	102,1
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	201,5	95,9	204,0	96,2
Budownictwo	319,7	100,9	317,1	99,8
Handel i naprawy	868,5	105,6	852,7	105,0
Hotele i restauracje	81,4	106,0	82,4	104,4
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	482,7	100,4	483,2	99,8
Obsługa nieruchomości i firm	451,0	106,1	446,7	103,6

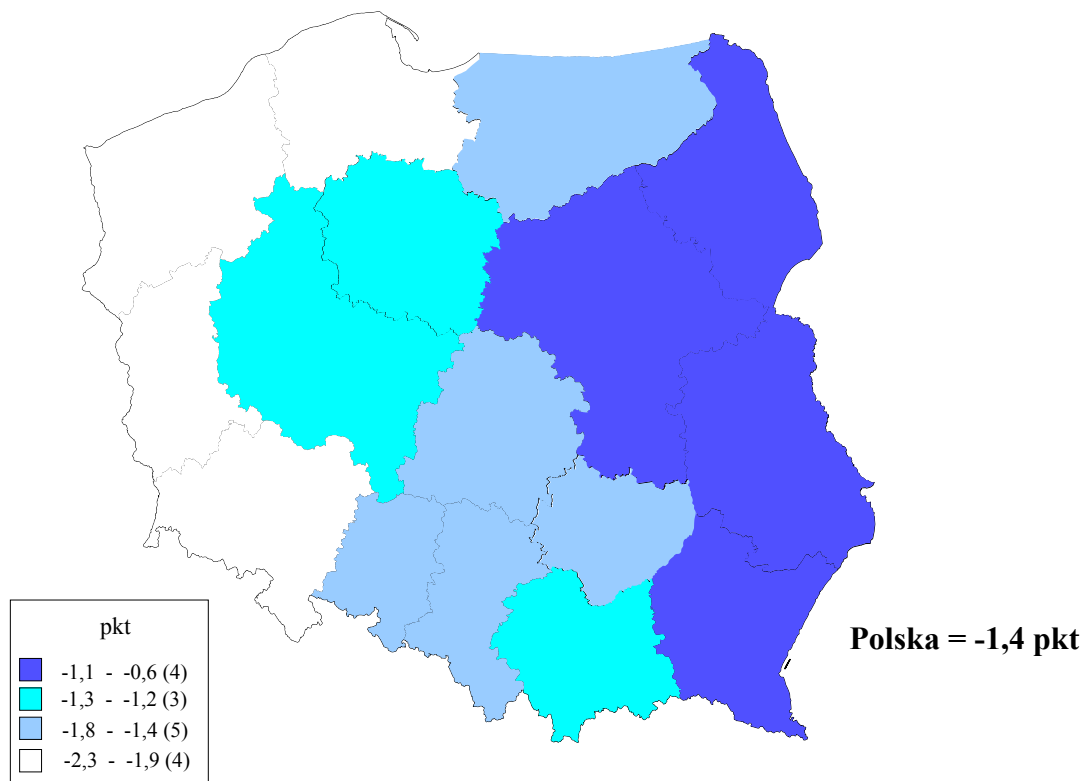
W końcu grudnia ub. roku w urzędach pracy zarejestrowanych było 2773,0 tys. **osób bezrobotnych**, tj. o 50,2 tys. więcej niż w listopadzie, ale o 226,6 tys. mniej niż przed rokiem (w grudniu 2004 r. odpowiednio wzrost o 57,0 tys. i spadek o 176,1 tys. osób).

Stopa bezrobocia w końcu grudnia 2005 r. wyniosła 17,6% i była o 0,3 pkt większa niż w listopadzie, ale o 1,4 pkt mniejsza niż w roku poprzednim. Jej spadek w ujęciu rocznym wystąpił we wszystkich województwach, w tym najgłębszy (o 2,3 pkt) – w woj. lubuskim, w którym występuje jeden z najwyższych poziomów stopy bezrobocia (23,3%). Największą stopę bezrobocia notowano w woj. warmińsko-mazurskim (27,5%) oraz zachodniopomorskim (25,6%), natomiast najniższą – w woj. małopolskim i mazowieckim (po 13,8%), a także – wielkopolskim (14,6%).

STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO W 2005 R.
Stan w końcu grudnia

ZMIANY STOPY BEZROBOCIA REJESTROWANEGO
W okresie grudzień 2004 r. – grudzień 2005 r.

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych i stopa bezrobocia kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2004				2005			
	Kwartaly							
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Bezrobotni zarejestrowani (w końcu okresu):								
w tys. osób.....	3265,8	3071,2	2970,9	2999,6	3052,6	2827,4	2760,1	2773,0
analogiczny okres poprzedniego roku=100	98,3	98,0	96,7	94,5	93,5	92,1	92,9	92,4
Bezrobotni nowo zarejestrowani:								
w tys. osób.....	690,5	579,6	686,9	727,2	673,3	600,3	758,0	761,6
analogiczny okres poprzedniego roku=100	108,7	104,9	96,5	97,9	97,5	103,6	110,4	104,7
Bezrobotni wyrejestrowani:								
w tys. osób.....	600,4	774,2	787,2	698,4	620,4	825,5	825,3	748,7
analogiczny okres poprzedniego roku=100	113,0	104,8	101,8	109,1	103,3	106,6	104,8	107,2
Stopa bezrobocia (w końcu okresu) w %..	20,4	19,4	18,9	19,0	19,2	18,0	17,6	17,6

W 2005 r. z ewidencji bezrobotnych urzędów pracy **wyrejestrowano** 3019,8 tys. osób, tj. o 159,6 tys. więcej niż w 2004 r. Najwyższy wzrost liczby skreśleń w ujęciu rocznym wystąpił w IV kwartale (o 7,2%), był on jednak mniejszy niż odpowiednio w roku poprzednim (wzrost o 9,1%). Liczba osób wykreślonych z ewidencji z powodu podjęcia pracy była nieznacznie większa niż przed rokiem (o 1,2 tys.) i wyniosła 1365,8 tys. osób. Pracę niesubsydiowaną (w tym sezonową) podjęło 1179,1 tys. osób, a subsydiowaną (m.in. prace interwencyjne i roboty publiczne) – 186,7 tys. osób (w 2004 r. odpowiednio 1166,6 tys. i 198,0 tys.). Spośród pozostałych osób wykreślonych z ewidencji, udział osób, które utraciły status bezrobotnego w wyniku nie potwierdzenia gotowości do podjęcia pracy był nieznacznie mniejszy niż w 2004 r. (o 0,3 pkt) i wyniósł 32,9%. Nieco większy (o 0,7 pkt) był natomiast udział osób wyrejestrowanych w związku z rozpoczęciem szkolenia lub stażu u pracodawców (10,4%) oraz nieznacznie - bezrobotnych, którzy dobrowolnie zrezygnowali ze statusu bezrobotnego (wzrost o 0,1 pkt, do 4,0%).

Liczba **nowo zarejestrowanych** bezrobotnych w urzędach pracy wyniosła 2793,2 tys. osób, tj. o 109,1 tys. więcej niż przed rokiem. Stosunkowo wysoki wzrost nowych rejestracji miał miejsce w drugim półroczu ub. roku, podczas gdy w 2004 r. w tym okresie notowano spadek liczby nowo zarejestrowanych. Wśród nowo zarejestrowanych, nadal największą grupę stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny, których udział w liczbie nowych rejestracji zwiększył się w stosunku do 2004 r. o 2,0 pkt, do 76,2%. Zmniejszył się natomiast udział osób rejestrujących się po raz pierwszy z 25,8%, do 23,8%. Osoby dotychczas niepracujące stanowiły, podobnie jak przed rokiem, 30,8% bezrobotnych nowo zarejestrowanych ogółem.

Nadal bezrobocie dotyka przede wszystkim ludzi młodych. W końcu grudnia 2005 r. najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych stanowiły osoby w wieku 25-34 lata - 28,1%, tj. podobnie jak przed rokiem. Osoby w wieku do 24 lat w ogólnej liczbie bezrobotnych stanowiły 22,6%,

tj. o 1,7 pkt mniej w porównaniu z 2004 r. i była to grupa, w której odnotowano największy spadek bezrobocia w skali roku (o 102,1 tys. osób). Obniżył się również udział osób w wieku 35-44 lata (z 21,0% do 20,4%), a wzrósł – osób w wieku 45-54 lata (z 22,7% do 23,8%) oraz 55 lat i więcej (z 3,9% do 5,1%).

Pod względem wykształcenia, w końcu 2005 r. najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (32,6%), jednakże ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych zmniejszył się w porównaniu z rokiem poprzednim (o 1,2 pkt). Osoby, które posiadały wykształcenie gimnazjalne lub niższe stanowiły 32,4% (wobec 32,3% w roku poprzednim). Jednocześnie, w liczbie bezrobotnych ogółem zwiększył się udział osób legitymujących się wykształceniem średnim ogólnokształcącym (z 7,0% w końcu 2004 r. do 7,6% w grudniu 2005 r.) oraz wyższym (z 5,0% do 5,5%). Nie zmienił się natomiast w ujęciu rocznym odsetek osób bezrobotnych z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym – w końcu grudnia 2005 r. ich udział wyniósł 21,9%.

W 2005 r. do urzędów pracy zgłoszono 885,2 tys. **ofert zatrudnienia**, tj. o 91,3 tys. więcej niż w roku poprzednim. Znaczny wzrost liczby ofert wystąpił w większości województw, najwyższy m.in. w woj. śląskim (o 21,4%) i kujawsko-pomorskim (o 17,6%). Mniej ofert pracy niż przed rokiem było w woj. opolskim (o 0,1%). Spośród wszystkich ofert, 18,5% dotyczyło stażu, 7,8% - przygotowania zawodowego w miejscu pracy, a 2,8% adresowanych było do osób, które w okresie ostatnich 12 miesięcy ukończyły naukę oraz do osób niepełnosprawnych.

Bez prawa do zasiłku w końcu grudnia 2005 r. pozostawało 2398,7 tys. osób, tj. 86,5% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (w roku poprzednim – 85,8%).

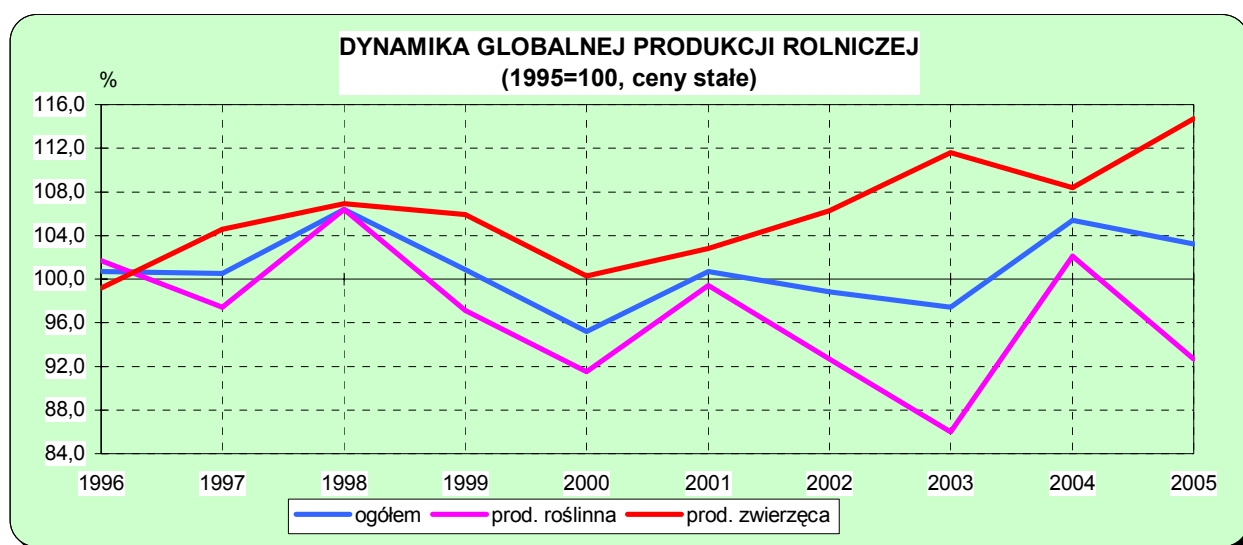
Do osób **w szczególnej sytuacji na rynku pracy** należą w dalszym ciągu m.in. długotrwale bezrobotni², których udział w zarejestrowanych ogółem wyniósł w końcu grudnia ub. roku 66,0%. Kwalifikacji zawodowych nie posiadało 24,4% zarejestrowanych osób. Osoby poniżej 25 roku życia stanowiły 22,6%, a powyżej 50 roku życia – 15,9% bezrobotnych ogółem. Wśród bezrobotnych, 3,4% samotnie wychowywało małe dzieci, a 2,8% stanowili niepełnosprawni.

Z danych na koniec grudnia 2005 r. wynika, że 425 zakładów pracy **zadeklarowało zwolnienie** w najbliższym czasie 27,8 tys. pracowników, w tym z sektora prywatnego – 22,9 tys. osób (przed rokiem odpowiednio 603 zakłady, 25,4 tys. pracowników, w tym z sektora prywatnego – 16,6 tys. osób).

² Zgodnie z Ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (jednolity tekst Dz.U. nr 99, poz. 1001 z późniejszymi zmianami), do długotrwale bezrobotnych zalicza się osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy.

Rolnictwo

W 2005 r. wyniki produkcyjne w rolnictwie były słabsze od bardzo wysokich w 2004 r. Według wstępnego szacunku, **globalna produkcja rolnicza** zmniejszyła się w porównaniu z rokiem poprzednim o 2,1%. Spadek ten wynikał ze znacznego zmniejszenia produkcji roślinnej – o 9,1% w stosunku do bardzo wysokiego poziomu przed rokiem. Produkcja zwierzęca wzrosła w porównaniu z 2004 r. o 5,8%.

Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) globalnej produkcji rolniczej kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2000	2001	2002	2003	2004	2005 ^{a)}	2000	2005 ^{a)}
	rok poprzedni=100						struktura w %	
O g ó ł e.....	94,4	105,8	98,1	99,2	107,5	97,9	100,0	100,0
Produkcja roślinna	94,2	108,6	93,3	94,3	116,7	90,9	53,2	49,0
Produkcja zwierzęca	94,7	102,5	103,4	104,8	97,3	105,8	46,8	51,0

^{a)} Dane wstępne.

Spadek **produkcji roślinnej** spowodowany był zmniejszeniem zbiorów wszystkich głównych ziemiopłodów rolnych i ogrodniczych, w tym zwłaszcza zbóż (o 9,1%), buraków cukrowych (o 11,7%), ziemniaków (o 25,9%) oraz owoców z drzew (o 19,8%). Na wysokość zbiorów wpłynęło przede wszystkim obniżenie plonowania, które było efektem niezbyt korzystnych warunków agrometeorologicznych występujących w okresie wegetacji, jak również zmniejszenie powierzchni zasiewów poszczególnych upraw przy ogólnie niskim poziomie zużycia środków plonotwórczych.

Na wielkość **produkcji zwierzęcej**, obok znacznego wzrostu pogłowia zwierząt gospodarskich, wpłynęło również zwiększenie produkcji żywca drobiowego (o 11,3%), jaj (o 2,9%) i mleka (o 0,8%).

W 2005 r. na rynku rolnym przeciętne ceny skupu żywca wołowego, mleka oraz ziemniaków były wyższe niż przed rokiem. Znacznie wyższe od ubiegłorocznych były również ceny targowiskowe większości produktów roślinnych, a zwłaszcza ceny ziemniaków, warzyw i owoców. Niższe niż przed rokiem były natomiast ceny zbóż oraz żywca wieprzowego i drobiowego.

Średnia cena realizacji rolniczej produkcji towarowej w 2005 r. była nieco wyższa niż w roku poprzednim. Przy wzroście cen produktów rolnych sprzedawanych w 2005 r. przez gospodarstwa indywidualne średnio o 1,4%, ceny towarów i usług zakupywanych w 2005 r. przez rolników na cele produkcyjne, inwestycyjne i konsumpcyjne wzrosły średnio o 2,4%. W rezultacie, **wskaźnik relacji cen („nożyce cen”)** obniżył się w stosunku do poprzedniego roku i, podobnie jak w latach 2001-2003, był niekorzystny dla rolnictwa.

Dynamika cen produktów rolnych sprzedawanych przez rolników, cen towarów i usług zakupywanych przez gospodarstwa indywidualne oraz wskaźnik relacji cen („nożyce cen”) kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2000	2001	2002	2003	2004	2005 ^{a)}
	rok poprzedni=100					
Ceny produktów rolnych sprzedawanych	114,7	103,8	92,6	99,5	111,4	101,4
Ceny towarów i usług zakupywanych	111,4	106,5	101,9	102,1	108,6	102,4
Wskaźnik relacji cen („nożyce cen”) produktów rolnych sprzedawanych do towarów i usług zakupywanych	103,0	97,5	90,9	97,5	102,6	99,0

^{a)} Dane wstępne.

W 2005 r., podobnie jak przed rokiem, spośród towarów zakupywanych przez rolników najbardziej zdrożały maszyny i narzędzia rolnicze - o 10,6%, nawozy – o 7,9% oraz paliwa – o 7,7%.

Dynamika cen detalicznych środków do produkcji rolnej kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	2000	2001	2002	2003	2004	2005 ^{a)}
	rok poprzedni=100					
Nasiona siewne, drzewka, sadzonki i inne	124,0	99,3	105,6	101,0	111,0	97,7
Nawozy mineralne lub chemiczne oraz wapniowe	107,3	108,8	101,6	100,5	114,0	107,9
Środki ochrony roślin	104,3	102,1	100,5	99,4	101,9	101,7
Zwierzęta hodowlane i ptactwo	105,4	108,5	102,5	98,5	107,0	106,1
Pasze	110,2	108,1	98,1	102,6	112,1	90,4
Maszyny i narzędzia rolnicze	103,9	104,3	102,7	102,7	117,7	110,6
Materiały budowlane	106,6	105,8	100,6	100,1	111,1	104,9
Paliwa, oleje i smary techniczne (łącznie z węglem)	127,9	104,1	101,2	105,0	112,6	107,7
Obsługa maszynowa produkcji rolniczej i ogrodniczej	109,0	106,0	102,3	102,8	106,2	105,4
Usługi weterynaryjne	109,8	110,2	105,4	104,8	102,1	102,3

^{a)} Dane wstępne.

W 2005 r. relacje cen środków produkcji dla rolnictwa do cen skupu większości produktów rolnych były mniej korzystne niż przed rokiem. Rolnicy w celu pokrycia kosztów związanych z zakupem środków produkcji musieli sprzedać więcej zbóż, żywca wieprzowego i mleka niż w roku poprzednim.

Relacje cen detalicznych wybranych środków produkcji dla rolnictwa do cen skupu podstawowych produktów rolnych kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Lata	Ceny środków produkcji wyrażone w:				
		dt				hl mleka
		pszenicy	żyta	żywca		
				wieprzowego	wołowego	
Ciągnik „Ursus 2812” – szt	2000	684	961	94	120	443
	2004	1174	1575	133	164	634
	2005 ^{a)}	1712	2255	165	155	679
Saletra amonowa - 1 dt	2000	0,88	1,2	0,12	0,16	0,57
	2004	1,5	2,0	0,17	0,21	0,81
	2005 ^{a)}	2,1	2,8	0,20	0,19	0,83
Mieszanka paszowa „PT-2” ^{b)} , dla tuczników - 1 dt	2000	1,5	2,1	0,20	0,26	0,96
	2004	2,0	2,7	0,22	0,28	1,1
	2005 ^{a)}	2,2	3,0	0,22	0,20	0,89
Olej napędowy letni - 1 hl	2000	5,0	7,0	0,69	0,88	3,2
	2004	6,8	9,1	0,77	0,95	3,7
	2005 ^{a)}	10,3	13,6	1,0	0,93	4,1

^{a)} Dane wstępne.

^{b)} W 2000 r. – wyłącznie mieszanka „T-2”.

Ogólna powierzchnia zasiewów pod zbiory 2005 r. wyniosła 11,2 mln ha i była o 0,9 mln ha (o 0,8%) mniejsza niż w roku poprzednim. Powierzchnia uprawy zbóż ogółem wyniosła 8,3 mln ha i była o ponad 0,5 mln ha (o 0,6%) mniejsza niż w 2004 r. oraz o 0,5 mln ha (o 5,3%) mniejsza od średniej z lat 1996–2000. W 2005 r. powierzchnia uprawy zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi była zbliżona do ubiegłorocznej i wyniosła 7,9 mln ha, a w porównaniu do średniej z lat 1996-2000 była o 733,8 tys. ha (o 8,5%) mniejsza. W stosunku do 2004 r., zmniejszyła się również powierzchnia zasiewów buraków cukrowych o 11,1 tys. ha (o 3,7%) i strączkowych jadalnych - o 3,2 tys. ha (o 9,0%). Dalszemu zmniejszeniu – do ok. 588,2 tys. ha (o 17,5%) - uległa także powierzchnia uprawy ziemniaków i w rezultacie, była o 54,5% mniejsza od średniej z lat 1996-2000.

Zużycie nawozów mineralnych i chemicznych (NPK) pod zbiory 2005 r. wyniosło ogółem 1628,4 tys. t i było nieznacznie większe (o 0,4%) niż w roku gospodarczym 2003/04. W przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych zużycie to wyniosło 102,4 kg (o 3,1% więcej niż przed rokiem), przy czym nawozów azotowych zużyto 56,3 kg (o 2,7% więcej), fosforowych - 20,4 kg i potasowych - 25,7 kg (po 3,6% więcej).

Zużycie nawozów wapniowych (CaO) pod zbiory 2005 r. wyniosło 1455,6 tys. t i w porównaniu z rokiem poprzednim zmniejszyło się o 4,8%, co oznacza dalsze zmniejszenie nawożenia w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych - z 93,5 kg do 91,5 kg.

Według wynikowego szacunku przeprowadzonego w listopadzie **plony i zbiory** głównych ziemiopłodów w 2005 r. kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Zbiory			Plony		
	w mln ton	2004=100	1996-2000 ^{a)} = =100	z 1 ha w dt	2004=100	1996-2000 ^{a)} = =100
Zboża ogółem	26,9	90,9	106,9	32,3	91,2	112,9
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	24,9	91,5	101,3	31,5	91,6	110,9
pszenica	8,7	88,7	100,0	39,5	92,3	116,2
żyto	3,4	79,5	66,0	24,1	87,3	106,2
jęczmień	3,6	100,3	104,7	32,2	91,5	107,7
owies	1,3	92,6	92,1	24,6	89,5	100,8
pszenżyto	3,9	104,8	194,6	32,7	92,9	108,3
mieszanki zbożowe	3,9	90,6	103,6	27,3	92,2	101,1
Rzepak i rzepik	1,5	91,0	175,5	27,0	89,1	130,4
Ziemniaki	10,4	74,1	43,9	176	89,8	96,2
Buraki cukrowe	11,2	88,3	75,3	393	91,8	104,2
Warzywa gruntowe	4,8	97,3	89,5	x	x	x
Owoce z drzew	2,4	80,2	113,5	x	x	x
Owoce jagodowe	0,5	99,7	116,5	x	x	x

^{a)} Przeciętne roczne.

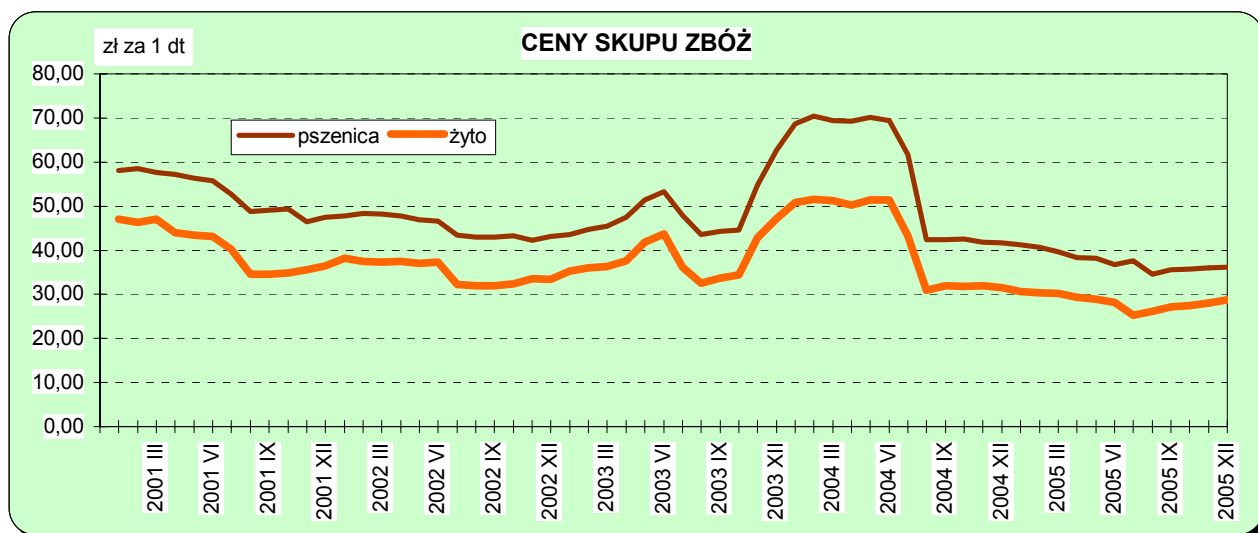
Skup zbóż podstawowych (z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego) ze zbiorów 2005 r., w okresie lipiec-grudzień 2005 r.³ wyniósł 3813,8 tys. t, tj. o 0,6% więcej niż w analogicznym okresie 2004 r. Pszenicy skupiono 2776,0 tys. t (31,6% zbiorów), tj. o 2,5% więcej niż przed rokiem, a żyta – 393,4 tys. t (11,6% zbiorów), tj. odpowiednio o 28,4% mniej. W grudniu ub. roku skupiono 369,3 tys. t zbóż podstawowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego), tj. o 40,8% więcej niż przed rokiem, w tym pszenicy - 267,8 tys. t, a żyta – 28,9 tys. t (odpowiednio o 40,9% więcej i o 8,8% mniej).

Od początku 2005 r. sytuacja na rynku zbóż kształtowała się pod wpływem utrzymującej się po zbiorach 2004 r. presji podaży ziarna nad popytem, powodując dalszy spadek ich cen, który zahamowany został dopiero w III kwartale ub. roku na skutek zmniejszonej podaży zbóż ze zbiorów 2005 r. W IV kwartale, pomimo wyższego niż przed rokiem skupu zbóż, odnotowano niewielki wzrost ich cen, spowodowany m.in. zwiększonym zapotrzebowaniem na ziarno, zwłaszcza paszowe, wynikającym z wysokiego stanu pogłowia zwierząt gospodarskich oraz rozpoczęciem (w listopadzie) zakupów interwencyjnych⁴. W grudniu ub. roku za 1 dt **pszenicy**

³ Bez skupu realizowanego przez osoby fizyczne.

⁴ Podobnie jak przed rokiem, Agencja Rynku Rolnego od 1 listopada ub. roku do 31 maja br. prowadzi interwencyjny zakup pszenicy, jęczmienia i kukurydzy. Cena interwencyjna dla wszystkich rodzajów zbóż objętych mechanizmem jest jednakowa i podlega podwyższeniu o miesięczny dodatek zgodnie z regulacjami Komisji Europejskiej i jest zależna od jakości dostarczonego ziarna.

w skupie **placono** średnio 36,12 zł, a za 1 dt **żyta** - 28,71 zł, tj. więcej niż przed miesiącem odpowiednio o 0,4% i o 2,2%, ale mniej niż przed rokiem odpowiednio o 13,3% i o 8,8%. W obrocie targowiskowym ceny pszenicy (42,84 zł/dt) i żyta (33,16 zł/dt) były również nieco wyższe (odpowiednio o 0,9% i 0,5%) niż przed miesiącem. W 2005 r. średnio za pszenicę w skupie płacono 36,73 zł/dt, a za żyto - 27,89 zł/dt, tj. odpowiednio o 23,7% i 22,4% mniej niż przed rokiem. Średnioroczne notowania cen targowiskowych pszenicy (45,49 zł/dt) i żyta (34,67 zł/dt) były wyższe niż w skupie.

Zbiory ziemniaków w 2005 r. szacowane na 10,4 mln t, w wyniku dalszego ograniczania powierzchni uprawy i niższego plonowania, były mniejsze o 25,9% od ubiegłorocznych i o 56,1% od średnich z lat 1996-2000. W okresie lipiec–grudzień 2005 r., pomimo skupu ziemniaków (823,3 tys. t) mniejszego o 14,8% niż w analogicznym okresie poprzedniego roku, ich ceny do grudnia obniżały się. W grudniu ub. roku przy skupie ziemniaków (49,9 tys. t) o ok. 66% mniejszym niż przed miesiącem i o ok. 46% większym niż przed rokiem, odnotowano (jedyne w ciągu II półrocza) miesięczny wzrost ich cen - do 27,53 zł/dt (tj. o 39,7%), przy czym była to cena o 6,1% niższa niż w grudniu poprzedniego roku. W 2005 r. ceny ziemniaków jadalnych na targowiskach wykazywały tendencję rosnącą i kształtowały się na bardzo wysokim poziomie. W grudniu ub. roku za 1 dt ziemniaków rolnicy otrzymywali ok. 66 zł i była to cena o 5,5% wyższa niż przed miesiącem. Średnioroczna cena ziemniaków w skupie wyniosła 25,25 zł/dt (o 4,5% więcej niż w 2004 r.), a na targowiskach – 52,87 zł/dt.

Sytuacja w produkcji zwierzęcej kształtowała się przede wszystkim pod wpływem utrzymujących się niskich cen zbóż, które decydowały głównie o poziomie jej opłacalności i wpłynęły na wzrost pogłowia trzody chlewnej i bydła oraz dalszy rozwój produkcji drobiarskiej.

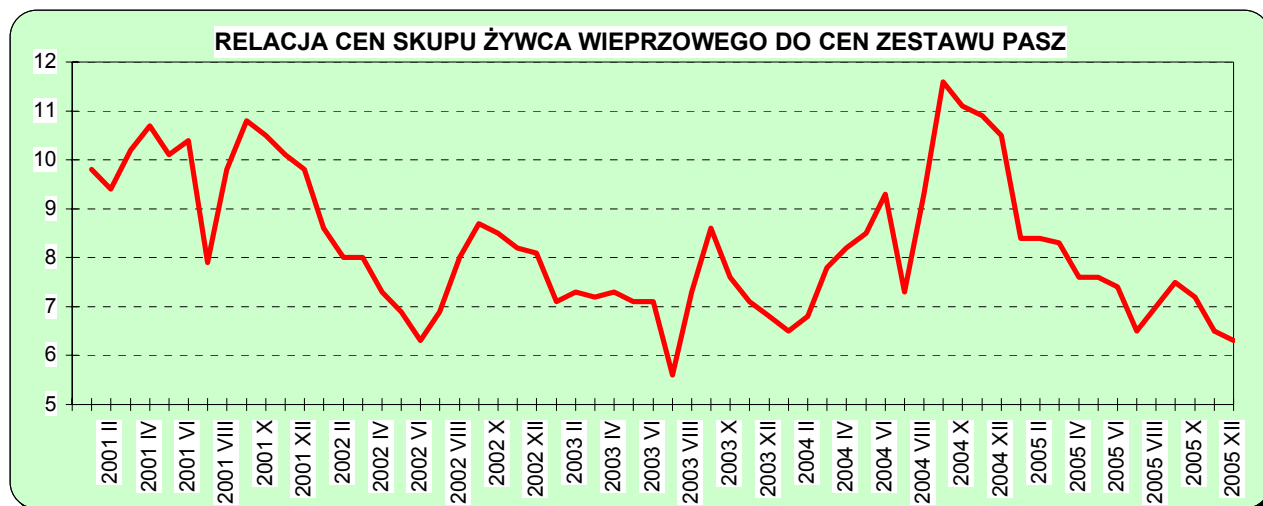
Skup żywca rzeźnego kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	Styczeń-czerwiec 2005		Styczeń-grudzień 2005 ^{a)}	
	w tys. t	analogiczny okres roku poprzedniego=100	w tys. t	analogiczny okres roku poprzedniego=100
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) w wbc				
O g ó l e m ^{b)}	1308,3	100,1	2315,6	104,4
w tym:				
wołowy (łącznie z cielęcym)	131,7	98,0	204,5	102,4
wieprzowy	734,4	96,2	1242,2	102,3
drobiowy	435,7	108,3	859,2	108,6

^{a)} Za II półrocze dane meldunkowe.

^{b)} Wołowy, cielęcy, wieprzowy, barani, koński i drobiowy.

W 2005 r. **ceny skupu żywca wieprzowego**, w wyniku rosnącej podaży, wykazywały tendencję malejącą, przy czym w I kwartale były jeszcze wyższe niż przed rokiem, a od sierpnia zbliżały się do bardzo niskich notowanych w 2003 r. W grudniu ub. roku, przy skupie żywca wieprzowego (90,6 tys. t) większym o 5,7% niż przed miesiącem i o 7,2% niż przed rokiem, jego ceny (3,60 zł/kg) były zbliżone do notowanych przed miesiącem i o 18,3% niższe niż w grudniu 2004 r. W obrocie targowiskowym ceny żywca wieprzowego były nieco wyższe niż w skupie i w grudniu za 1 kg płacono 3,78 zł, tj. o 3,3% mniej niż przed miesiącem. Średnioroczna cena żywca wieprzowego w skupie wyniosła 3,81 zł/kg i była o 7,3% niższa niż w 2004 r., a na targowiskach – 3,91 zł/kg. **Relacja średniej ceny skupu 1 kg żywca wieprzowego do 1 kg żyta (wg cen targowiskowych)** w grudniu ub. roku, podobnie jak przed miesiącem, wyniosła 10,9 (wobec 11,8 przed rokiem), a **relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen zestawu pasz** – 6,3 (wobec 6,5 przed miesiącem i 10,5 przed rokiem). Skutkiem obniżającej się opłacalności był spadek cen prosiąt na targowiskach. W grudniu za 1 prosię płacono w obrocie targowiskowym ok. 124 zł, tj. o 1,9% mniej niż przed miesiącem, a średnioroczna cena za 1 prosię wyniosła 131 zł.

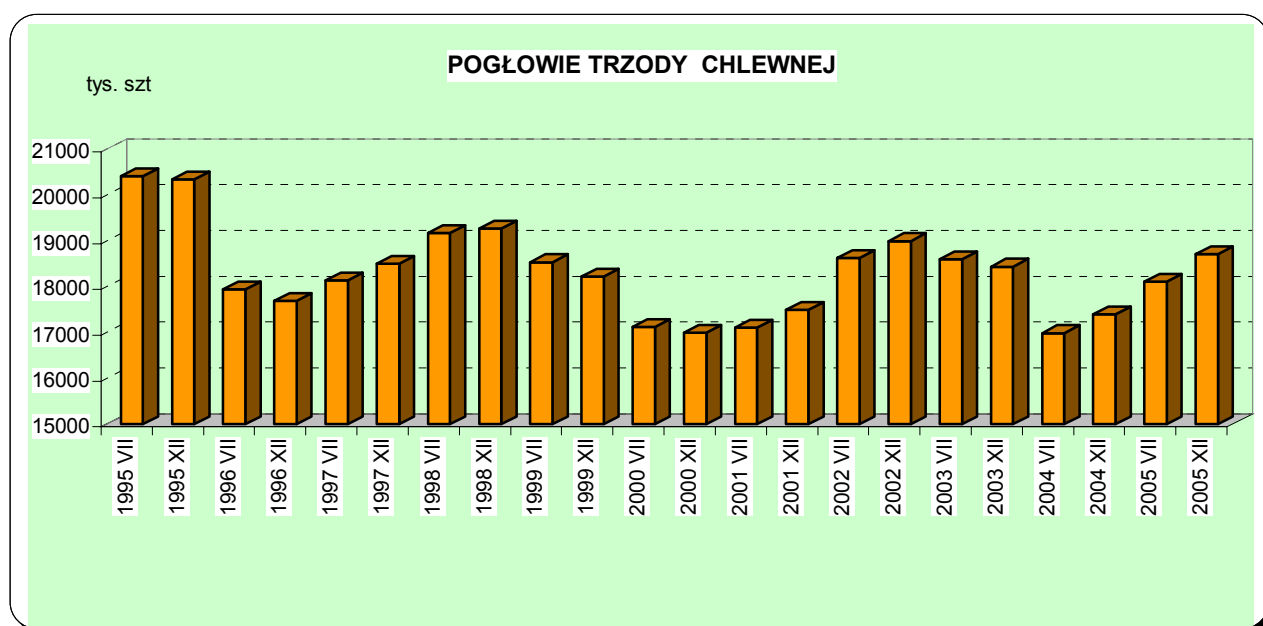

Wyniki reprezentacyjnego badania trzody chlewnej przeprowadzonego w grudniu ub. roku wskazują na kontynuację wzrostowej tendencji w chowie trzody. Według stanu w końcu listopada 2005 r. pogłowie trzody wzrosło do 18,7 mln szt i było wyższe o 7,6% niż przed rokiem i o 3,3% w porównaniu z końcem lipca ub. roku. Utrzymał się notowany od marca ub. roku wzrost pogłowia loch na chów, którego wielkość świadczy o nastawieniach produkcyjnych w chowie trzody i jednocześnie określa aktualne możliwości reprodukcyjne stada. W końcu listopada ub. roku pogłowie loch na chów było o 9,7% większe niż przed rokiem, w tym loch prośnych – większe o 13,3%. Stan pogłowia grup decydujących o wielkości produkcji, a więc warchlaków i tuczników był również większy niż przed rokiem odpowiednio o 10,2% i o 3,9%.

Według kolejnych badań reprezentacyjnych, **pogłowie trzody chlewnej** kształtowało się następująco:

Wyszczególnienie	Marzec 2005		Lipiec 2005		Listopad ^{a)} 2005		Listopad	
	w tys. Szt	rok poprzedni= =100	w tys. szt	rok poprzedni= =100	w tys. szt	rok poprzedni= =100	2004	2005 ^{a)}
							struktura w %	
O g ó ł e m	16995,8	98,8	18112,4	106,6	18711,3	107,6	100,0	100,0
Prosięta do 20 kg.....	5490,8	97,7	6041,9	109,6	6254,7	108,9	33,0	33,4
Warchlaki od 20 kg do 50 kg	4394,6	99,6	4557,2	103,6	4573,7	110,2	23,9	24,5
Trzoda chlewna o wadze 50 kg i więcej:								
na ubój.....	5306,2	97,1	5654,7	105,2	6032,0	103,9	33,4	32,2
na chów	1804,2	106,0	1858,6	109,2	1850,9	109,4	9,7	9,9
w tym lochy	1761,9	106,3	1813,2	109,3	1808,1	109,7	9,5	9,7
w tym prośne	1166,7	110,7	1159,4	111,1	1186,5	113,3	6,0	6,4

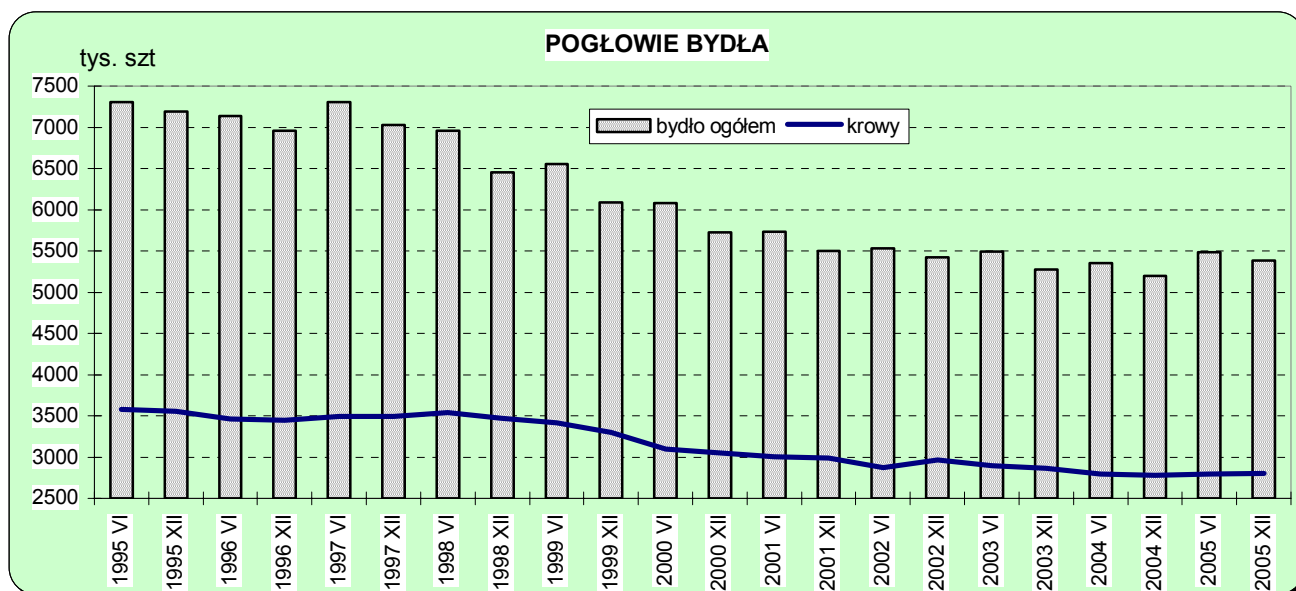
^{a)} Dane wstępne.

Według wyników badań reprezentacyjnych, **pogłowie bydła** w 2005 r. kształtowało się następująco:

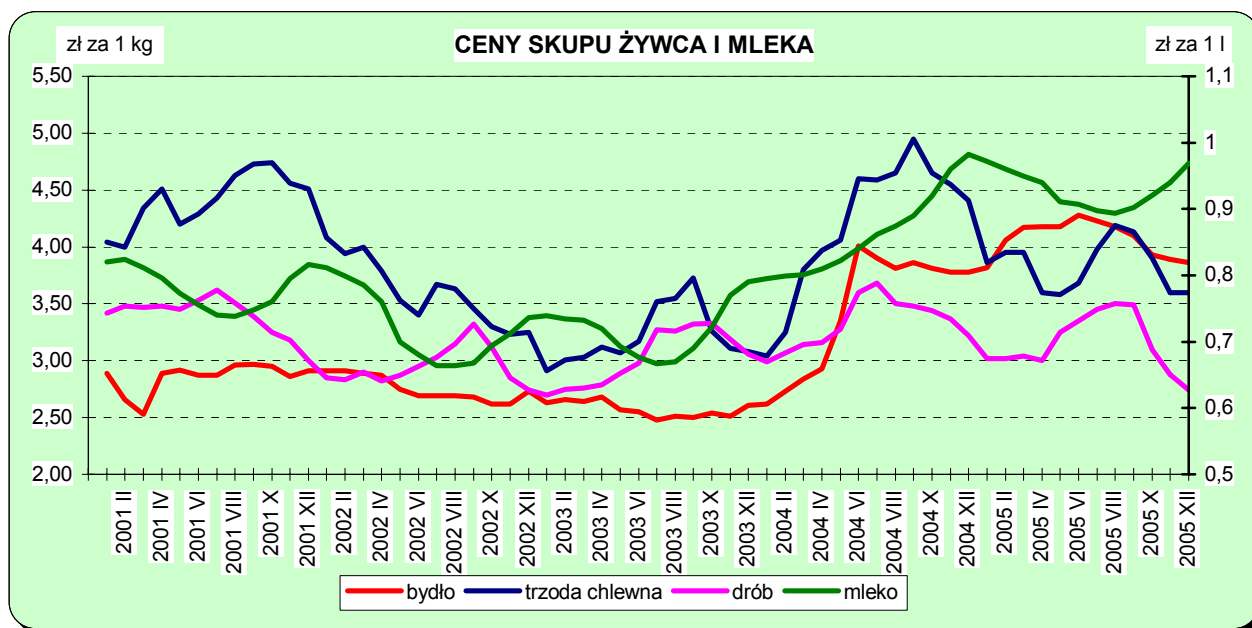
Wyszczególnienie	Czerwiec 2005			Grudzień 2005 ^{a)}		Grudzień	
	w tys. szt	rok poprzedni= =100	w odsetkach	w tys. szt	rok poprzedni= =100	2004	2005 ^{a)}
						struktura w %	
O g ó ł e m	5483,3	102,4	100,0	5384,4	103,5	100,0	100,0
Cielęta poniżej 1 roku.....	1424,8	108,9	26,0	1308,3	108,6	23,2	24,3
Młode bydło od 1 do 2 lat...	978,2	106,8	17,8	992,2	107,1	17,8	18,4
Bydło 2-letnie i starsze	3080,3	98,5	56,2	3083,9	100,5	59,0	57,3
w tym krowy.....	2795,0	100,0	51,0	2800,9	100,8	53,4	52,0

a) Dane wstępne.

Pogłowie bydła w grudniu ub. roku wynosiło 5384,4 tys. szt, tj. o 3,5% więcej niż przed rokiem. Poprawa opłacalności produkcji, zwłaszcza bydła rzeźnego, wpłynęła na dalszy wzrost populacji cieląt oraz młodego bydła w wieku 1-2 lat (w skali roku odpowiednio o 8,6% i o 7,1%). W grudniu pogłowie krów (2800,9 tys. szt) było o 0,8% wyższe niż przed rokiem, a w porównaniu do stanu w czerwcu zwiększyło się o 0,2%. W I półroczu ub. roku notowano wzrost cen żywca wołowego zarówno w skupie, jak i na targowiskach, natomiast w II półroczu – ich nieznaczny spadek, przy czym w całym 2005 r. ceny te były wyższe niż przed rokiem. W grudniu ub. roku, przy skupie mniejszym o 5,9% niż przed miesiącem, ale o 8,8% większym niż przed rokiem, za 1 kg żywca wołowego płacono 3,86 zł, tj. odpowiednio o 0,6% mniej i o 2,2% więcej. W obrocie targowiskowym za 1 kg żywca wołowego płacono 4,10 zł, tj. o 1,2% mniej niż przed miesiącem. Średnio w roku ceny bydła rzeźnego w skupie (4,07 zł/kg) i na targowiskach (4,13 zł/kg) były zbliżone, przy czym w skupie o 23,3% wyższe niż przed rokiem. Ceny młodego bydła rzeźnego wyniosły średnio w skupie 4,37 zł/kg, tj. o 21,8% więcej niż w roku poprzednim, a na targowiskach – 4,55 zł/kg.

W 2005 r. przy utrzymującej się wysokiej podaży żywca drobiowego, **ceny drobiu rzeźnego** kształtowały się na poziomie niższym niż przed rokiem. Od marca (3,04 zł/kg) do sierpnia ub. roku (3,50 zł/kg) ceny drobiu rzeźnego wykazywały niewielką tendencję rosnącą, a począwszy od września odnotowano ich spadek. W końcu roku cena żywca drobiowego była o 14,7% niższa niż w grudniu 2004 r. Średnio w 2005 r. za 1 kg żywca drobiowego płacono 3,15 zł, tj. o 3,7% mniej niż przed rokiem.

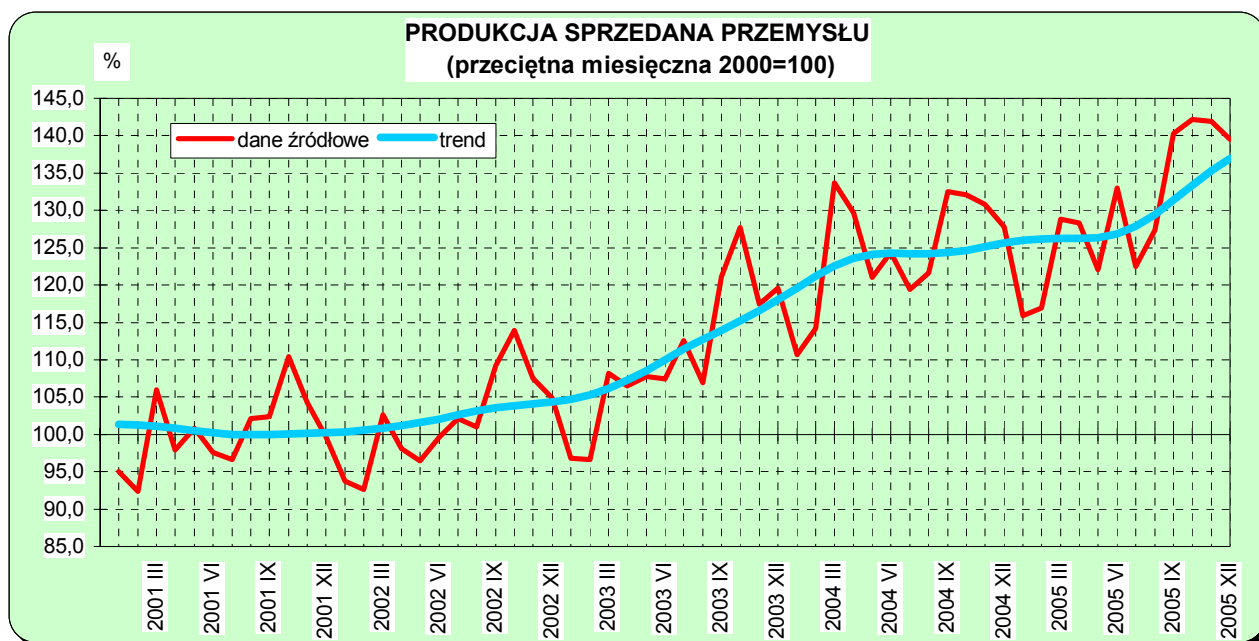
Wstępnie szacuje się, że **produkcja żywca rzeźnego** (wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego i drobiowego) w 2005 r. wyniosła ogółem 4667,9 tys. t (w wadze żywej) i była o 2,4% większa niż przed rokiem, w tym produkcja żywca wieprzowego – 2509,3 tys. t (o 1,1% mniejsza), żywca wołowego (łącznie z cielęcym) – ok. 660,1 tys. t (o 1,4% mniejsza), a żywca drobiowego – 1456,5 tys. t (o 11,3% większa).

W 2005 r. **podaż mleka** do skupu, w wyniku wzrostu pogłowia krów, jak również postępującej specjalizacji gospodarstw, poprawy wydajności mlecznej krów i wzrostu towarowości produkcji mleka, wyniosła 8407,6 mln l i była o 9,4% wyższa niż w 2004 r. W grudniu ub. roku przy skupie mleka (624,0 mln l) o 0,2% mniejszym niż przed miesiącem, ale o 5,8% większym niż przed rokiem, za 100 l mleka płacono średnio 96,91 zł, tj. odpowiednio więcej o 2,8% i mniej o 1,4%. Średnioroczne ceny skupu mleka wynosiły 92,62 zł/hl i były o 6,8% wyższe niż przed rokiem.

W 2005 r. w obrocie targowiskowym w styczniu ub. roku za krowę dojną rolnicy otrzymywali ok. 1934 zł, za jałówkę - ok. 1313 zł, a w grudniu odpowiednio ok. 2041 zł i ok. 1306 zł. Średnia cena krowy dojnej w ub. roku wyniosła ok. 2061 zł, a jałówki jednorocznej - ok. 1298 zł.

Przemysł

Szacuje się, że **produkcja sprzedana przemysłu** ogółem w 2005 r. była o 3,8% wyższa niż w roku poprzednim (w 2004 r. – wzrost o 12,6%). Udział sektora prywatnego w produkcji sprzedanej przemysłu wzrósł z 80,9% w 2004 r. do 83,0%.

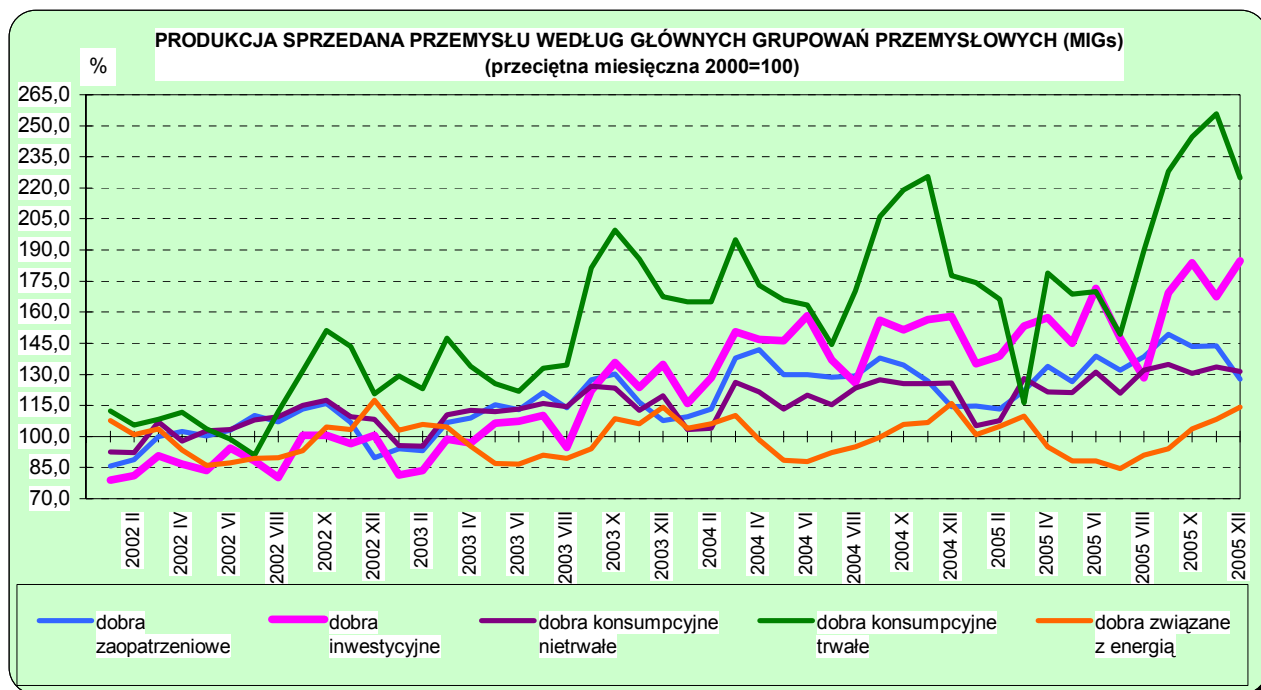

Produkcja sprzedana przemysłu w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób w 2005 r. ukształtowała się na poziomie o 4,0% wyższym niż przed rokiem (w 2004 r. wzrost odpowiednio o 12,3%). Przyspieszenie tempa wzrostu widoczne było w kolejnych kwartałach (od 0,7% w I kwartale do 8,3% w IV kwartale), przy czym niższa dynamika w I półroczu wiązała się z wysokim poziomem produkcji przed rokiem. Zwiększyła się sprzedaż w przetwórstwie przemysłowym – o 4,3% (przed rokiem wzrost w tej sekcji wyniósł 14,6%), w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, wodę – o 3,8% (wobec spadku o 1,8% przed rokiem), obniżyła się natomiast w górnictwie – o 0,2% (wobec wzrostu o 2,0%).

Spośród głównych grupowań przemysłowych⁵, nadal najszybciej rosła sprzedaż w przedsiębiorstwach produkujących głównie dobra inwestycyjne – o ok. 8%. Zwiększyła się także sprzedaż w przedsiębiorstwach wytwarzających głównie dobra konsumpcyjne trwałe (o ok. 7%), nietrwałe (o ok. 4%) i zaopatrzeniowe (o ok. 4%), natomiast zmniejszyła się sprzedaż dóbr

⁵ Grupowania przedsiębiorstw na wytwarzające głównie dobra inwestycyjne, konsumpcyjne nietrwałe i trwałe, zaopatrzeniowe oraz związane z energią (ang. MIGs – Main Industrial Groupings) dokonano zgodnie z Rozporządzeniem Komisji (WE) nr 586/2001 z dnia 26 marca 2001 r. dotyczącym przepisów wykonawczych do Rozporządzenia Rady (WE) nr 1165/98 w sprawie statystyki krótkookresowej.

związanych z energią (o ok. 2%). Duży wzrost produkcji notowano w działach przemysłu, w których wystąpiła również wysoka dynamika eksportu, w tym m.in. w produkcji maszyn i urządzeń, wyrobów z metali, wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych.

W działach i grupach przemysłowych wytwarzających produkty uznawane za **nośniki postępu technicznego** (w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 49 osób) wzrost produkcji w 2005 r. wyniósł 6,4% i był znacznie niższy od bardzo wysokiego w 2004 r. (ok. 40%). Ich udział w wartości produkcji sprzedanej ogółem wyniósł 15,9%, podobnie jak przed rokiem.

Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) produkcji sprzedanej przemysłu w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2004					2005					2004	
	I-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-XII	I-XII	
	analogiczny okres roku poprzedniego=100										struktura w %	
Przemysł	112,3	119,0	116,4	109,2	106,2	100,7	102,3	104,5	108,3	104,0	100,0	100,0
górnictwo	102,0	100,2	112,1	98,3	98,8	96,2	98,4	101,8	102,4	99,8	5,1	5,0
przetwórstwo przemysłowe	114,6	123,5	119,2	110,0	107,7	100,9	101,9	104,9	109,1	104,3	84,3	84,7
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	98,2	98,3	91,9	106,8	96,9	101,4	110,0	100,9	104,2	103,8	10,6	10,3
Z przemysłu ogółem - działy:												
górnictwo węgla kamiennego i brunatnego; wydobywanie torfu	103,0	99,4	116,1	102,5	96,9	92,4	94,1	92,5	96,7	94,0	3,4	3,6
produkcja artykułów spożywczych i napojów	106,0	111,2	104,8	102,0	106,5	101,9	105,3	108,0	104,3	105,0	17,9	17,9
włókiennictwo	109,5	110,8	116,9	108,0	102,9	95,8	95,3	94,8	98,2	96,0	1,3	1,5
produkcja odzieży i wyrobów futrzarskich	93,2	96,9	92,0	90,9	93,0	87,7	91,0	91,7	88,5	89,7	1,0	1,1
produkcja drewna i wyrobów z drewna oraz ze słomy i wikliny	111,9	122,7	115,9	104,9	106,0	97,8	103,2	113,1	121,8	108,9	2,7	2,6

Wyszczególnienie	2004					2005					2004	
	I-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-XII	I-XII	
	analogiczny okres roku poprzedniego=100										struktura w %	
produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej.....	106,2	115,1	107,9	105,6	98,4	91,9	83,9	86,8	95,7	89,6	5,7	5,6
produkcja wyrobów chemicznych.....	109,7	110,8	111,4	107,4	109,5	100,0	104,5	105,5	102,7	103,2	6,2	6,2
produkcja wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych.....	113,7	129,9	122,1	108,7	98,9	101,7	104,8	111,2	119,0	109,1	4,7	4,5
produkcja wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych.....	110,3	138,8	119,9	100,4	95,1	87,1	95,9	110,6	120,7	104,0	3,9	3,9
produkcja metali.....	120,2	127,8	126,2	113,5	114,3	92,5	88,4	93,9	98,8	93,3	4,4	5,0
produkcja wyrobów z metali ..	119,1	131,8	124,7	110,1	113,8	107,1	107,9	115,6	112,3	110,9	5,4	5,1
produkcja maszyn i urządzeń.....	116,3	127,1	126,8	107,5	108,5	109,5	117,3	115,7	127,4	117,8	4,9	4,4
produkcja maszyn i aparatury elektrycznej.....	109,3	126,4	119,1	123,1	77,5	97,8	100,2	100,8	143,3	108,8	3,2	3,1
produkcja sprzętu i urządzeń radiowych, telewizyjnych i telekomunikacyjnych.....	136,2	101,8	165,7	125,8	155,2	111,8	102,3	96,0	118,9	107,9	1,9	2,1
produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep.....	156,4	173,0	171,6	146,1	141,5	111,4	97,2	102,2	101,5	102,8	9,2	9,3
produkcja pozostałego sprzętu transportowego.....	125,2	170,5	126,4	123,4	103,8	98,8	104,7	97,9	107,1	102,6	1,6	1,7
produkcja mebli; pozostała działalność produkcyjna.....	114,5	123,2	118,2	112,5	106,1	100,1	102,7	103,6	104,1	102,6	3,7	3,8
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę.....	98,3	98,2	91,6	108,2	96,7	101,9	110,8	101,6	104,9	104,5	9,7	9,3

Wzrost produkcji sprzedanej przemysłu w porównaniu z 2004 r. wystąpił w 19 działach przemysłu (spośród 29), stanowiących 79,7% wartości produkcji sprzedanej przemysłu ogółem. Spośród działów o znaczącym udziale najbardziej zwiększyła się m.in. produkcja:

- maszyn i urządzeń – o 17,8% (w tym m.in. urządzeń do wytwarzania i wykorzystywania energii mechanicznej, z wyłączeniem silników lotniczych, samochodowych i motocyklowych – o 25,3%, pozostałego sprzętu gospodarstwa domowego – o 19,4%),
- wyrobów z metali – o 10,9% (zwłaszcza obróbka metali i nakładanie powłok na metale; obróbka mechaniczna elementów metalowych – o 41,6%, produkcja cystern, pojemników i zbiorników metalowych; produkcja grzejników i kotłów c.o. – o 19,1%),
- wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych – o 9,1% (wzrost w obu grupach),
- drewna i wyrobów z drewna oraz ze słomy i wikliny – o 8,9% (w tym m.in. wyrobów tartacznych, impregnacji drewna – o 16,5%),
- wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 4,5% (wzrost we wszystkich grupach).

W produkcji artykułów spożywczych i napojów, mającej największy udział w produkcji sprzedanej przemysłu, wzrost wyniósł 5,0%, w tym m.in. w produkcji olejów i tłuszczów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego – 12,6%, przetwórstwie owoców i warzyw – 12,4%,

przetwarzaniu i konserwowaniu ryb i pozostałych produktów rybactwa – 10,4%, produkcji, przetwórstwie i konserwowaniu mięsa i wyrobów z mięsa – 8,4%, wytwarzaniu wyrobów mleczarskich – 5,6%, produkcji pozostałych artykułów spożywczych – 4,5%, przy spadku w produkcji napojów – o 4,9%.

Spośród działów o znaczącym udziale w produkcji sprzedanej wzrosła również, chociaż w mniejszym stopniu m.in. produkcja wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych – o 4,0%, wyrobów chemicznych – o 3,2%, pojazdów samochodowych, przyczep i naczep – o 2,8%.

Niższa niż przed rokiem była produkcja sprzedana w 10 działach przemysłu, w tym m.in. produkcja:

- skór wyprawionych i wyrobów z nich – o 10,6% (spadek we wszystkich grupach, w tym m.in. w produkcji skór wyprawionych – o 21,1%, obuwia – o 11,4%), w ub. roku produkcja w tym dziale obniżyła się nieznacznie,
- koksu i produktów rafinacji ropy naftowej – o 10,4% (spadek w obu grupach),
- odzieży i wyrobów futrzarskich – o 10,3% (spadek we wszystkich grupach, w tym m.in. w produkcji odzieży skórzanej – o 25,8%), przed rokiem w tym dziale również odnotowano spadek produkcji,
- metali – o 6,7% (w tym m.in. w produkcji żeliwa i stali oraz stopów żelaza – o 12,5%, pozostałej obróbce wstępnej żeliwa i stali – o 10,2%).

W przetwórstwie przemysłowym wzrósł udział m.in. produkcji maszyn i urządzeń (z 4,4% do 4,9%), wyrobów z metali (z 5,1% do 5,4%), wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych (z 4,5% do 4,7%), natomiast zmniejszył się – m.in. metali (z 5,0% do 4,4%), sprzętu i urządzeń radiowych, telewizyjnych i telekomunikacyjnych (z 2,1% do 1,9%), włókiennictwa (z 1,5% do 1,3%).

Wydajność pracy w 2005 r. była o 2,9% wyższa niż w 2004 r., przy wyższym o 1,1% przeciętnym zatrudnieniu. Duży wzrost wydajności pracy odnotowano m.in. w produkcji instrumentów medycznych, precyzyjnych i optycznych, zegarów i zegarków (duży wzrost produkcji, przy niewielkim spadku zatrudnienia), maszyn i urządzeń (większy wzrost produkcji niż zatrudnienia) oraz w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (wzrost produkcji przy spadku zatrudnienia).

Począwszy od maja 2005 r. w kolejnych miesiącach roku obserwowano wzrost produkcji przemysłowej, w grudniu wyniósł on 9,2%. W przetwórstwie przemysłowym produkcja była wyższa niż przed rokiem o 10,8%, w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, wodę – o 2,5%, natomiast w górnictwie odnotowano spadek o 4,0%. Po wyeliminowaniu wpływu czynników o charakterze sezonowym, wzrost produkcji sprzedanej przemysłu wyniósł w skali roku 13,3%, a w porównaniu z poprzednim miesiącem – 1,3%.

Z obserwowanych w 2005 r. 244 **wyrobów i grup wyrobów przemysłowych** produkcja 131 była wyższa niż przed rokiem. Znaczny wzrost w skali roku uzyskano m.in. w produkcji mięsa drobiowego, mleka, nawozów azotowych, wyrobów sanitarnych ceramicznych, spoiw gipsowych, ładowaczy rolniczych uniwersalnych, maszyn i urządzeń do robót budowlanych, drogowych i melioracyjnych, chłodziarek i zamrażarek, maszyn pralniczych automatycznych, kuchni gazowych z piekarnikiem, akumulatorów ołowiowych (kwasowych), samochodów ciężarowych i ciągników drogowych. Niższa niż przed rokiem była natomiast produkcja 107 wyrobów i grup wyrobów, w tym m.in. produkcja koksu, opon ciągnikowych oraz do maszyn i urządzeń rolniczych, stali surowej, wyrobów walcowanych na gorąco (bez półwyrobów), ciągników rolniczych, odkurzaczy, aparatów telefonicznych.

Produkcja ważniejszych wyrobów przemysłowych⁶ kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2005	
		w liczbach bezwzględnych	2004=100
Węgiel kamienny	tys. t	98275	97,4
Węgiel brunatny.....	tys. t	61589	100,7
Gaz ziemny w stanie ciekłym lub gazowym	hm ³	5703	101,7
Siarka - w przeliczeniu na 100% (siarka rodzima, sublimowana, strącona i rafinowana)	tys. t	802	100,8
Mięso drobiowe	tys. t	1008	120,2
Wędliny (bez końskich, drobiowych, z dziczyzny i królików)	tys. t	688	94,2
Konserwy mięsne i podrobowe wołowe i cielęce	tys. t	4,4	102,6
Mleko płynne przetworzone (z mlekiem przerzutowym do dalszej produkcji)	tys. hl	21286	106,4
Masło (łącznie z innymi tłuszczami otrzymywanymi z mleka)	tys. t	170	103,9
Sery podpuszczkowe dojrzewające	tys. t	231	105,1
Ser świeży niedojrzewający i twaróg.....	tys. t	285	101,1
Cukier (w przeliczeniu na cukier biały)	tys. t	2057	102,9
Wódka czysta (w przeliczeniu na 100%)	tys. hl	786	90,6
Piwo otrzymywane ze słodu.....	tys hl	31365	106,5
Papierosy z tytoniu	mld szt	102	118,2
Dywany	tys. m ²	2052	89,8
Wykładziny	tys. m ²	1121	58,3
Obuwie (łącznie z gumowym)	tys. par	26235	94,3
Tarcica.....	dam ³	2188	103,6
Płyty wiórowe i podobne płyty z drewna lub innych drewnopochodnych materiałów	dam ³	4023	99,5
Płyty pilśniowe z drewna lub innych materiałów drewnopochodnych...	tys. m ²	340353	96,7
Papier gazetowy w zwojach lub arkuszach	tys. t	221	101,8
Papier i karton stosowane do celów graficznych	tys. t	595	106,7
Tektura falista	tys. t	783	109,0
Koks (łącznie z półkoksem z węgla, lignitu i torfu oraz węgiel retortowy).....	tys. t	8518	83,4
Benzyna silnikowa (łącznie z lotniczą).....	tys. t	4178	102,2
Nawozy mineralne lub chemiczne w przeliczeniu na czysty składnik (łącznie z wieloskładnikowymi)			
azotowe	tys. t	1726	106,0
fosforowe.....	tys. t	591	101,8
Pestycydy (preparaty użytkowe).....	tys. t	30,7	99,8

⁶ Jednostki o liczbie pracujących powyżej 49 osób.

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2005	
		w liczbach bezwzględnych	2004=100
Włókna chemiczne	tys. t	99,3	96,5
Wyroby sanitarne ceramiczne (łącznie z wyrobami sanitarnymi kamionkowymi)	tys. t	85,3	107,9
Cegła wypalana z gliny	mln ceg.	360	86,5
Cement	tys. t	12429	101,3
Spoiva gipsowe (zawierające gips palony lub siarczan wapniowy)	tys. t	675	134,8
Stal surowa ^{a)}	tys. t	8444	79,7
Wyroby walcowane na gorąco gotowe (bez półwyrobów) ^{a)}	tys. t	6188	82,7
Rury stalowe ^{a)}	tys. t	380	101,5
Aluminium nieobrobione technicznie czyste – hutnicze	tys. t	42,7	93,3
Miedź rafinowana, nieobrobiona, niestopowa	tys. t	577	101,0
Ciągniki rolnicze	tys. szt	5,7	71,3
Ładowacze rolnicze uniwersalne	tys. szt	6,9	121,8
Maszyny i urządzenia do robót budowlanych, drogowych i melioracyjnych	tys. t	15,9	114,1
Chłodziarki i zamrażarki (typu domowego)	tys. szt	1691	132,1
Maszyny pralnicze (typu domowego)	tys. szt	1473	122,2
Odkurzacze (typu domowego)	tys. szt	1315	90,0
Kuchnie gazowe z piekarnikiem	tys. szt	797	132,2
Akumulatory ołowiowe (kwasowe)	tys. szt	6355	108,1
Aparaty telefoniczne	tys. szt	634	80,1
Odbiorniki telewizyjne (w tym monitory ekranowe) ^{b)}	tys. szt	6660	95,2
Samochody osobowe ogólnego przeznaczenia	tys. szt	540	103,4
Samochody ciężarowe i ciągniki drogowe	tys. szt	67,7	114,7
Statki morskie (od 100 DWT)	szt	15	71,4
Energia elektryczna	GWh	153325	101,7

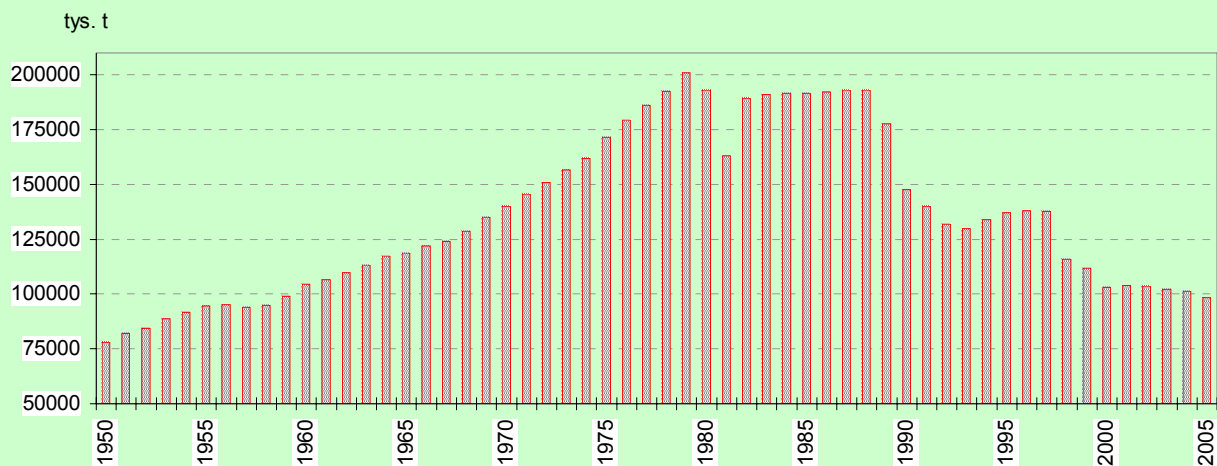
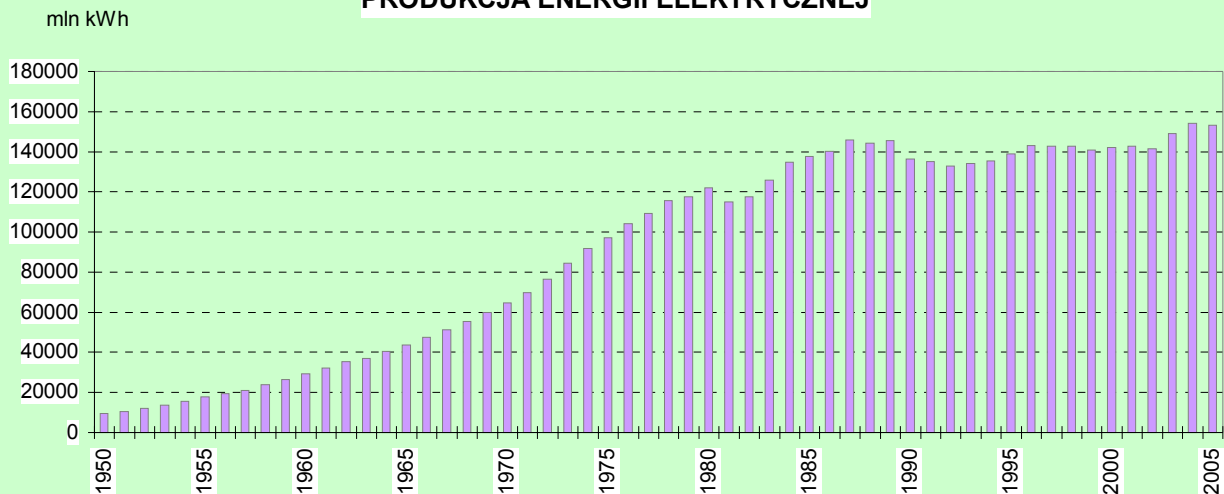
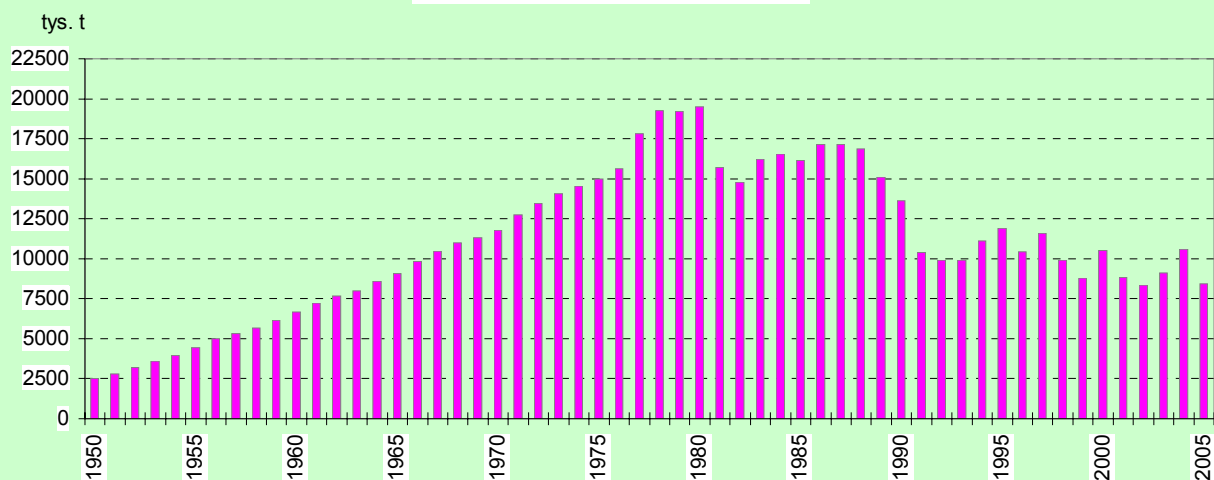
a) Dane ze specjalistycznych badań resortowych Ministerstwa Gospodarki.

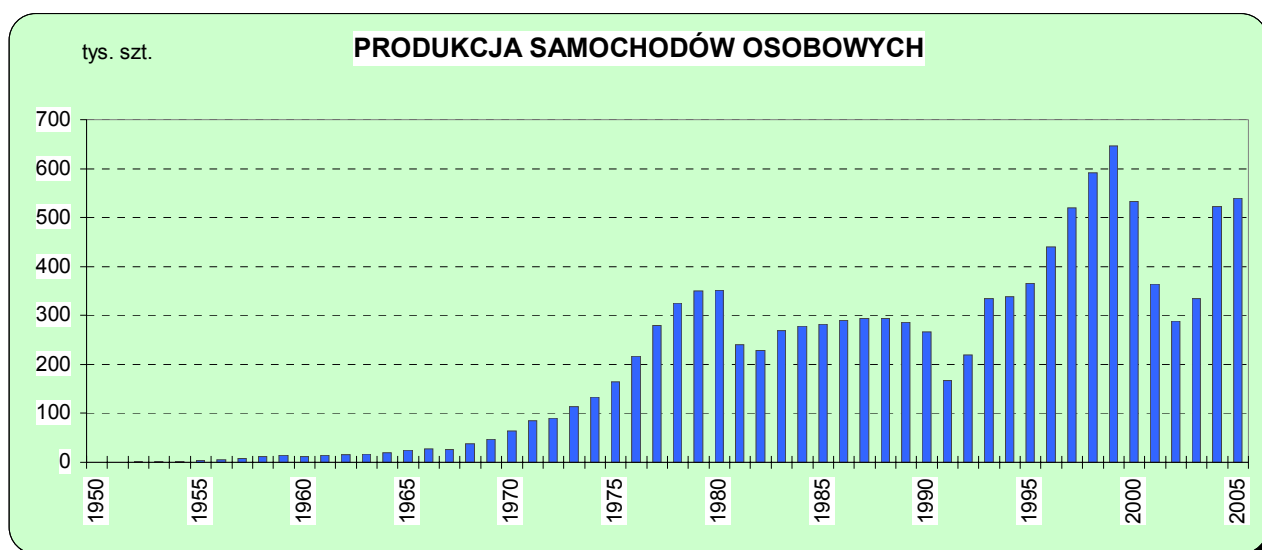
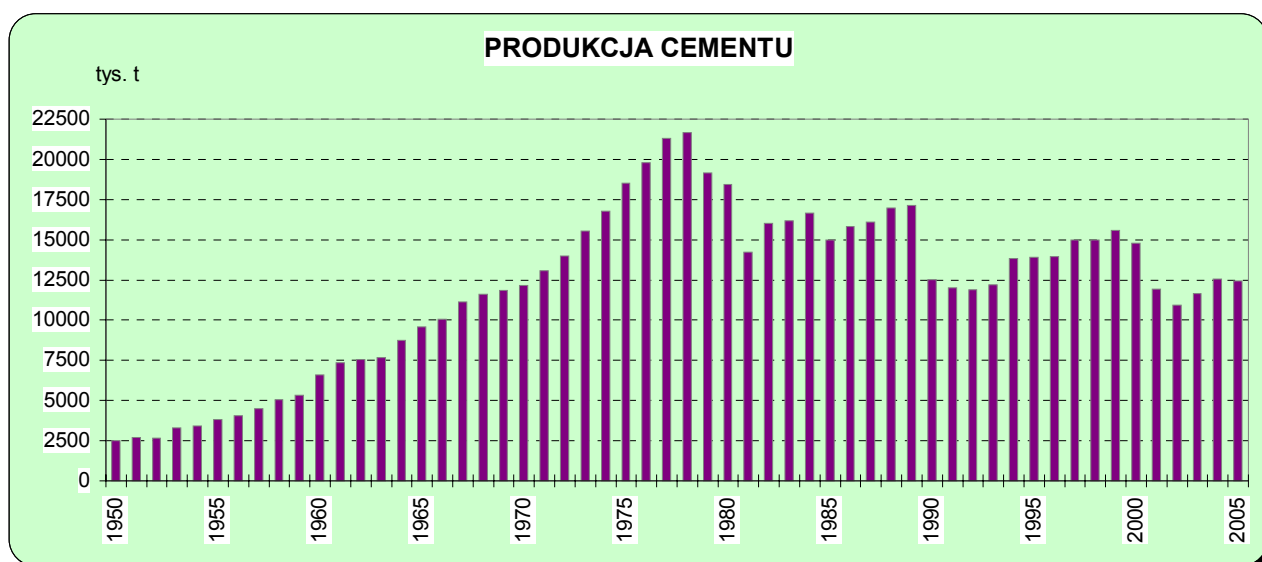
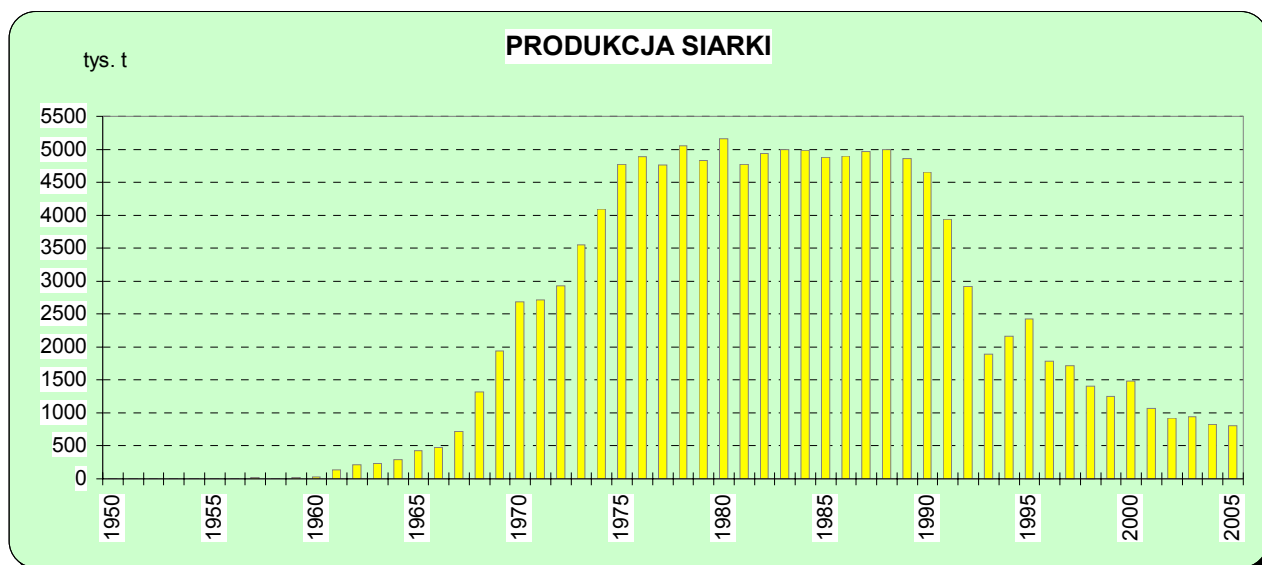
b) Z wyjątkiem stosowanych do komputerów.

Według wstępnych danych, w styczniu br. wskaźnik **ogólnego klimatu koniunktury** w przetwórstwie przemysłowym jest nadal optymistyczny, wyższy niż w grudniu 2005 r. Największy optymizm wykazują przedsiębiorstwa o liczbie pracujących powyżej 249 osób, znacznie ostrożniejsze są oceny mniejszych firmy. W najbliższych miesiącach przedsiębiorcy oczekują wzrostu portfela zamówień i produkcji w skali wyższej od przewidywań w grudniu. Sytuacja finansowa może nieznacznie poprawić się. Trzymiesięczna prognoza zatrudnienia wskazuje na mniejszą skalę zwolnień niż wykazywano w grudniu.

Stan zapasów wyrobów gotowych w styczniu jest uznawany przez producentów za nadmierny, w tym m.in. wśród przedsiębiorstw produkujących wyroby włókiennicze, skóry wyprawione i wyroby z nich, masę włóknistą oraz papier, wyroby z pozostałych surowców niemetalicznych.

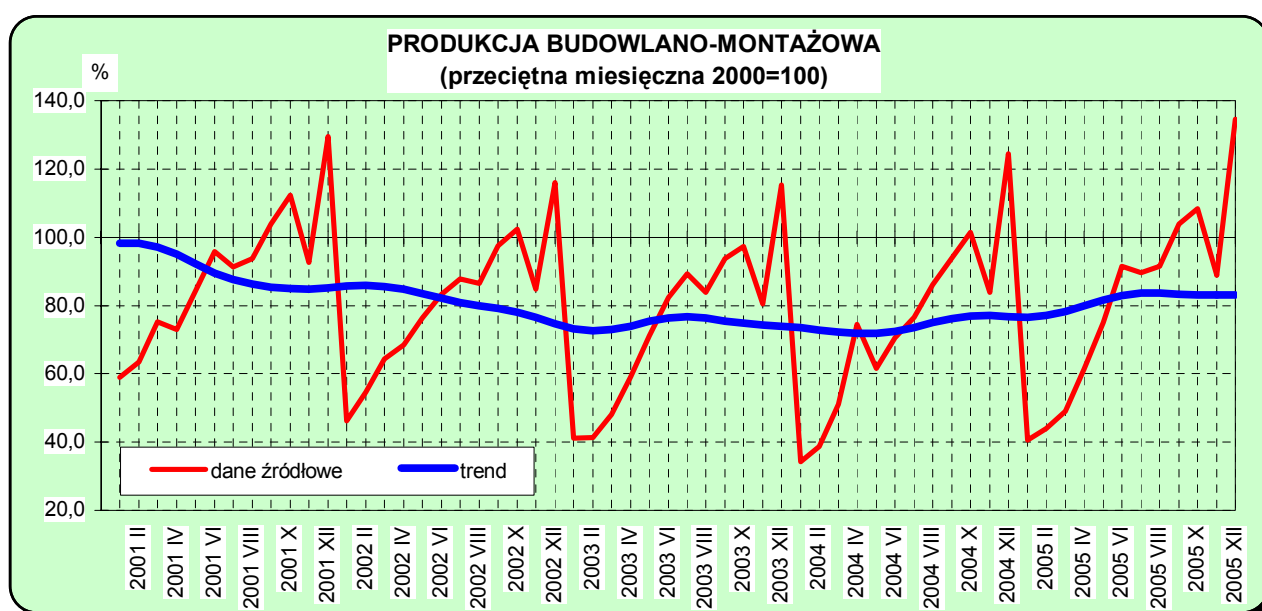
Wśród barier ograniczających bieżącą działalność przedsiębiorstw w styczniu br. nadal najwięcej respondentów wymienia obciążenia na rzecz budżetu (57%) oraz niedostateczny popyt krajowy (57%) – ich znaczenie w ujęciu rocznym nieznacznie zwiększyło się. Więcej przedsiębiorców niż przed rokiem sygnalizuje także przeszkody związane z niedoborem wykwalifikowanych pracowników. Zmniejsza się natomiast znaczenie m.in. niejasności przepisów prawa.

WYDOBYCIE WĘGLA KAMIENNEGO**PRODUKCJA ENERGII ELEKTRYCZNEJ****PRODUKCJA STALI SUROWEJ**

Budownictwo

Szacuje się, że w 2005 r. produkcja budowlano-montażowa ogółem była o ok. 5% wyższa niż w roku poprzednim (w 2004 r. – wzrost o 4,7%). W sektorze prywatnym produkcja zwiększyła się o ponad 5%, a w sektorze publicznym – obniżyła się o ok. 4%. Udział sektora prywatnego w ogólnej wartości produkcji budowlano-montażowej wyniósł ok. 98% i był zbliżony do notowanego przed rokiem.

W 2005 r. w strukturze produkcji budowlano-montażowej ogółem, podobnie jak w latach poprzednich, największy udział stanowiły roboty wykonane przez przedsiębiorstwa będące własnością krajowych osób fizycznych (ok. 66%) oraz wykonywane przez prywatne spółki krajowe (ponad 21%).

W 2005 r. produkcja budowlano-montażowa zrealizowana na terenie kraju przez przedsiębiorstwa budowlane o liczbie pracujących powyżej 9 osób była wyższa niż przed rokiem o 7,4% (wobec spadku o 0,9% w 2004 r.). Zwiększenie produkcji było spowodowane wzrostem sprzedaży zarówno robót o charakterze inwestycyjnym (o 7,6%), jak i remontowym (o 7,0%). Udział robót inwestycyjnych w ogólnej produkcji budowlano-montażowej nieznacznie zwiększył się i wyniósł 71,8%.

W grudniu ub. roku produkcja wzrosła w stosunku do analogicznego miesiąca 2004 r. o 8,3%. Po wyeliminowaniu wpływu czynników o charakterze sezonowym była wyższa w skali roku o 10,6%, natomiast w porównaniu z listopadem 2005 r. zwiększyła się o 4,3%.

Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) produkcji budowlano-montażowej oraz przeciętnego zatrudnienia w jednostkach budowlanych o liczbie pracujących powyżej 9 osób kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Produkcja budowlano-montażowa								Przeciętne zatrudnienie	Produkcja budowlano-montażowa	Przeciętne zatrudnienie
	2004				2005						
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII			
	analogiczny okres poprzedniego roku=100								struktura w %		
O g ó ł e m	95,7	96,8	95,9	99,1	105,7	108,5	108,0	107,4	99,8	100,0	100,0
z tego roboty budowlane o charakterze:											
inwestycyjnym	95,0	95,6	93,8	96,5	106,3	108,5	107,7	107,6	x	71,8	x
remontowym	97,5	100,2	101,8	106,2	104,1	108,5	108,8	107,0	x	28,2	x
Z ogółem – grupy przedsiębiorstw:											
przygotowanie terenu pod budowę...	79,1	85,6	71,2	114,8	154,8	165,8	181,5	184,1	109,1	1,4	1,3
wznoszenie obiektów budowlanych; inżynieria lądowa i wodna	94,1	97,0	96,6	99,5	108,0	110,2	108,7	107,8	99,8	84,4	79,8
wykonywanie instalacji budowlanych	98,9	94,2	90,0	92,6	92,4	93,4	98,1	99,4	97,7	12,2	15,5
wykonywanie robót budowlanych wykończeniowych ...	185,8	112,5	123,0	124,3	96,8	116,6	111,2	109,6	107,9	2,0	2,6

Wzrost produkcji w przedsiębiorstwach zajmujących się głównie wznoszeniem budynków i budowli; inżynierią lądową i wodną spowodowany był zwiększeniem sprzedaży we wszystkich klasach działalności, w tym w podmiotach wykonujących głównie roboty budowlane drogowe – o ok. 12%, konstrukcje i pokrycia dachowe – o ponad 9%. W jednostkach zajmujących się specjalistycznymi robotami budowlanymi sprzedaż była wyższa niż przed rokiem o ok. 9%, w budownictwie ogólnym i inżynierii lądowej – o ok. 7%, a w podmiotach budujących głównie obiekty inżynierii wodnej – o ponad 6%.

Wysoki wzrost sprzedaży robót odnotowano również w przedsiębiorstwach, których podstawowym rodzajem działalności jest przygotowanie terenu pod budowę. Zwiększyła się także produkcja w grupie przedsiębiorstw wykonujących głównie roboty budowlane wykończeniowe.

Obniżyła się natomiast sprzedaż robót w grupie przedsiębiorstw wykonujących głównie instalacje budowlane, przy czym spadek sprzedaży wystąpił jedynie w podmiotach zajmujących się instalacjami elektrycznymi – o ok. 13%. W jednostkach wykonujących pozostałe instalacje budowlane sprzedaż była wyższa niż przed rokiem o ok. 8%, w zajmujących się instalacjami cieplnymi, wodnymi, wentylacyjnymi i gazowymi – o ok. 6%, a w wykonujących roboty budowlane izolacyjne – o ok. 2%.

W 2005 r. w strukturze produkcji budowlano-montażowej (w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób) zmniejszył się udział obiektów inżynierii lądowej i wodnej oraz nieznacznie – budynków mieszkalnych, na rzecz budynków niemieszkalnych.

Struktura (w cenach bieżących) produkcji budowlano-montażowej wg rodzajów obiektów budowlanych przedstawiała się następująco:

Rodzaje obiektów	Struktura (w %)	
	2004	2005
O g ó ł e m	100,0	100,0
Budynki razem	45,2	46,4
budynki mieszkalne	14,0	13,9
mieszkalne jednorodzinne.....	1,7	1,7
o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	10,9	11,1
zbiorowego zamieszkania	1,4	1,1
budynki niemieszkalne	31,2	32,5
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	0,7	0,9
biurowe	3,9	4,0
handlowo-usługowe.....	5,0	6,0
transportu i łączności	0,7	0,7
przemysłowe i magazynowe	10,9	12,0
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o		
charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów		
opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej	7,7	6,8
pozostałe	2,3	2,1
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	54,8	53,6
autostrady, drogi ekspresowe, ulice i drogi pozostałe.....	20,5	20,4
drogi szynowe, drogi kolei napowietrznych lub		
podwieszanych.....	3,0	2,0
drogi lotniskowe	0,1	0,2
mosty, wiadukty i estakady, tunele i przejścia nadziemne		
i podziemne.....	2,8	2,8
budowle wodne.....	2,6	1,7
rurociągi i linie telekomunikacyjne oraz linie		
energetyczne przesyłowe	6,7	6,7
rurociągi sieci rozdzielczej i linie kablowe rozdzielcze	10,6	11,7
oczyszczalnie wód i ścieków	2,4	2,9
kompleksowe budowle na terenach przemysłowych	4,7	4,7
budowle sportowe i rekreacyjne	0,5	0,7
obiekty pozostałe, gdzie indziej nie sklasyfikowane	3,3	2,7

Produkcja budowlano-montażowa zrealizowana w ramach zamówień publicznych stanowiła w 2005 r. ponad 71% ogółu robót wykonanych przez przedsiębiorstwa budowlane objęte badaniem⁷ (przed rokiem ponad 52%), w tym w jednostkach zajmujących się wznoszeniem budynków i budowli; inżynierią lądową i wodną – ponad 78% (wobec ok. 56%). Udział robót o charakterze

⁷ Jednostki o liczbie pracujących powyżej 49 osób oraz 10% próba przedsiębiorstw o liczbie pracujących od 10 do 49 osób.

inwestycyjnym w produkcji budowlano-montażowej wykonanej w ramach zamówień publicznych wyniósł ponad 56% (wobec ponad 75% w 2004 r.).

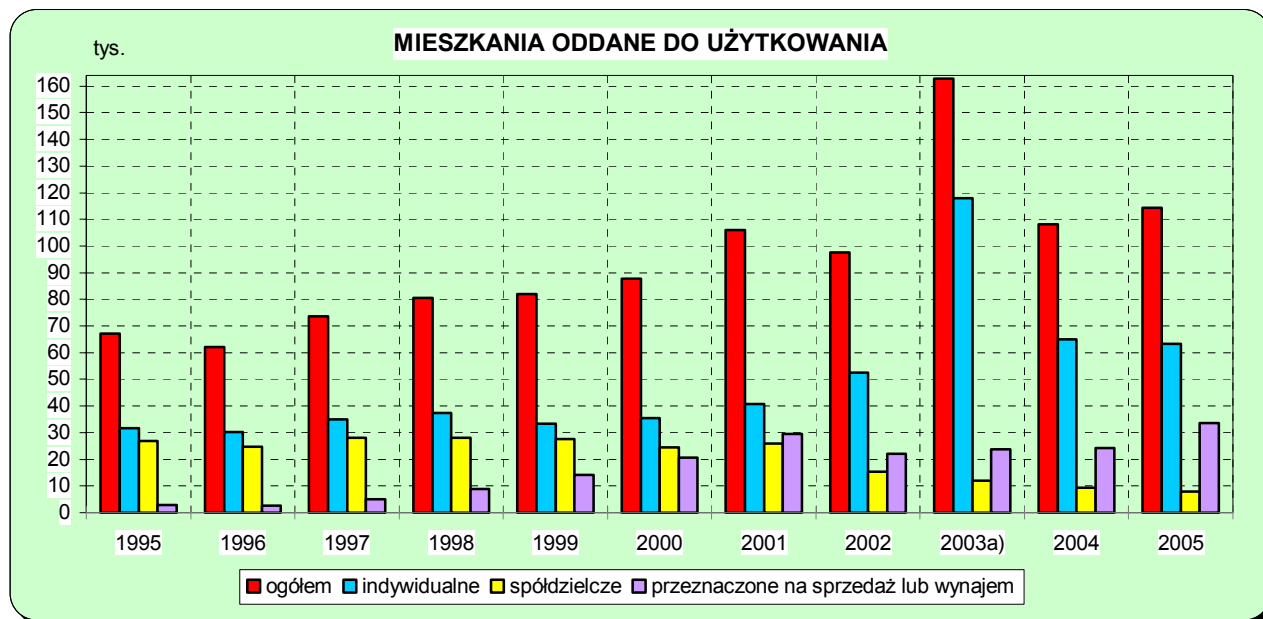
W styczniu br., według wstępnych danych, **wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury** w budownictwie jest nadal dodatni, ale niższy niż przed miesiącem. Największy optymizm wykazują przedsiębiorstwa o liczbie pracujących powyżej 249 osób, ostrożniejsze w ocenach są mniejsze firmy. Prognozy dotyczące portfela zamówień na roboty budowlano-montażowe są pozytywne, znacznie korzystniejsze od negatywnych ocen z grudnia. Przewidywania dotyczące sytuacji finansowej oraz związane z produkcją charakteryzują się niewielkim optymizmem, wobec pesymistycznych prognoz sprzed miesiąca.

W styczniu br. jako najbardziej znaczące bariery w prowadzeniu działalności budowlanej przedsiębiorstwa wskazują m.in. konkurencję ze strony innych firm, koszty zatrudnienia oraz warunki atmosferyczne, przy czym dotkliwość tej ostatniej bariery zwiększyła się w skali roku najbardziej spośród wszystkich utrudnień wskazywanych przez przedsiębiorstwa. W porównaniu ze styczniem ub. roku wzrosło znaczenie m.in. barier związanych z niedoborem wykwalifikowanych pracowników oraz kosztami zatrudnienia. Mniej respondentów niż przed rokiem sygnalizowało trudności związane m.in. z niedostatecznym popytem oraz z uzyskaniem kredytów.

Budownictwo mieszkaniowe

Według wstępnych danych⁸, w 2005 r. **oddano do użytkowania** 114391 mieszkań, tj. o 5,8% więcej niż przed rokiem. Wpłynął na to głównie znaczny wzrost liczby mieszkań w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem, w którym przekazano 33537 mieszkań (o 38,4% więcej). Zwiększyła się także liczba oddanych mieszkań w budownictwie komunalnym – 3674 (wobec 1779). Mniejszą liczbę mieszkań niż w 2004 r. zrealizowano w budownictwie indywidualnym – o 2,6%, zakładowym – o 13,5%, spółdzielczym – o 16,5% oraz społecznym czynszowym – o 22,6%.

⁸ Dane meldunkowe – mogą ulec zmianie po opracowaniu sprawozdań kwartalnych.

a) Na wielkość efektów budownictwa mieszkaniowego w 2003 r. miało wpływ wejście w życie zmian do ustawy *Prawo Budowlane*.

W grudniu ub. roku liczba mieszkań oddanych do użytkowania wyniosła 18520 i była wyższa niż przed rokiem o 9,3%. Wysoki wzrost wystąpił w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem – o 3306 mieszkań (do 6234) oraz komunalnym – o 948 (do 1297). Większą liczbę mieszkań przekazano ponadto w budownictwie zakładowym – 142 (o 32,7% więcej). Gorsze efekty notowano natomiast w budownictwie indywidualnym, w którym zrealizowano 8435 mieszkań (o 19,8% mniej), spółdzielczym – 1353 (o 9,7% mniej) i społecznym czynszowym – 1059 (o 31,0% mniej).

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w 2005 r. wyniosła 105,7 m² i była o 1,8 m² mniejsza niż w 2004 r.

Liczba i struktura mieszkań oddanych do użytkowania oraz ich przeciętna powierzchnia użytkowa kształtowały się następująco:

Formy budownictwa mieszkaniowego	2004			2005		
	w liczbach bezwzględnych	struktura w %	przeciętna powierzchnia 1 mieszkania w m ²	w liczbach bezwzględnych	struktura w %	przeciętna powierzchnia 1 mieszkania w m ²
O g ó ł e m	108117	100,0	107,5	114391	100,0	105,7
Indywidualne	64858	60,0	140,5	63195	55,2	143,4
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	24230	22,4	60,9	33537	29,3	62,9
Spółdzielcze	9432	8,7	58,3	7879	6,9	56,1
Spółeczne czynszowe	7197	6,7	49,7	5569	4,9	50,8
Komunalne	1779	1,6	46,4	3674	3,2	43,0
Zakładowe	621	0,6	63,1	537	0,5	63,6

W 2005 r. **wydano pozwolenia** na budowę 123863 mieszkań (o 7,8% więcej niż przed rokiem). Wyższa niż w 2004 r. była również liczba mieszkań, których budowę **rozpoczęto** (o 4,9%) i wyniosła 102038 mieszkań.

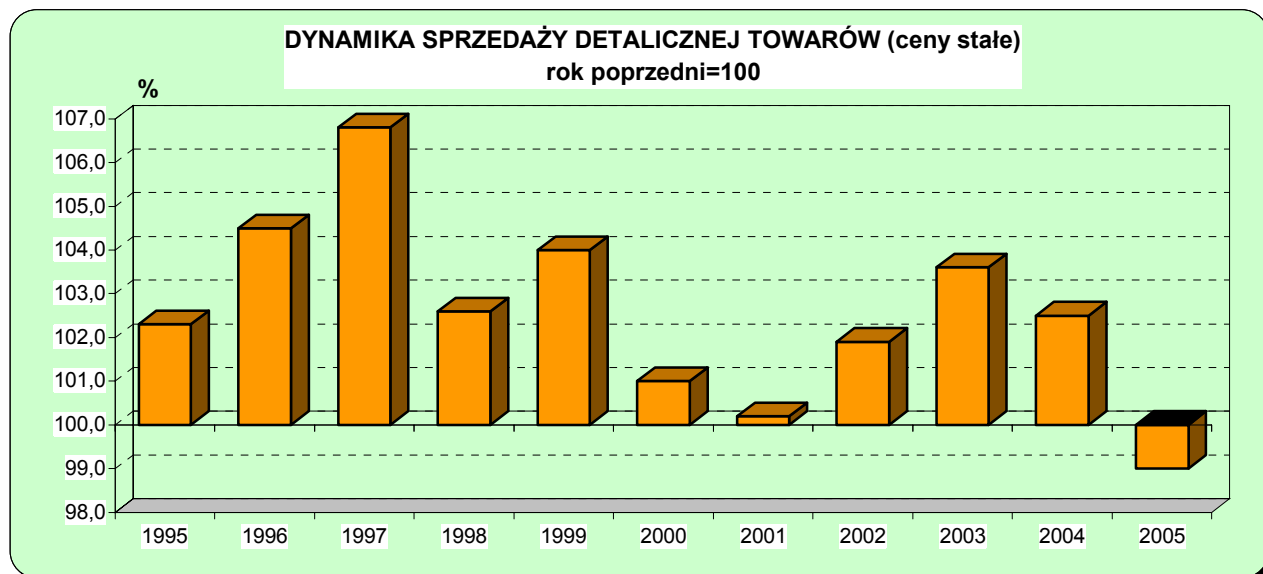
Liczba, struktura i dynamika mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia oraz których budowę rozpoczęto kształtowały się następująco:

Formy budownictwa	Mieszkania, na których budowę wydano pozwolenia			Mieszkania, których budowę rozpoczęto		
	2005					
	w liczbach bezwzględnych	struktura w %	2004=100	w liczbach bezwzględnych	struktura w %	2004=100
O g ó ł e m.....	123863	100,0	107,8	102038	100,0	104,9
Indywidualne.....	63698	51,4	100,9	58888	57,7	96,6
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	44060	35,6	133,3	28861	28,3	123,8
Spółdzielcze	6650	5,4	78,5	7479	7,3	107,2
Spółeczne czynszowe	5105	4,1	81,9	4136	4,1	111,8
Komunalne.....	3845	3,1	113,7	2476	2,4	130,3
Zakładowe.....	505	0,4	81,1	198	0,2	49,3

Szacuje się, że w końcu grudnia 2005 r. **w budowie** było 594,7 tys. mieszkań, tj. o 2,0% mniej niż przed rokiem.

Rynek wewnętrzny

Szacuje się, że wolumen **sprzedaży detalicznej** ogółem w 2005 r. ukształtował się na poziomie o ok. 1% niższym niż w roku poprzednim (w 2004 r. wzrost o 2,5%). Sprzedaż detaliczna (w cenach stałych) zrealizowana przez przedsiębiorstwa handlowe i niehandlowe (o liczbie pracujących powyżej 9 osób) była o 1,5% wyższa niż przed rokiem (wobec wzrostu o 7,1% w 2004 r.). Po spadku sprzedaży w I półroczu w porównaniu z bardzo wysokim poziomem przed rokiem, w kolejnych kwartałach dynamika poprawiała się. Wzrost sprzedaży notowały m.in. przedsiębiorstwa prowadzące sprzedaż w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych (o 8,6%), a udział sprzedaży zrealizowanej przez te podmioty w sprzedaży detalicznej ogółem wzrósł o 1,2 pkt, do 18,9%. Największy spadek sprzedaży detalicznej odnotowano wśród przedsiębiorstw sprzedających pojazdy samochodowe, motocykle, części – o 7,8% (w rezultacie, spadek udziału sprzedaży w tych przedsiębiorstwach w sprzedaży detalicznej ogółem o 1,4 pkt, do 9,0%) oraz w grupie „pozostałe” – o 7,4% (ich udział obniżył się o 2,4 pkt, do 21,9%).

W grudniu ub. roku sprzedaż detaliczna była w cenach stałych o 6,2% wyższa niż przed rokiem (wobec spadku odpowiednio o 1,8% w 2004 r.).

Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) sprzedaży detalicznej zrealizowanej przez przedsiębiorstwa handlowe i niehandlowe (o liczbie pracujących powyżej 9 osób) kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2004					2005					
	I-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-XII	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego=100										struktura w %
O g ó ł e m ^{a)}	107,1	113,6	111,3	104,0	101,1	99,6	96,8	104,1	105,4	101,5	100,0
w tym:											
pojazdy samochodowe, motocykle, części.....	101,1	124,6	112,9	101,5	75,7	88,2	85,0	96,4	101,3	92,2	9,0
paliwa stałe, ciekłe i gazowe.....	113,8	109,6	112,3	116,7	114,1	107,8	105,0	90,8	98,8	99,7	18,6
sprzedaż w niewyspecjalizo- wanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych.....	100,8	107,7	103,7	102,7	102,6	107,0	104,3	112,3	111,0	108,6	18,9
żywność, napoje alkoholowe i bezalkoholowe oraz wyroby tytoniowe sprzedawane w wyspecjalizowanych punktach sprzedaży.....	114,2	110,2	118,7	109,6	117,2	110,6	100,3	99,3	93,0	100,1	8,7
pozostałe.....	101,7	115,8	106,9	98,9	89,4	83,6	85,5	99,9	101,4	92,6	21,9

^{a)} Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności, zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii wg przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) wolumenu sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać m.in. ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych (np. połączenia przedsiębiorstw). Nie ma to wpływu na dynamikę wolumenu sprzedaży detalicznej ogółem.

Sprzedaż hurtowa (w cenach bieżących) w przedsiębiorstwach handlowych (o liczbie pracujących powyżej 9 osób) w 2005 r. była o 5,2% wyższa niż przed rokiem, w tym sprzedaż przedsiębiorstw hurtowych wzrosła również o 5,2%. W grudniu ub. roku sprzedaż hurtowa

w przedsiębiorstwach handlowych zwiększyła się w porównaniu z analogicznym okresem 2004 r. o 8,5%, w tym w przedsiębiorstwach hurtowych – o 9,9%.

Wstępne wyniki badania **koniunktury** ze stycznia br. wskazują, że przedsiębiorstwa handlu detalicznego nadal negatywnie, ale nieco lepiej niż przed miesiącem, oceniają sytuację w zakresie bieżącej sprzedaży. Najgorsze oceny notowano wśród jednostek o liczbie pracujących do 9 osób, a w układzie branżowym – w przedsiębiorstwach branży „pojazdy samochodowe”. Pesymistyczne i znacznie gorsze do notowanych w grudniu są także prognozy sprzedaży na najbliższe trzy miesiące. Najgorzej przyszłą sprzedaż oceniają przedsiębiorstwa o liczbie pracujących do 9 osób oraz jednostki branż „żywnościowej” i „włókno, odzież, obuwie”. Wzrostu sprzedaży spodziewają się jedynie podmioty o liczbie pracujących ponad 250 osób.

W styczniu br. notowano dalszy systematyczny spadek udziału przedsiębiorstw handlowych, dla których głównym źródłem finansowania są fundusze własne (do 69,7%). Zmniejszyło się także znaczenie kredytu kupieckiego (do 26,8% wskazań), natomiast wzrosło wyraźnie - kredytu bankowego (do 27,7% wskazań).

W styczniu br., podobnie jak w kolejnych miesiącach 2005 r., głównym źródłem zaopatrzenia w towary są hurtownie. Odsetek przedsiębiorstw dokonujących zakupów bezpośrednio w krajowych zakładach produkcyjnych w 2005 r. malał w kolejnych miesiącach, jednak styczeń br. przyniósł odwrócenie tendencji spadkowej.

W okresie najbliższych miesięcy przedsiębiorstwa handlu detalicznego przewidują wzrost wydatków inwestycyjnych w skali nieco wyższej od prognozowanej odpowiednio w grudniu.

Transport

Szacuje się, że w 2005 r. **sprzedaż usług**⁹ w jednostkach transportu **ogółem** (w cenach stałych) wzrosła o 1,2% w stosunku do 2004 r., przy czym wartość usług zrealizowana przez jednostki sektora publicznego spadła o 8,4%, a prywatnego – wzrosła o 4,7%. Sprzedaż usług w jednostkach transportu **o liczbie pracujących powyżej 9 osób** (w cenach stałych) w 2005 r. wzrosła o 2,2% w porównaniu z 2004 r. Spadek sprzedaży usług wystąpił w I i II kwartale (odpowiednio o 3,0% i 3,3%), w III i IV kwartale odnotowano wzrost sprzedaży (odpowiednio o 1,8% i 7,8%). Spośród grup o znaczącym udziale w transporcie ogółem wzrosła sprzedaż w transporcie samochodowym – o 9,0%, a obniżyła się – w transporcie kolejowym – o 3,5% oraz działalności agencji transportowych – o 5,8%. Sprzedaż usług zrealizowana w grudniu ub. roku była o 5,0% wyższa niż przed rokiem.

⁹ Obejmująca wpływy za przewozy ładunków, bagażu, poczty, przeładunki, spedycję, składowanie i magazynowanie ładunków oraz inne usługi związane z obsługą transportu, a także wpływy z działalności biur podróży, pilotów wycieczek, przewodników turystycznych.

Przewozy ładunków ogółem (w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób) w 2005 r. wyniosły 310,7 mln ton, tj. o 4,5% mniej niż przed rokiem. Spadek przewozów wystąpił w transporcie kolejowym, lotniczym i morskim, natomiast wzrost - w transporcie samochodowym, rurociągowym i wodnym śródlądowym. Spadek przewozów notowano w każdym z kwartałów, największy w II - o 6,0%. W grudniu ub. roku przewieziono 25,6 mln ton ładunków, tj. o 3,5% mniej niż przed rokiem.

Transportem kolejowym przewieziono w 2005 r. 149,8 mln ton ładunków, tj. o 8,5% mniej niż przed rokiem. Spadek przewozów wystąpił w kolejnych kwartałach - w I kwartale - o 6,4%, II - o 11,8%, III - o 11,1% i IV kwartale - o 4,3%. W komunikacji wewnętrznej przewozy były niższe o ok. 13,6%, a w międzynarodowej - stanowiącej ok. 46,8% ogólnych przewozów transportem kolejowym (przed rokiem 43,7%) - zwiększyły się przewozy ładunków importowanych (o ok. 14,8%) i ładunków eksportowanych (o ok. 10,1%), natomiast obniżyły się przewozy tranzytowe (o ok. 3,2%). Spadek przewozów wystąpił w większości grup ładunków, z wyjątkiem m.in. kamieni, żwiru i wapna oraz grupy „pozostałe ładunki”. W grudniu ub. roku odnotowano spadek przewozów o 6,5% w skali roku, do poziomu 12,5 mln ton.

Transportem samochodowym zarobkowym w 2005 r. przewieziono 93,6 mln ton ładunków, tj. o 13,2% więcej niż przed rokiem, natomiast w grudniu ub. roku - 7,6 mln ton (w skali roku wzrost o 7,5%). Wzrost przewozów zanotowano w kolejnych kwartałach - w I kwartale - o 12,9%, w II - o 15,2%, w III - o 14,0% i w IV kwartale - o 10,7%. Potencjał przewozowy transportu samochodowego zarobkowego zwiększył się w porównaniu z grudniem 2004 r. o 15,2%.

Transportem rurociągowym w 2005 r. przetłoczono 55,0 mln ton ropy i produktów naftowych, tj. o 3,0% więcej niż przed rokiem, a w grudniu ub. roku - 4,6 mln ton (odpowiednio o 18,3% więcej).

Przewozy ładunków **żegluga śródlądową** w 2005 r. wyniosły 5,2 mln ton, tj. o 1,6% więcej niż przed rokiem. W grudniu ub. roku przewieziono 0,3 mln ton ładunków (spadek w skali roku o 11,5%).

Żegluga morską w 2005 r. przewieziono 7,1 mln ton ładunków, czyli o 65,4% mniej niż przed rokiem, a w grudniu ub. roku - 0,6 mln ton (o 66,1% mniej niż w analogicznym okresie 2004 r.).

W portach morskich przeładowano w 2005 r. 59,3 mln ton ładunków, tj. o 4,1% więcej niż przed rokiem. Wzrosły przeładunki w większości grup, w tym najbardziej zboża - o 32,8%, a także m.in. węgla i koksu - o 10,3%. Obniżyły się natomiast przeładunki m.in. rudy - o 35,6%. Wzrost przeładunków odnotowano we wszystkich portach: Gdańsk (o 0,3%), Gdynia (o 13,4%), Szczecin (o 5,2%), Świnoujście (o 2,7%), Police (o 0,3%), Kołobrzeg (o 7,1%). W grudniu ub. roku przeładowano w portach 5,3 mln ton ładunków, tj. o 24,0% więcej niż w analogicznym okresie 2004 r.

W 2005 r. **środkami komunikacji publicznej** (w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób) przewieziono 1023,5 mln pasażerów, tj. 5,6% mniej niż przed rokiem. Zmniejszyły się przewozy w większości rodzajów transportu, z wyjątkiem lotniczego (wzrost o 11,6% do 4,5 mln osób) i żeglugi śródlądowej (wzrost o 28,8% do 0,2 mln osób). Transportem kolejowym przewieziono 255,8 mln pasażerów (o 6,0% mniej niż przed rokiem), transportem samochodowym – 762,4 mln (spadek o 5,6%), żegluga morską – 0,6 mln (spadek o 10,5%).

Łączność

Szacuje się, że w 2005 r. **sprzedaż usług łączności ogółem** (obejmująca wpływy za usługi pocztowe i kurierskie oraz telekomunikacyjne) w cenach stałych wzrosła o ok. 4% w stosunku do 2004 r., w tym wartość usług zrealizowanych przez jednostki sektora publicznego zwiększyła się ok. 3%, a prywatnego - o ok. 5%.

W jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób sprzedaż usług była o ponad 3% wyższa niż w 2004 r., przy czym największy wzrost sprzedaży obserwowano w IV kwartale 2005 r. W większym stopniu wzrosła sprzedaż usług telekomunikacyjnych (głównie w zakresie telefonii komórkowej) niż usług pocztowych.

W **telefonii komórkowej** liczba abonentów i użytkowników (usługi z przedpłatą) w końcu 2005 r. wyniosła 29,2 mln i była o 26,3% większa niż przed rokiem. W 2005 r. przybyło 6,1 mln abonentów i użytkowników, tj. o 6,6% więcej niż przed rokiem. Na 100 mieszkańców przypadało 76,4 abonentów (w 2004 r. – 60,5). W innych krajach Europy wskaźnik ten wg stanu w dniu 1 stycznia 2005 r. wyniósł: w Czechach – 105, w Szwecji – 103, w Austrii – 98, w Danii – 96, w Hiszpanii – 94, na Węgrzech – 89, w Szwajcarii – 88, w Niemczech – 86, we Francji – 74, w Bułgarii – 60, w Chorwacji – 58, w Rumunii – 46.

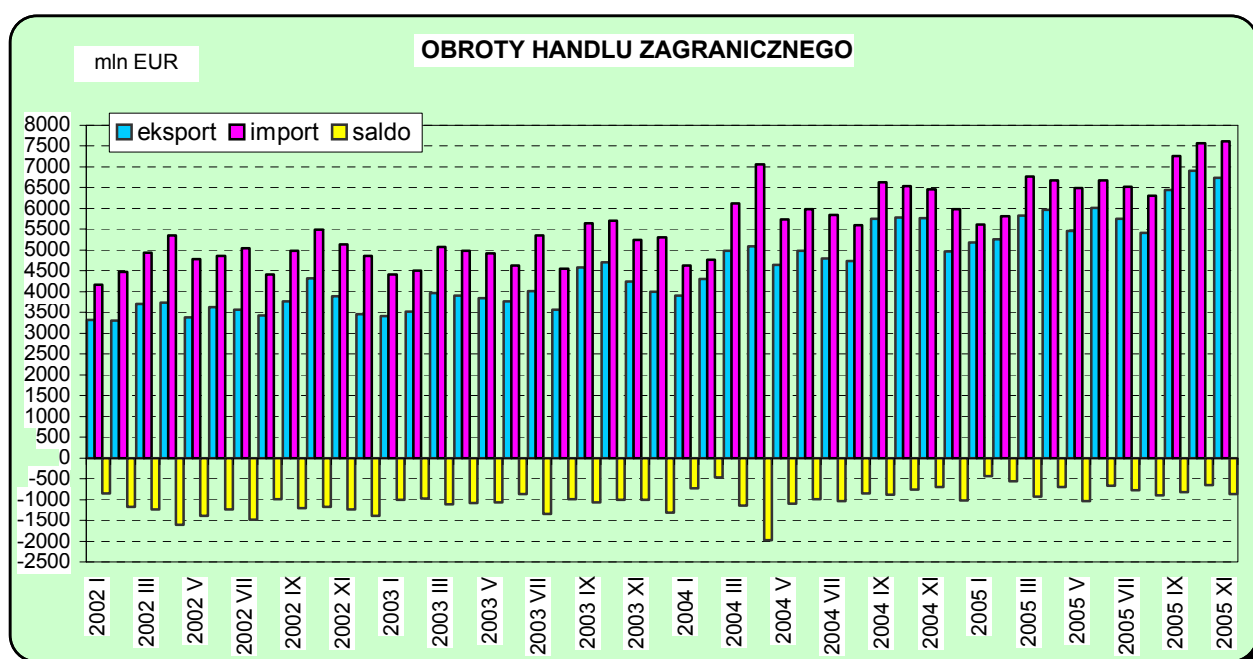
W końcu 2005 r. liczba łączy głównych²¹ w sieci publicznej **telefonii przewodowej** wyniosła 12,3 mln (o 2,0% mniej niż przed rokiem), przy czym w miastach – 9,5 mln (o 1,9% mniej), a na wsi – 2,8 mln (o 2,4% mniej). W końcu 2005 r. liczba łączy w dostęпах ISDN²² wyniosła 1,4 mln (90% tych łączy zainstalowano w miastach) i była o 0,6% większa niż przed rokiem. Wskaźnik gęstości abonenckiej, mierzony liczbą łączy głównych na 100 mieszkańców, w końcu grudnia 2005 r. wyniósł 32,2 (w 2004 r. – 32,9). Wskaźnik ten w innych krajach Europy, wg stanu w dniu 1 stycznia 2005 r. kształtował się następująco: w Luksemburgu – 80, w Szwecji – 77, w Danii – 65, w Niemczech – 66, w Wielkiej Brytanii – 57, we Francji – 56, w Irlandii – 51, w Grecji – 47, we Włoszech – 45, w Hiszpanii – 43, na Węgrzech – 36, w Czechach – 34, w Estonii – 34.

²¹ Standardowe łączy główne (abonenci telefonii przewodowej) powiększone o liczbę łączy w dostęпах ISDN.

²² ISDN – telefoniczna sieć cyfrowa z integracją usług, umożliwiającą wykorzystanie tej samej sieci do transferu głosu, obrazu, faksów, danych.

Handel zagraniczny

W okresie styczeń-listopad 2005 r., w porównaniu z analogicznym okresem 2004 r., odnotowano wzrost obrotów liczonych w euro i dolarach USA, natomiast obroty liczone w złotych wzrosły po stronie eksportu, a po stronie importu – zmniejszyły się. Obniżył się import liczony w złotych z krajów rozwiniętych, w tym z krajów Unii Europejskiej. Ujemne saldo wymiany było mniejsze niż przed rokiem, głównie na skutek poprawy (z ujemnego na dodatnie) salda z krajami Unii Europejskiej. W imporcie ogółem zmniejszył się udział importu towarów z przeznaczeniem na dobra inwestycyjne i na cele konsumpcyjne, a wzrósł - z przeznaczeniem na zużycie pośrednie.

Eksport liczony w złotych **w cenach bieżących** był wyższy niż przed rokiem o 4,9% i wyniósł 263253,8 mln zł, a import obniżył się o 1,0% do 297172,6 mln zł. Wymiana zamknęła się ujemnym saldem w wysokości 33918,8 mln zł (przed rokiem minus 49114,3 mln zł). Obroty liczone w euro wzrosły po stronie eksportu – o 18,7% do 64965,1 mln EUR, a po stronie importu – o 12,2% do 73317,5 mln EUR. Ujemne saldo wyniosło 8352,4 mln EUR (w okresie styczeń–listopad 2004 r. minus 10629,9 mln EUR). Eksport w dolarach USA wyniósł 81755,4 mln USD i był wyższy o 21,4%, a import – 92258,1 mln USD, tj. o 14,8% wyższy niż przed rokiem. Ujemne saldo ukształtowało się na poziomie 10502,7 mln USD (przed rokiem minus 13038,3 mln USD).

Eksport **w cenach stałych** w okresie styczeń–październik 2005 r. był o 10,0% wyższy niż w analogicznym okresie 2004 r., a import - o 3,8%. W obrotach z krajami UE wolumen eksportu zwiększył się o 7,8%, a z krajami Europy Środkowo-Wschodniej - o 23,0%. Wolumen towarów sprowadzanych z krajów Europy Środkowo-Wschodniej wzrósł o 0,8%, a z krajów UE - o 2,1%.

Ceny transakcyjne towarów eksportowanych były niższe o 4,7% niż w okresie styczeń-październik 2004 r., a towarów importowanych – niższe o 5,3%. **Wskaźnik terms of trade** ogółem wyniósł 100,6, w tym w wymianie z krajami UE - 101,2, a w obrotach z krajami Europy Środkowo-Wschodniej - 83,9. Pogorszenie się warunków wymiany handlowej z krajami Europy Środkowo-Wschodniej było przede wszystkim rezultatem wzrostu cen importowanych paliw.

Obroty handlu zagranicznego kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	I-XI 2005						2004	2005
	w mln zł	w mln EUR	w mln USD	I-XI 2004=100			I-XI	
				w zł	w EUR	w USD	struktura w %	
EKSPORT	263253,8	64965,1	81755,4	104,9	118,7	121,4	100,0	100,0
Kraje rozwinięte	220299,6	54368,0	68453,7	102,8	116,4	119,1	85,4	83,7
w tym Unia Europejska	203152,3	50142,4	63120,5	101,9	115,4	118,1	79,5	77,2
w tym strefa euro	142826,4	35250,1	44405,1	100,8	114,2	116,9	56,5	54,3
Kraje rozwijające się	16656,2	4105,3	5159,2	116,9	131,3	134,2	5,7	6,3
Kraje Europy Śr.-Wsch.	26298,0	6491,8	8142,5	117,8	132,6	135,3	8,9	10,0
IMPORT	297172,6	73317,5	92258,1	99,0	112,2	114,8	100,0	100,0
Kraje rozwinięte	218568,7	53901,1	67881,0	95,8	108,5	111,2	76,0	73,5
w tym Unia Europejska	195432,5	48201,1	60692,8	95,2	107,8	110,5	68,4	65,8
w tym strefa euro	149435,1	36857,6	46412,1	95,4	108,1	110,8	52,2	50,3
Kraje rozwijające się	44480,9	10986,1	13800,2	104,5	118,3	120,9	14,2	15,0
Kraje Europy Śr.-Wsch.	34123,0	8430,3	10576,9	116,1	131,4	134,0	9,8	11,5
SALDO	-33918,8	-8352,4	-10502,7	x	x	x	x	x
Kraje rozwinięte	1730,9	466,9	572,7	x	x	x	x	x
w tym Unia Europejska	7719,8	1941,3	2427,7	x	x	x	x	x
w tym strefa euro	-6608,7	-1607,5	-2007,0	x	x	x	x	x
Kraje rozwijające się	-27824,7	-6880,8	-8641,0	x	x	x	x	x
Kraje Europy Śr.-Wsch.	-7825,0	-1938,5	-2434,4	x	x	x	x	x

W strukturze geograficznej obrotów handlowych w okresie styczeń-listopad 2005 r., w porównaniu z analogicznym okresem 2004 r., zwiększył się udział krajów Europy Środkowo-Wschodniej i krajów rozwijających się, a obniżył się – krajów rozwiniętych, w tym Unii

Europejskiej. Eksport do krajów **Unii Europejskiej** wzrósł w porównaniu z analogicznym okresem 2004 r. o 1,9% do 203152,3 mln zł, natomiast import zmniejszył się o 4,8% do 195432,5 mln zł. Dodatkowo saldo wyniosło 7719,8 mln zł, wobec minus 5863,8 mln zł przed rokiem. Obroty liczone w euro w eksporcie wyniosły 50142,4 mln EUR, a w imporcie - 48201,1 mln EUR i były większe niż przed rokiem odpowiednio o 15,4% i o 7,8%. Dodatkowo saldo wyniosło 1941,3 mln EUR, wobec minus 1247,9 mln EUR w 2004 r. Eksport do krajów Unii Europejskiej w okresie styczeń-listopad 2005 r. stanowił 77,2% wartości eksportu ogółem, a import z tych krajów – 65,8% wartości importu ogółem (wobec odpowiednio 79,5% i 68,4% w analogicznym okresie 2004 r.).

Wartość obrotów z **Niemcami** - naszym głównym partnerem handlowym, w porównaniu z okresem styczeń-listopad 2004 r., w eksporcie obniżyła się o 2,2% do poziomu 74217,2 mln zł (18318,7 mln EUR), a w imporcie wzrosła o 0,2% do 73515,9 mln zł (18129,3 mln EUR). Wymiana zamknęła się dodatnim saldem 701,3 mln zł (189,4 mln EUR), wobec dodatniego salda 2491,2 mln zł (537,5 mln EUR) przed rokiem. Udział Niemiec w eksporcie ogółem obniżył się z 30,2% do 28,2%, natomiast w imporcie wzrósł z 24,5% do 24,7%.

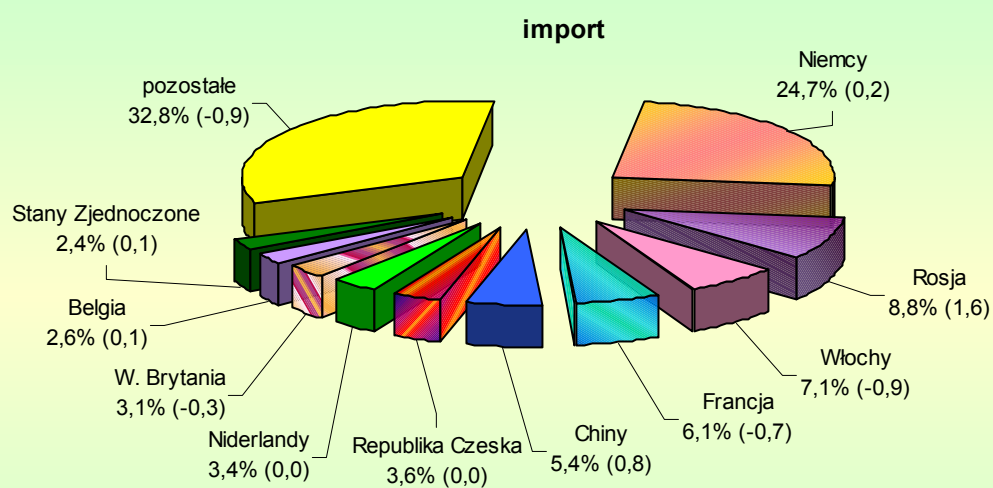
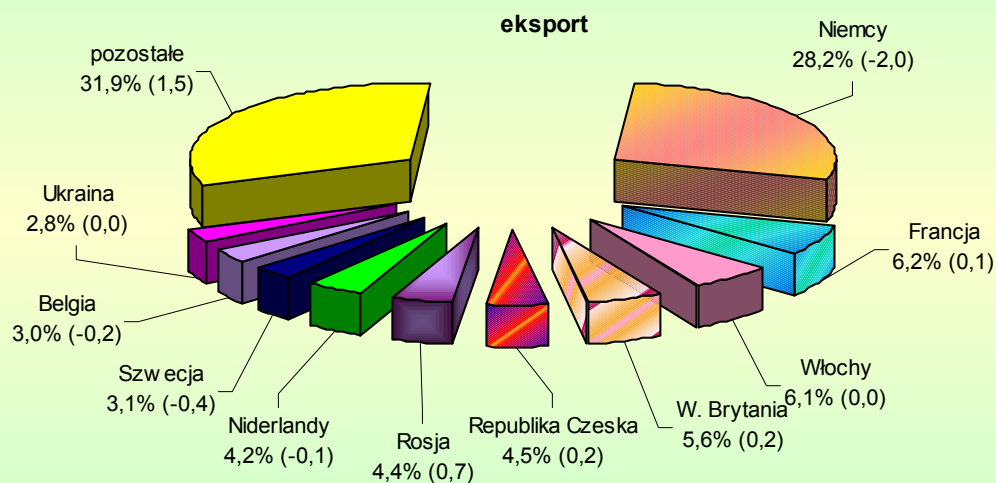
W wymianie z Niemcami spośród najważniejszych sekcji SITC obserwowano spadek eksportu m.in.: maszyn, urządzeń i sprzętu transportowego, towarów przemysłowych sklasyfikowanych głównie według surowca oraz różnych wyrobów przemysłowych, natomiast zwiększył się eksport m.in. żywności i zwierząt żywych. W imporcie odnotowano wzrost dostaw m.in.: towarów przemysłowych sklasyfikowanych głównie według surowca oraz chemikaliów i produktów pokrewnych, a zmniejszył się import m.in. maszyn, urządzeń i sprzętu transportowego.

Wśród naszych partnerów handlowych kolejne pozycje zajmowały: w eksporcie – Francja (6,2%), Włochy (6,1%), W. Brytania (5,6%), Republika Czeska (4,5%), Rosja (4,4%), Niderlandy (4,2%), Szwecja (3,1%), Belgia (3,0%) oraz Ukraina (2,8%), a w imporcie – Rosja (8,8%), Włochy (7,1%), Francja (6,1%), Chiny (5,4%), Republika Czeska (3,6%), Niderlandy (3,4%), W. Brytania (3,1%), Belgia (2,6%) oraz Stany Zjednoczone (2,4%).

Obroty towarowe z krajami **Europy Środkowo-Wschodniej** w okresie styczeń-listopad 2005 r., w porównaniu z analogicznym okresem 2004 r., wzrosły w eksporcie o 17,8% do poziomu 26298,0 mln zł (6491,8 mln EUR), a w imporcie - o 16,1% do 34123,0 mln zł (8430,3 mln EUR). Wymiana zamknęła się ujemnym saldem 7825,0 mln zł (minus 1938,5 mln EUR), wobec ujemnego salda 7054,6 mln zł (minus 1522,7 mln EUR) przed rokiem. Eksport do krajów Europy Środkowo-Wschodniej stanowił 10,0% eksportu ogółem, a import – 11,5% importu ogółem (wobec odpowiednio 8,9% i 9,8% przed rokiem).

Po jedenastu miesiącach 2005 r. **Rosja** zajmowała 6 miejsce wśród odbiorców polskich towarów oraz 2 miejsce wśród dostawców towarów na nasz rynek (przed rokiem odpowiednio 7 i 3 miejsce). Eksport do Rosji zwiększył się o 24,6% i wyniósł 11707,8 mln zł (2889,4 mln EUR), a import z Rosji wzrósł o 21,4% do poziomu 26168,7 mln zł (6468,0 mln EUR). Ujemne saldo obrotów wyniosło 14460,9 mln zł (minus 3578,6 mln EUR), wobec minus 12163,5 mln zł (minus 2646,4 mln EUR) przed rokiem. Udział Rosji w eksporcie ogółem wzrósł z 3,7% w okresie styczeń-listopad 2004 r. do 4,4%, a w imporcie - z 7,2% do 8,8%.

**STRUKTURA GEOGRAFICZNA OBROTÓW HANDLU ZAGRANICZNEGO
w okresie I-XI 2005 r.**

Zmiany do okresu I-XI 2004 r. (w pkt)

W wymianie z Rosją zwiększył się eksport towarów we wszystkich sekcjach SITC, w tym spośród sekcji o największych obrotach: towarów przemysłowych sklasyfikowanych głównie wg surowca, maszyn, urządzeń i sprzętu transportowego, chemikaliów i produktów pokrewnych, żywności i zwierząt żywych oraz różnych wyrobów przemysłowych. W imporcie z Rosji spośród najważniejszych sekcji SITC notowano wzrost dostaw paliw mineralnych, smarów i materiałów pochodnych, a także towarów przemysłowych sklasyfikowanych głównie wg surowca oraz chemikaliów i produktów pokrewnych, obniżył się natomiast import m.in. surowców niejadalnych z wyjątkiem paliw.

W obrotach towarowych ogółem według sekcji **SITC**, w porównaniu z okresem styczeń-listopad 2004 r., odnotowano wzrost eksportu we wszystkich sekcjach, oprócz surowców niejadalnych z wyjątkiem paliw. W imporcie m.in. obniżyły się dostawy maszyn, urządzeń i sprzętu transportowego, towarów przemysłowych sklasyfikowanych głównie wg surowca oraz surowców niejadalnych z wyjątkiem paliw, a wzrosły - paliw mineralnych, smarów i materiałów pochodnych oraz żywności i zwierząt żywych. Wzrósł udział w eksporcie m.in. żywności i zwierząt żywych oraz chemikaliów i produktów pokrewnych, a zmniejszył się - m.in. towarów przemysłowych sklasyfikowanych głównie wg surowca oraz różnych wyrobów przemysłowych. Udział maszyn, urządzeń i sprzętu transportowego utrzymał się na poziomie sprzed roku. W imporcie najbardziej wzrósł udział paliw mineralnych, smarów i materiałów pochodnych, a obniżył się – maszyn, urządzeń i sprzętu transportowego. Na poziomie sprzed roku utrzymały się dostawy towarów przemysłowych sklasyfikowanych głównie wg surowca.

Dynamika i struktura obrotów wg sekcji SITC (w cenach bieżących) kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	I-XI 2005		I-XI 2004	I-XI 2005
	w mln zł	I-XI 2004=100	struktura w %	
EKSPORT	263253,8	104,9	100,0	100,0
w tym:				
Żywność i zwierzęta żywe	22853,2	119,3	7,6	8,7
Napoje i tytoń	1627,6	144,9	0,5	0,6
Surowce niejadalne z wyjątkiem paliw	5933,6	91,1	2,6	2,3
Paliwa mineralne, smary i materiały pochodne	13999,1	102,2	5,5	5,3
Oleje, tłuszcze i woski zwierzęce i roślinne	363,8	239,0	0,1	0,1
Chemikalia i produkty pokrewne	17839,6	111,2	6,4	6,8
Towary przemysłowe sklasyfikowane głównie wg surowca	59972,2	101,6	23,5	22,8
Maszyny, urządzenia i sprzęt transportowy	102110,5	104,8	38,8	38,8
Różne wyroby przemysłowe	38499,7	101,9	15,0	14,6
IMPORT	297172,6	97,9	100,0	100,0
w tym:				
Żywność i zwierzęta żywe	15529,7	110,9	4,7	5,2
Napoje i tytoń	1452,3	115,6	0,4	0,5
Surowce niejadalne z wyjątkiem paliw	9028,5	89,6	3,4	3,0
Paliwa mineralne, smary i materiały pochodne	34007,0	125,0	9,1	11,4

Wyszczególnienie	I-XI 2005		I-XI 2004	I-XI 2005
	w mln zł	I-XI 2004=100	struktura w %	
Oleje, tłuszcze i woski zwierzęce i roślinne.....	985,0	86,0	0,4	0,3
Chemikalia i produkty pokrewne	43068,2	101,0	14,2	14,5
Towary przemysłowe sklasyfikowane głównie wg surowca.....	62061,8	99,0	20,9	20,9
Maszyny, urządzenia i sprzęt transportowy	105822,5	91,1	38,7	35,6
Różne wyroby przemysłowe.....	25101,9	101,5	8,2	8,5

W porównaniu z okresem styczeń-listopad 2004 r. eksport **produktów rolno-spożywczych** był wyższy o 20,4% i wyniósł 26108,5 mln zł (6441,2 mln EUR), a import wzrósł o 9,4% i ukształtował się na poziomie 19789,7 mln zł (4886,7 mln EUR). Obroty zamknęły się dodatnim saldem 6318,8 mln zł (1554,5 mln EUR), wobec dodatniego salda 3583,6 mln zł (794,6 mln EUR) w analogicznym okresie 2004 r., przy czym ujemne saldo odnotowano tylko w wymianie z krajami rozwijającymi się – minus 3117,4 mln zł (minus 771,8 mln EUR). Udział produktów rolno-spożywczych w eksporcie ogółem wyniósł 9,9% (wobec 8,6% przed rokiem), a w imporcie ogółem – 6,7% (wobec 6,0% przed rokiem).

Odnotowano wzrost obrotów produktami rolno-spożywczymi ze wszystkimi grupami krajów, w tym eksportu do krajów rozwijających się – o 27,7%, do krajów rozwiniętych - o 21,6% (w tym do UE - o 23,9%) oraz do krajów Europy Środkowo-Wschodniej – o 10,9%. W imporcie zwiększyły się obroty z krajami rozwiniętymi - o 10,4% (w tym z UE - o 11,2%), z krajami Europy Środkowo-Wschodniej – o 7,6% i z krajami rozwijającymi się – o 7,0%.

W strukturze geograficznej eksportu produktów rolno-spożywczych, w porównaniu z okresem styczeń-listopad 2004 r., zwiększył się udział krajów rozwiniętych z 77,6% do 78,4%, (w tym UE - z 72,0% do 74,0%) i krajów rozwijających się - z 7,4% do 7,8%, natomiast obniżył się udział krajów Europy Środkowo-Wschodniej z 15,0% do 13,8%. Łącznie na rynki krajów rozwiniętych i krajów Europy Środkowo-Wschodniej skierowano 92,2% eksportu produktów rolno-spożywczych (w ub. roku – 92,6%). W imporcie 70,6% dostaw produktów rolno-spożywczych pochodziło z krajów rozwiniętych, w tym 63,3% z UE (przed rokiem odpowiednio 69,9% i 62,3%), 26,1% - z krajów rozwijających się (przed rokiem 26,7%) oraz 3,3% - z krajów Europy Środkowo-Wschodniej (przed rokiem 3,4%).

Obroty towarowe produktów rolno-spożywczych (wg CN) przedstawiały się następująco:

Wyszczególnienie	I-XI 2005							
	eksport				import			
	w mln EUR	w mln zł	I-XI 2004=100	struktura w %	w mln EUR	w mln zł	I-XI 2004=100	struktura w %
Produkty rolno-spożywcze	6441,2	26108,5	120,4	100,0	4886,7	19789,7	109,4	100,0
przetwory spożywcze ..	2687,6	10885,5	117,3	41,7	2061,5	8346,7	110,4	42,2
zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego	2370,3	9615,3	131,5	36,8	1081,4	4375,9	125,2	22,1

Wyszczególnienie	I-XI 2005							
	eksport				import			
	w mln EUR	w mln zł	I-XI 2004=100	struktura w %	w mln EUR	w mln zł	I-XI 2004=100	struktura w %
produkty pochodzenia roślinnego	1295,9	5255,2	106,5	20,1	1501,3	6085,5	102,2	30,7
oleje i tłuszcze	87,4	352,5	225,3	1,4	242,5	981,6	90,6	5,0

W okresie styczeń-listopad 2005 r. sprowadzono z zagranicy 428,0 tys. t zbóż (o 47,1% mniej niż przed rokiem) o wartości 389,4 mln zł (95,7 mln EUR). Importowano przede wszystkim pszenicę i mieszanek żyta z pszenicą (223,5 tys. t), ryż (93,1 tys. t), jęczmień (82,1 tys. t), kukurydzę (18,5 tys. t). Dostawy zbóż pochodziły głównie z Republiki Czeskiej, Słowacji, Włoch, Niemiec, Grecji, Kazachstanu i Węgier. Wyeksportowano 1114,4 tys. t zbóż (ponad 4-krotnie więcej niż przed rokiem) o wartości 485,6 mln zł (120,5 mln EUR).

Wartość **obrotu uszlachetniającego** w okresie styczeń-listopad 2005 r. stanowiła 9,9% eksportu i 6,6% importu ogółem.

W strukturze **rozdysponowania importu wg głównych kategorii ekonomicznych**, w porównaniu z okresem styczeń-listopad 2004 r., obniżył się udział importu towarów z przeznaczeniem na **dobra inwestycyjne** z 19,1% do 17,3% i z przeznaczeniem na **cele konsumpcyjne** - z 18,9% do 18,6%, natomiast wzrósł udział importu towarów z przeznaczeniem na **zużycie pośrednie** z 62,0% do 64,1%. Odnotowano spadek importu towarów z przeznaczeniem na dobra inwestycyjne o 10,1% i na cele konsumpcyjne - o 2,5%, natomiast wzrósł import towarów z przeznaczeniem na zużycie pośrednie o 2,3%. Najwyższy udział w imporcie na zużycie pośrednie miały w okresie styczeń-listopad br. towary zaopatrzeniowe dla przemysłu przetworzone (głównie żelazo i stal, papier i tektura, chemikalia organiczne) – 52,6%, części i akcesoria do dóbr inwestycyjnych (głównie urządzenia elektryczne do zabezpieczania obwodów elektrycznych oraz części i akcesoria do urządzeń i aparatury telekomunikacyjnej oraz do zapisu i odtwarzania dźwięku, lampy elektronowe i układy scalone) – 13,8% oraz paliwa i smary nieprzetworzone (głównie oleje ropy naftowej i oleje otrzymywane z minerałów bitumicznych, surowe) – 12,6%. W imporcie dóbr inwestycyjnych najwyższy udział stanowiły maszyny do automatycznego przetwarzania danych i urządzenia do tych maszyn (13,3%), urządzenia nadawcze dla radiotelefonii, radiotelegrafii, radiofonii lub telewizji (7,4%) oraz maszyny i urządzenia mechaniczne wyspecjalizowane do poszczególnych zastosowań przemysłowych (5,5%). W imporcie towarów konsumpcyjnych największy udział miały towary konsumpcyjne nietrwałego użytku (głównie leki, preparaty perfumeryjne, kosmetyczne i toaletowe) – 30,3%, towary konsumpcyjne półtrwałego użytku (głównie artykuły z tworzyw sztucznych i obuwie) – 19,5% oraz samochody osobowe - 16,4 %.

Rachunek bieżący bilansu płatniczego na bazie transakcji

Rachunek bieżący bilansu płatniczego²³ w listopadzie ub. roku zamknął się ujemnym saldem w wysokości 539 mln EUR, które w porównaniu z poprzednim rokiem pogorszyło się o 340 mln EUR (przed rokiem wyniosło minus 199 mln EUR). Zwiększyło się dodatnie saldo usług (o 31 mln EUR), natomiast zmniejszeniu uległo dodatnie saldo transferów bieżących (o 214 mln EUR). Pogłębiło się ujemne saldo obrotów towarowych (o 130 mln EUR) oraz ujemne saldo dochodów (o 27 mln EUR).

Saldo usług wyniosło 196 mln EUR (przed rokiem 165 mln EUR). Przychody z usług ukształtowały się na poziomie 1200 mln EUR (o 17,8% wyższym), a rozchody z tytułu usług wzrosły o 17,6% (do 1004 mln EUR).

Saldo transferów bieżących wyniosło 466 mln EUR (przed rokiem 680 mln EUR). Przychody z tytułu transferów bieżących zmniejszyły się o 16,7% (do 738 mln EUR), natomiast rozchody zwiększyły się o 32,0% (do 272 mln EUR).

Eksport towarów zwiększył się o 15,3% (do 7068 mln EUR), a import – o 16,8% i wyniósł 7436 mln EUR. Saldo obrotów towarowych pogorszyło się z minus 238 mln EUR do minus 368 mln EUR.

Przychody z tytułu dochodów zwiększyły się o 22,6% (do 190 mln EUR), a rozchody – o 6,5% (do 1023 mln EUR). Saldo dochodów pogłębiło się - z minus 806 mln EUR do minus 833 mln EUR.

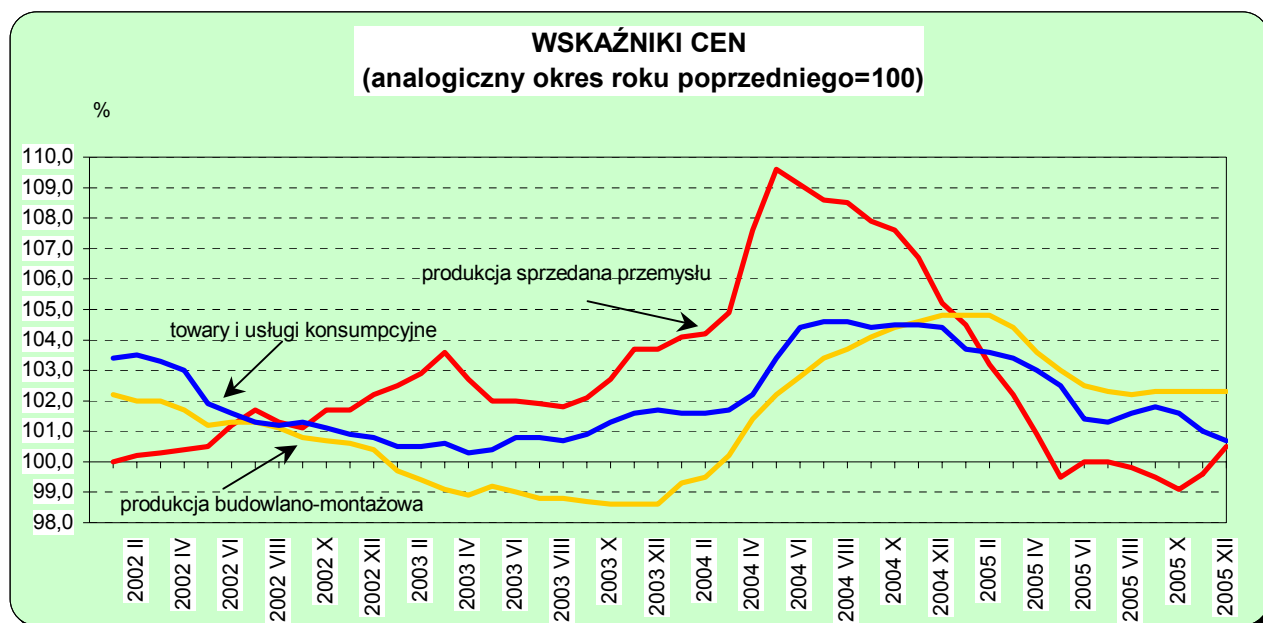
Ceny

Średnioroczny wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2005 r. był niższy od notowanego w 2004 r. oraz od założonego w ustawie budżetowej. Znacznie mniejszy niż w roku poprzednim był wzrost cen produkcji sprzedanej przemysłu, nieco szybciej natomiast rosły ceny w budownictwie. W okresie styczeń-grudzień 2005 r. średnie miesięczne tempo wzrostu cen konsumpcyjnych było mniejsze niż w roku poprzednim (0,1%, wobec 0,4%, przy czym najbardziej zmniejszyło się tempo wzrostu cen żywności i napojów bezalkoholowych oraz cen związanych z transportem). Wolniejsze niż w 2004 r. było także średnie miesięczne tempo wzrostu cen w budownictwie (0,2%, wobec 0,4%) oraz w przemyśle, gdzie w 2005 r. było ono znikome.

²³ Stanowi komponent bilansu płatniczego, który jest statystycznym zestawieniem obrotów z zagranicą, prezentującym w usystematyzowany sposób transakcje gospodarcze zrealizowane przez Polskę z resztą świata (tzn. między rezydentami i nierezydentami). Bilans płatniczy oprócz rachunku bieżącego, uwzględnia także rachunek kapitałowy i finansowy, saldo błędów i opuszczeń oraz oficjalne aktywa rezerwowe.

Znaczna część obrotów bilansu płatniczego pochodzi z zamkniętego systemu zbierania danych o transakcjach rozliczanych przez polski system bankowy. Banki przesyłają do NBP informacje zarówno o transakcjach swoich, jak i wykonywanych w imieniu klientów banków. Dane pochodzące z banków są uzupełniane informacjami pochodzącymi bezpośrednio z przedsiębiorstw, z badań statystyki publicznej oraz Instytutu Turystyki.

Opracowano na podstawie materiałów NBP: „Bilans płatniczy”.

Średnie miesięczne tempo wzrostu w podstawowych obszarach gospodarki narodowej kształtowało się następująco:

Wyszczególnienie	2004					2005				
	tempo wzrostu cen (w %) – kwartały									
	I-IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I-IV
Ceny produkcji sprzedanej przemysłu	0,4	1,0	1,1	0,1	-0,4	0,0	0,3	0,0	-0,1	0,0
górnictwo	1,2	4,1	0,7	1,1	-1,0	1,3	0,9	-0,6	1,4	0,7
przetwórstwo przemysłowe	0,4	1,0	1,2	0,1	-0,5	-0,2	0,2	0,0	-0,3	-0,1
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,8	0,3	0,2	0,3	0,4
Ceny produkcji budowlano-montażowej	0,4	0,3	0,8	0,3	0,1	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2
Ceny towarów i usług konsumpcyjnych	0,4	0,3	0,9	-0,1	0,3	0,1	0,2	0,0	0,0	0,1
żywność i napoje bezalkoholowe	0,6	0,5	1,8	-0,7	0,8	-0,1	0,1	-0,6	0,2	-0,1
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	0,2	0,1	0,4	0,3	0,0	0,2	0,5	0,2	0,0	0,2
odzież i obuwie	-0,3	-0,9	0,1	-0,5	0,1	-1,3	-0,1	-0,7	0,1	-0,5
mieszkanie	0,3	0,2	0,7	0,2	0,2	0,4	0,1	0,2	0,3	0,2
zdrowie	0,1	0,2	0,2	0,1	0,0	0,5	0,2	0,1	0,1	0,2
transport	0,8	1,2	1,3	0,4	0,2	-0,2	0,9	1,5	-1,4	0,2
łączność	0,0	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	-0,2	-0,1
rekreacja i kultura	0,1	0,0	0,4	0,0	-0,1	0,2	0,1	0,0	-0,3	0,0
edukacja	0,3	0,1	0,1	0,1	1,1	0,1	0,0	0,2	0,3	0,1

Według wstępnych danych, wzrost **cen produkcji sprzedanej przemysłu** w 2005 r. w stosunku do roku poprzedniego był znacznie niższy niż w 2004 r. (0,7%, wobec 7,0%). Dużo mniej niż przed rokiem wzrosły ceny w górnictwie (5,6%, wobec 23,7%). W górnictwie rud metali ceny podniesiono o 11,2%, a w górnictwie węgla kamiennego i brunatnego oraz wydobywaniu torfu –

o 4,0%. W przetwórstwie przemysłowym, po wzroście w 2004 r. o 6,7%, obserwowano spadek cen o 0,2%. Obniżyły się m.in. ceny produkcji metali (o 3,7%), wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych (o 2,5%), wyrobów z metali (o 1,7%), wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych (o 1,6%) oraz artykułów spożywczych i napojów (o 1,3%). Wzrosły natomiast zwłaszcza ceny produkcji koksu i produktów rafinacji ropy naftowej (o 18,8%), a także m.in. wyrobów chemicznych (o 0,5%). W sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę ceny w 2005 r. wzrosły więcej niż przed rokiem (3,8%, wobec 1,9%).

Według szacunków, w grudniu ub. roku wzrost cen produkcji sprzedanej przemysłu w skali roku wyniósł 0,5% (wobec 5,2% przed rokiem). W górnictwie zanotowano wzrost cen o 9,2% (wobec 15,6% w 2004 r.), spowodowany głównie bardzo wysokim wzrostem cen w górnictwie rud metali (o 47,4%). W przetwórstwie przemysłowym nastąpił spadek cen o 0,8% (wobec wzrostu o 5,2% w 2004 r.), przy czym obniżyły się zwłaszcza ceny produkcji metali (o 9,3%), a wzrosły –produkcji koksu i produktów rafinacji ropy naftowej (o 16,7%). W sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę w grudniu 2005 r. ceny były o 5,1% wyższe niż przed rokiem.

Szacuje się, że **ceny produkcji budowlano-montażowej** w 2005 r. w stosunku do roku poprzedniego wzrosły o 3,0% (w 2004 r. notowano wzrost o 2,5%). Ceny wynajmu sprzętu budowlanego i burzącego z obsługą operatorską podniesiono o 5,7%, wykonywania robót budowlanych wykończeniowych – o 4,8%, wykonywania instalacji budowlanych – o 4,3%, przygotowania terenu pod budowę – o 3,9%, a wznoszenia budynków i budowli; inżynierii lądowej i wodnej – o 2,8%. Wzrost cen produkcji budowlano-montażowej w skali roku wyniósł w grudniu 2005 r. 2,3% (wobec 4,8% odpowiednio przed rokiem).

Według wstępnych danych, w grudniu ub. roku w porównaniu do poprzedniego miesiąca ceny produkcji sprzedanej przemysłu obniżyły się o 0,4%, a produkcji budowlano-montażowej – w kolejnym miesiącu nieznacznie wzrosły (o 0,1%).

Dynamika cen w przemyśle i budownictwie kształtowała się następująco:

Okresy	Ceny produkcji sprzedanej przemysłu				Ceny produkcji budowlano- montażowej
	ogółem	górnictwo	przetwórstwo przemysłowe	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	
2004	Grudzień roku poprzedniego=100				
XII	105,2	115,6	105,2	100,6	104,8
2005	Miesiąc poprzedni=100				
XII	100,5	109,2	99,2	105,1	102,3
2005	Miesiąc poprzedni=100				
I	100,1	104,4	99,4	102,1	100,2
II	99,5	99,4	99,4	100,1	100,1
III.....	100,5	100,2	100,6	100,2	100,2
IV.....	100,7	100,7	100,8	100,1	100,3
V	99,8	100,1	99,8	100,1	100,2
VI.....	100,3	101,9	100,1	100,6	100,2
VII	100,2	100,1	100,1	100,7	100,3
VIII.....	100,1	98,6	100,2	100,0	100,2
IX.....	99,7	99,4	99,7	100,0	100,2

Okresy	Ceny produkcji sprzedanej przemysłu				Ceny produkcji budowlano-montażowej
	ogółem	górnictwo	przetwórstwo przemysłowe	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	
X	99,9	101,4	99,7	100,8	100,1
XI	100,1	102,7	99,9	100,0	100,1
XII	99,6	100,1	99,5	100,0	100,1
2005	Analogiczny okres roku poprzedniego=100				
I	104,5	114,4	103,9	102,7	104,8
II	103,2	109,5	102,6	102,8	104,8
III	102,2	106,4	101,6	102,9	104,4
IV	100,9	101,3	100,4	103,0	103,6
V	99,5	102,9	98,6	102,9	103,0
VI	100,0	107,1	98,9	103,5	102,5
VII	100,0	104,9	98,9	104,2	102,3
VIII	99,8	102,3	98,9	104,2	102,2
IX	99,5	101,7	98,6	104,2	102,3
X	99,1	103,2	97,9	105,0	102,3
XI	99,6	106,1	98,3	105,0	102,3
XII	100,5	109,2	99,2	105,1	102,3
I-III	103,3	110,0	102,7	102,8	104,7
IV-VI	100,1	103,7	99,3	103,1	103,0
VII-IX	99,8	103,0	98,8	104,2	102,3
X-XII	99,7	106,2	98,4	105,0	102,3
I-XII	100,7	105,6	99,8	103,8	103,0

W 2005 r. wzrost **cen towarów i usług konsumpcyjnych** był niższy niż przed rokiem (2,1%, wobec 3,5%) i niższy od założonego w ustawie budżetowej o 0,9 pkt. Wyraźne spowolnienie dynamiki dotyczyło zwłaszcza cen żywności. Największy wpływ na poziom wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych miał w 2005 r. wzrost cen towarów i usług związanych z mieszkaniem oraz cen żywności i napojów bezalkoholowych, który podwyższył wskaźnik ogółem odpowiednio o 0,84 pkt i 0,56 pkt. Podwyżki cen związanych z transportem podniosły wskaźnik ogółem o 0,43 pkt, natomiast spadek cen odzieży i obuwia – obniżył go o 0,28 pkt.

W 2005 r. obserwowano stopniowe spowalnianie wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych w ujęciu rocznym – z 4,4% w grudniu 2004 r., do 0,7% w grudniu 2005 r. Nieznaczne przyspieszenie wzrostu cen wystąpiło jedynie w sierpniu i wrześniu. W największym stopniu w grudniu 2005 r. w skali roku wzrosły ceny związane z mieszkaniem, zdrowiem oraz wyrobów tytoniowych. Obniżyły się natomiast m.in. ceny odzieży i obuwia oraz żywności i napojów bezalkoholowych.

Na wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2005 r. w istotnym stopniu wpłynęły skutki zmian cen wprowadzonych w roku poprzednim (1,6%). Szacuje się, że zmiany cen dokonane w 2005 r. wpłyną nieznacznie na podwyższenie wskaźnika cen konsumpcyjnych w 2006 r. (o ok. 0,1%). Według szacunków, zmiany cen urzędowych i kontrolowanych dokonane w 2005 r. podwyższyły wskaźnik cen konsumpcyjnych w okresie styczeń-grudzień o 0,7 pkt (wobec 0,3 pkt w 2004 r.).

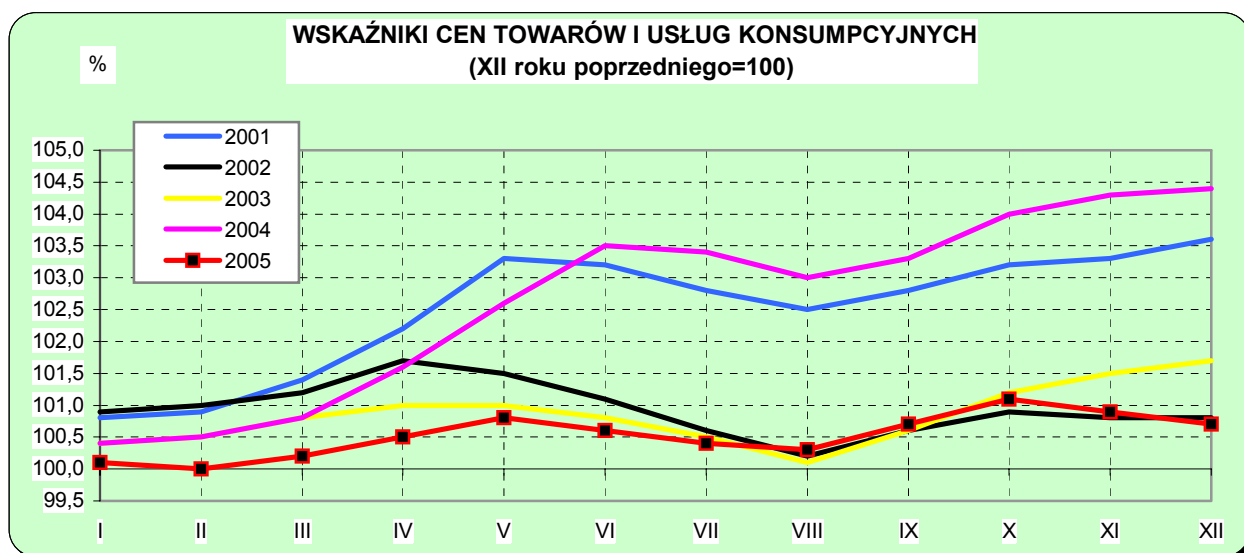
Dynamika cen towarów i usług konsumpcyjnych kształtowała się następująco:

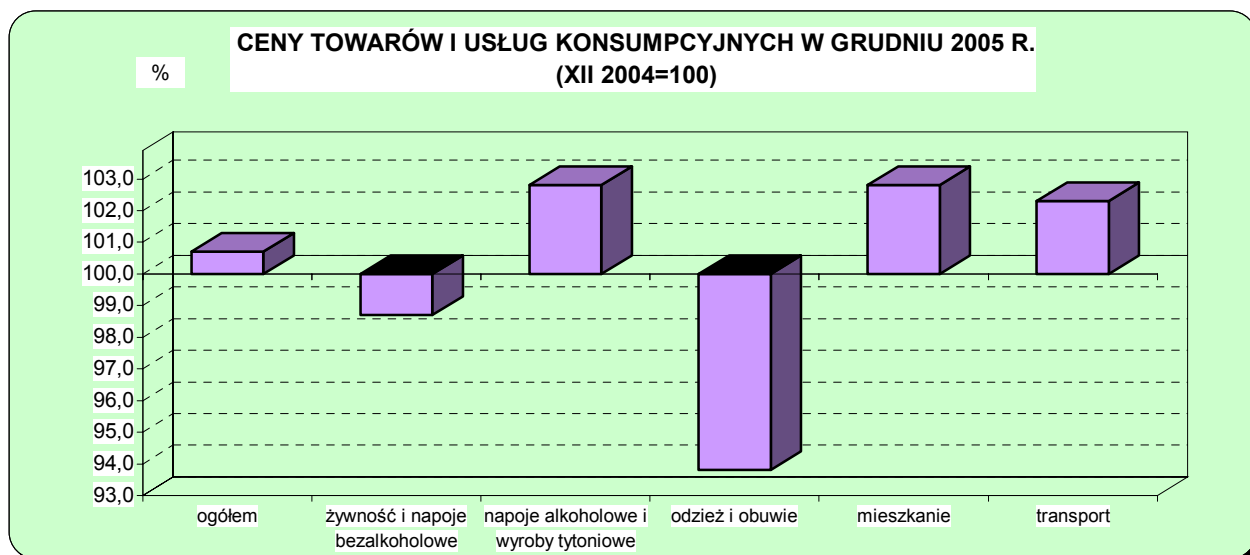
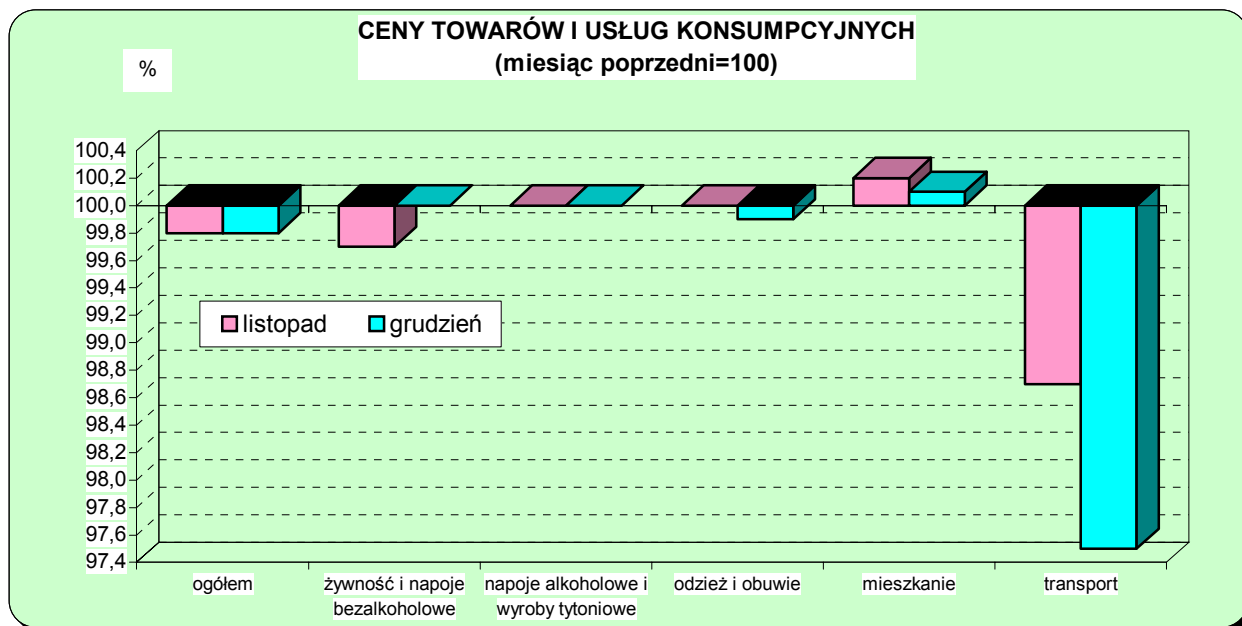
Okresy	Ogółem	żywność i napoje bezalko- holowe	napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	odzież i obuwie	mieszkanie	zdrowie	transport	łącznie	rekreacja i kultura	edukacja
2004	Grudzień roku poprzedniego=100									
XII	104,4	107,8	102,4	96,5	104,1	101,4	109,6	99,7	100,8	104,0
2005										
XII	100,7	98,7	102,8	93,8	102,8	102,8	102,3	99,4	99,9	101,6
2005	Miesiąc poprzedni=100									
I	100,1	99,8	100,1	98,2	101,0	101,3	98,4	100,0	100,4	100,1
II	99,9	99,7	100,1	98,5	100,1	100,1	100,6	100,0	100,0	100,0
III	100,1	100,2	100,3	99,4	100,1	100,1	100,3	100,3	100,2	100,1
IV	100,4	100,5	100,5	99,9	100,0	100,2	102,0	100,0	100,3	100,1
V	100,3	100,9	100,6	100,0	100,1	100,1	100,2	100,0	100,0	100,0
VI	99,8	98,8	100,5	99,9	100,1	100,2	100,4	99,9	100,0	100,0
VII	99,8	98,3	100,3	99,4	100,4	100,2	101,6	100,0	100,4	100,0
VIII	99,9	99,4	100,2	98,8	100,1	100,1	101,2	100,0	100,0	100,0
IX	100,4	100,6	100,2	99,6	100,2	100,1	101,7	100,1	99,6	100,5
X	100,4	100,9	100,1	100,3	100,5	100,1	99,8	100,0	99,7	100,8
XI	99,8	99,7	100,0	100,0	100,2	100,2	98,7	99,4	99,3	100,1
XII	99,8	100,0	100,0	99,9	100,1	100,1	97,5	99,9	100,1	100,0
2005	Analogiczny okres roku poprzedniego=100									
I	103,7	106,7	102,2	95,4	104,6	102,7	105,4	99,5	100,2	103,9
II	103,6	105,9	102,2	95,4	104,5	102,7	105,4	99,5	100,6	103,8
III	103,4	105,3	102,5	95,3	104,4	102,5	104,7	100,0	101,1	103,8
IV	103,0	103,7	102,5	95,1	104,3	102,5	105,8	100,0	101,4	103,8
V	102,5	104,3	102,6	94,7	102,7	102,5	103,0	100,1	101,1	103,7
VI	101,4	100,4	103,0	94,6	102,6	102,4	103,6	100,0	100,6	103,7
VII	101,3	99,2	102,9	94,6	102,7	102,5	105,6	100,0	100,5	103,7
VIII	101,6	100,5	102,8	94,2	102,7	102,5	106,3	100,0	100,4	103,7
IX	101,8	101,0	102,8	93,9	102,6	102,5	107,2	100,1	100,6	103,5
X	101,6	100,8	102,8	93,9	102,8	102,6	105,6	100,1	100,5	101,7
XI	101,0	99,5	102,8	93,8	102,8	102,8	103,9	99,5	100,0	101,7
XII	100,7	98,7	102,8	93,8	102,8	102,8	102,3	99,4	99,9	101,6
I-III	103,6	105,9	102,3	95,4	104,5	102,6	105,2	99,7	100,7	103,8
IV-VI	102,3	102,8	102,7	94,8	103,2	102,5	104,1	100,0	101,0	103,7
VII-IX	101,6	100,2	102,8	94,2	102,7	102,5	106,4	100,0	100,5	103,7
X-XII	101,1	99,6	102,8	93,8	102,8	102,7	103,9	99,7	100,1	101,7
I-XII	102,1	102,1	102,7	94,6	103,3	102,6	104,9	99,8	100,6	103,2

Ceny **żywności i napojów bezalkoholowych** w 2005 r. w stosunku do roku poprzedniego podniesiono o 2,1% (po znacznym wzroście o 6,3% w 2004 r.). Najbardziej podrożały warzywa (o 4,2%). Wzrosły także ceny ryb (o 3,0%), owoców (o 2,7%) oraz mięsa (o 2,6%). Nadal szybko drożało mięso wołowe (o 16,5%); ceny wędlin podniesiono (o 3,2%), mięsa wieprzowego (o 0,7%), spadły natomiast ceny drobiu (o 0,8%). Wzrost cen olejów i pozostałych tłuszczów wyniósł w 2005 r.

2,2%, przy czym podrożały tłuszcze zwierzęce (o 4,4%), podczas gdy ceny tłuszczów roślinnych pozostały przeciętnie na poziomie zbliżonym do notowanego w 2004 r. Artykuły w grupie „mleko, sery i jaja” były o 1,3% droższe niż w 2004 r. Podrożało mleko (o 4,2%), sery (o 2,9%), a obniżyły się ceny jaj (o 9,1%). W 2005 r. nieco droższe (o 1,0%) niż w 2004 r. było także pieczywo i produkty zbożowe. Ceny napojów bezalkoholowych wzrosły o 1,2%.

W grudniu ub. roku odnotowano spadek cen żywności i napojów bezalkoholowych w skali roku (o 1,3%, wobec wysokiego wzrostu o 7,8% odpowiednio w grudniu 2004 r.). Największy wpływ na to miały obniżki cen mięsa (o 5,8%), w tym drobiu – o 15,5%, mięsa wieprzowego – o 8,4% i wędlin – o 3,1%. Mięso wołowe było natomiast o 4,1% droższe niż w grudniu 2004 r. Znacznie spadły również ceny cukru (o 11,9%) oraz olejów i pozostałych tłuszczów (o 4,3%, w tym zwłaszcza tłuszczów zwierzęcych – o 6,8%). Pieczywo i produkty zbożowe były w grudniu 2005 r. tańsze niż przed rokiem o 0,8%, a artykuły w grupie „mleko, sery i jaja” – o 0,1%. Wzrosły natomiast ceny owoców (o 5,6%) i warzyw (o 7,7%). Napoje bezalkoholowe podrożały o 0,7%.

W 2005 r. **napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe** w stosunku do roku poprzedniego podrożały o 2,7% (wobec 2,6% w 2004 r.), przy czym nastąpił znaczny wzrost cen wyrobów tytoniowych (o 7,7%), przy spadku cen napojów alkoholowych (o 0,3%). W grudniu ub. roku wyroby tytoniowe były o 7,3% droższe, a ceny napojów alkoholowych pozostały na poziomie notowanym przed rokiem.

Ceny **odzieży i obuwia** w 2005 r. obniżyły się w stosunku do 2004 r. o 5,4% (wobec 3,6% w roku poprzednim), przy czym głębszy spadek cen dotyczył obuwia (7,7%) niż odzieży (4,5%). W grudniu ub. roku ceny obuwia obniżyły się w skali roku o 8,6%, a odzieży – o 5,2%.

Wzrost cen towarów i usług związanych z **mieszkaniami** w 2005 r. w stosunku do roku poprzedniego był nieco niższy niż w 2004 r. (3,3%, wobec 3,7%). Znacznie podrożały nośniki energii (o 3,8%), w tym zwłaszcza gaz (o 7,8%; ciepły – o 13,2%, a ziemny – o 6,1%). Wzrosły również ceny energii elektrycznej i opału (po 3,4%) oraz energii cieplnej (o 1,8%). Opłaty za najem (łącznie z opłatą za zimną wodę) podniesiono o 3,6%. Wzrosły także ceny materiałów do konserwacji mieszkania lub

domu – o 4,3%. Wzrost cen towarów i usług związanych z wyposażeniem mieszkania i prowadzeniem gospodarstwa domowego wyniósł w 2005 r. 1,3%. W grudniu ub. roku wzrost cen w skali roku w zakresie mieszkania wyniósł 2,8% (wobec 4,1% odpowiednio przed rokiem). Opłaty za nośniki energii podniesiono o 4,5% (w tym za gaz – o 11,3%), a za najem mieszkania (łącznie z opłatą za zimną wodę) – o 3,7%. Towary i usługi związane z wyposażeniem mieszkania i prowadzeniem gospodarstwa domowego były o 0,3% droższe niż przed rokiem.

Wzrost cen towarów i usług związanych ze **zdrowiem** w 2005 r. w stosunku do 2004 r. wyniósł 2,6% i był wyższy od notowanego w roku poprzednim (2,0%). Podrożały zwłaszcza artykuły farmaceutyczne – o 3,2%. Opłaty za usługi medyczne i medycyny niekonwencjonalnej podniesiono o 2,1%, przy czym usługi stomatologiczne podrożały bardziej niż lekarskie (2,8%, wobec 1,3%). W grudniu ub. roku artykuły i usługi związane ze zdrowiem były o 2,8% droższe niż przed rokiem.

W 2005 r. ponownie odnotowano znaczny średnioroczny wzrost cen w zakresie **transportu**, niższy jednak od notowanego w 2004 r. (4,9%, wobec 7,2%). Podrożały przede wszystkim paliwa do prywatnych środków transportu (o 10,8%, wobec 12,4% w 2004 r.), a zwłaszcza benzyny silnikowe (o 12,5%), przy spadku cen gazu ciekłego (o 0,8%). Podniesiono również ceny usług transportowych (o 3,5%), przy czym wzrost był większy w pasażerskim transporcie drogowym (3,7%) niż szynowym (1,9%). W 2005 r. odnotowano natomiast spadek cen samochodów osobowych – o 3,8%. W grudniu ub. roku wzrost cen towarów i usług w zakresie transportu w skali roku był znacznie mniejszy niż odpowiednio w 2004 r. (2,3%, wobec 9,6%), na co miały wpływ znaczne obniżki cen paliw w ostatnich miesiącach 2005 r. Paliwa były w grudniu ub. roku o 6,4% droższe niż przed rokiem (wobec wzrostu o 17,0% w 2004 r.), przy czym podrożał zwłaszcza gaz ciekły (o 11,1%), przy wzroście cen benzyn silnikowych o 5,6%. Ceny usług transportowych podniesiono o 3,4%, a samochodów osobowych – obniżono o 6,8%.

W 2005 r. ceny w zakresie **łącznie** obniżyły się w stosunku do roku poprzedniego, podobnie jak w 2004 r., o 0,2%. Spadek cen w skali roku wyniósł w grudniu ub. roku 0,6%.

Wzrost cen towarów i usług związanych z **rekreacją i kulturą** w 2005 r. w stosunku do 2004 r. wyniósł 0,6% i był zbliżony do notowanego w roku poprzednim (0,7%). Podniesiono m.in. ceny biletów do kin, teatrów, na koncerty (o 4,6%), gazet i czasopism (o 4,4%), opłaty za radio i telewizję kablową (o 4,1%), a także za usługi w zakresie turystyki zorganizowanej w kraju (o 3,3%). Obniżyły się natomiast w znacznym stopniu (o 7,6%) ceny sprzętu audiowizualnego, fotograficznego i informatycznego. W grudniu 2005 r. odnotowano w skali roku nieznaczny spadek cen związanych z rekreacją i kulturą (o 0,1%, w tym cen sprzętu audiowizualnego, fotograficznego i informatycznego – o 8,9%).

W 2005 r. w stosunku do roku poprzedniego opłaty w zakresie **edukacji** podwyższono o 3,2% (w tym w szkolnictwie wyższym – o 4,3%), wobec 2,7% w roku poprzednim. Spośród **innych**

towarów i usług w 2005 r. wzrosły m.in. ceny w zakresie opieki społecznej (o 4,1%) oraz usług ubezpieczeniowych (o 1,9%).

W grudniu ub. roku w stosunku do poprzedniego miesiąca notowano nieznaczny spadek cen towarów i usług konsumpcyjnych (o 0,2%). Największy wpływ na obniżkę cen ogółem miał spadek cen związanych z transportem (o 2,5%, w tym w szczególności cen paliw – o 5,0%). Obniżyły się także ceny odzieży i obuwia oraz towarów i usług w zakresie łączności (po 0,1%). Na niezmiennym poziomie pozostały natomiast m.in. ceny żywności i napojów bezalkoholowych (wobec wzrostu w grudniu 2004 r. o 0,6%). W grupie tej odnotowano m.in. dalszy spadek cen mięsa (o 1,2%), podrożały natomiast (o 4,9%) warzywa. Nieznacznie (po 0,1%) wzrosły ceny towarów i usług związanych z mieszkaniem, zdrowiem oraz rekreacją i kulturą.

Średnioroczny wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2005 r. był niższy niż wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw (2,1%, wobec 3,2%). Zwiększyła się **siła nabywcza** płac w odniesieniu do większości towarów żywnościowych, w tym zwłaszcza drobiu, tłuszczów roślinnych, cukru, pieczywa oraz mięsa wieprzowego, a także m.in. do napojów alkoholowych, odzieży i obuwia, energii cieplnej, towarów i usług w zakresie zdrowia, samochodów osobowych, towarów i usług w zakresie łączności oraz rekreacji i kultury (w tym zwłaszcza sprzętu audiowizualnego, fotograficznego i informatycznego). Relatywnie tańsze były również usługi ubezpieczeniowe. Relatywnie droższe niż przed rokiem było natomiast m.in. mięso wołowe i warzywa, wyroby tytoniowe, materiały do konserwacji mieszkania lub domu, większość nośników energii, najem mieszkania, paliwa do prywatnych środków transportu, usługi transportowe, a także niektóre artykuły i usługi związane z rekreacją i kulturą (m.in. bilety do kin, teatrów i na koncerty oraz gazety i czasopisma).

Wzrost cen według **zharmonizowanego wskaźnika cen konsumpcyjnych (HICP)**²⁴ obliczonego metodą średniej ruchomej w okresie styczeń–grudzień 2005 r. w stosunku do

24 Zharmonizowane wskaźniki cen konsumpcyjnych (HICP - Harmonized Index of Consumer Prices) obliczane są według ujednoliconej metodologii Eurostatu i stosowane przez kraje członkowskie oraz kandydujące do UE. Podstawę do opracowania HICP dla Polski stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług konsumpcyjnych oraz system wag oparty na strukturze spożycia indywidualnego w sektorze gospodarstw domowych z rachunków narodowych. Grupowanie towarów i usług konsumpcyjnych oparto na klasyfikacji spożycia indywidualnego według celu opracowanej na potrzeby HICP (COICOP/HICP). Zharmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych obliczono przy przyjęciu systemu wag z grudnia roku poprzedzającego rok badany.

analogicznego okresu 2004 r. wyniósł 2,2% (3,6% odpowiednio w 2004 r.), wobec 2,1% średniorocznego wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych.

Wynagrodzenia i świadczenia społeczne

W 2005 r. wzrost przeciętnych realnych wynagrodzeń brutto w sektorze przedsiębiorstw był nieco wyższy niż w 2004 r. Siła nabywcza przeciętnych płac zwiększyła się najbardziej w IV kwartale ub. roku w ujęciu rocznym, w wyniku znacznego wzrostu przeciętnych wynagrodzeń nominalnych w październiku i listopadzie (związanego głównie z wypłatami nagród i premii) oraz osłabienia dynamiki cen towarów i usług konsumpcyjnych. Przeciętne miesięczne realne emerytury i renty brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych były nieco wyższe niż w roku poprzednim, w wyniku wzrostu świadczeń notowanego w drugim półroczu ub. roku. Siła nabywcza przeciętnych miesięcznych emerytur i rent brutto rolników indywidualnych była natomiast w 2005 r. mniejsza niż w roku poprzednim, przy czym skala spadku, obserwowana w kolejnych kwartałach 2005 r., zmniejszała się.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2005 r. wyniosło 2515,85 zł i było o 3,2% większe niż w roku poprzednim (w 2004 r. wzrost o 4,1%). Najwyższy wzrost płac odnotowano w górnictwie (o 7,8%), budownictwie (o 5,5%) oraz obsłudze nieruchomości i firm (o 5,3%), natomiast w najmniejszym stopniu płace wzrosły w handlu i naprawach (o 1,2%). Wśród działów o dużym udziale w zatrudnieniu, znacząco zwiększyły się płace w górnictwie węgla kamiennego i brunatnego; wydobywaniu torfu (o 6,3%), w jednostkach produkujących maszyny i urządzenia (o 5,0%) oraz wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 4,8%), natomiast najmniejszy wzrost wynagrodzeń wystąpił w sprzedaży i naprawie pojazdów samochodowych, sprzedaży detalicznej paliw (o 0,2%).

W grudniu ub. roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ukształtowało się na poziomie 2789,08 zł, tj. o 1,5% wyższym niż przed rokiem.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w poszczególnych sekcjach sektora przedsiębiorstw kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Ogółem					bez wypłat z zysku
	2005					
	XII		I-XII			
	w zł	XII 2004=100	w zł	I-XII 2004=100		w zł
Sektor przedsiębiorstw	2789,08	101,5	2515,85	103,2	103,1	2509,26
w tym:						
Przemysł	2845,55	99,1	2542,29	103,1	103,0	2532,29

Wyszczególnienie	Ogółem					bez wypłat z zysku
	2005					
	XII		I-XII			
	w zł	XII 2004=100	w zł	I-XII 2004=100		w zł
górnictwo	6316,50	84,2	4399,12	107,8	107,0	4346,59
przetwórstwo przemysłowe	2421,25	103,6	2290,57	102,8	102,7	2285,75
wytwarzanie i zaopatrywa-nie w energię elektryczną, gaz, wodę	4004,18	105,0	3372,17	104,5	104,2	3349,01
Budownictwo	2582,39	107,8	2343,89	105,5	105,4	2342,20
Handel i naprawy	2501,70	102,6	2345,54	101,2	101,2	2344,29
Hotele i restauracje	1991,06	100,0	1847,00	103,3	103,3	1845,98
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	2995,09	104,3	2834,60	102,7	102,7	2828,82
Obsługa nieruchomości i firm	2840,13	104,5	2505,37	105,3	105,3	2503,68

W **sektorze publicznym** przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w 2005 r. wyniosło 3010,95 zł, tj. o 5,4% więcej niż w 2004 r., a w grudniu ub. roku – 3650,65 zł, tj. o 2,6% mniej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. W **sektorze prywatnym** przeciętna płaca brutto w 2005 r. ukształtowała się na poziomie 2387,67 zł i wzrosła w skali roku o 2,9%. W grudniu ub. roku wyniosła ona 2569,64 zł, tj. o 4,1% więcej niż przed rokiem. Relacja przeciętnego wynagrodzenia brutto w sektorze prywatnym do przeciętnej płacy w sektorze publicznym wyniosła w 2005 r. 79,3% (wobec odpowiednio 81,2% w roku poprzednim).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie realne brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2005 r. wzrosło o 1,2% w stosunku do roku poprzedniego (w 2004 r. wzrost odpowiednio o 0,8%). Po spadku siły nabywczej przeciętnych płac w I kwartale ub. roku w ujęciu rocznym (o 1,3%), w kolejnych – notowano ich systematyczny wzrost do 3,8% w IV kwartale. W grudniu 2005 r. siła nabywcza przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw zwiększyła się w skali roku o 0,9% (przed rokiem spadek o 1,0%).

Przeciętne miesięczne realne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw oraz emerytury i renty brutto kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2004					2005				
	kwartały									
	I-IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I-IV
	analogiczny okres roku poprzedniego=100									
Wynagrodzenia realne....	100,8	103,8	101,6	99,5	98,5	98,7	100,8	101,1	103,8	101,2
Emerytury i renty realne z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych	100,6	103,5	100,4	99,0	99,5	99,4	100,0	100,9	100,8	100,3
Emerytury i renty realne rolników indywidualnych	99,0	101,9	98,7	97,6	97,9	98,6	98,7	99,5	99,7	99,1

Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w 2005 r. wyniosła 1170,74 zł i była o 2,6% wyższa niż w roku poprzednim. Jej siła nabywcza wzrosła w tym okresie o 0,3%, przy niskiej dynamice w ujęciu rocznym notowanej w I kwartale (spadek o 0,6%) i II kwartale ub. roku (poziom sprzed roku) oraz wzroście obserwowanym w kolejnych kwartałach (odpowiednio o 0,9% i o 0,8%). W grudniu ub. roku przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w systemie pracowniczym ukształtowała się na poziomie 1178,30 zł, tj. o 1,2% wyższym niż przed rokiem, a jej siła nabywcza była o 0,3% większa niż w analogicznym okresie roku poprzedniego.

Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w 2005 r. wyniosła 757,84 zł i była o 1,4% wyższa niż w 2004 r. Jej siła nabywcza zmniejszyła się w tym okresie o 0,9%, w wyniku spadku obserwowanego w kolejnych kwartałach 2005 r., od 1,4% w I kwartale do 0,3% w IV kwartale. W grudniu ub. roku przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych ukształtowała się na poziomie 754,17 zł, tj. o 0,9% większym niż przed rokiem, a jej siła nabywcza była zbliżona do notowanej w analogicznym okresie roku poprzedniego.

Liczba emerytów i rencistów oraz przeciętne miesięczne świadczenia brutto kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2004	2005					
	kwartały						XII
	I-IV	I-IV	I	II	III	IV	
Przeciętna liczba emerytów i rencistów							
w tys. osób	9212,2	9168,6	9195,0	9173,7	9157,1	9148,9	9162,1
analogiczny okres poprzedniego roku=100	100,1	99,5	99,8	99,4	99,5	99,4	99,5
Pobierający emerytury i renty:							
z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w tys. osób	7503,6	7524,0	7525,2	7521,5	7521,7	7527,7	7542,6
rolników indywidualnych w tys. osób	1708,6	1644,6	1669,8	1652,2	1635,4	1621,2	1619,5
Przeciętna emerytura i renta:							
z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w zł	1140,94	1170,74	1160,10	1168,89	1174,21	1179,74	1178,30
analogiczny okres poprzedniego roku=100	104,4	102,6	103,3	102,5	102,6	102,1	101,2
rolników indywidualnych w zł	747,25	757,84	756,55	757,12	758,51	760,09	754,17

analogiczny okres poprzedniego roku=100.....| 102,8 | 101,4 | 102,4 | 101,2 | 101,2 | 101,0 | 100,9

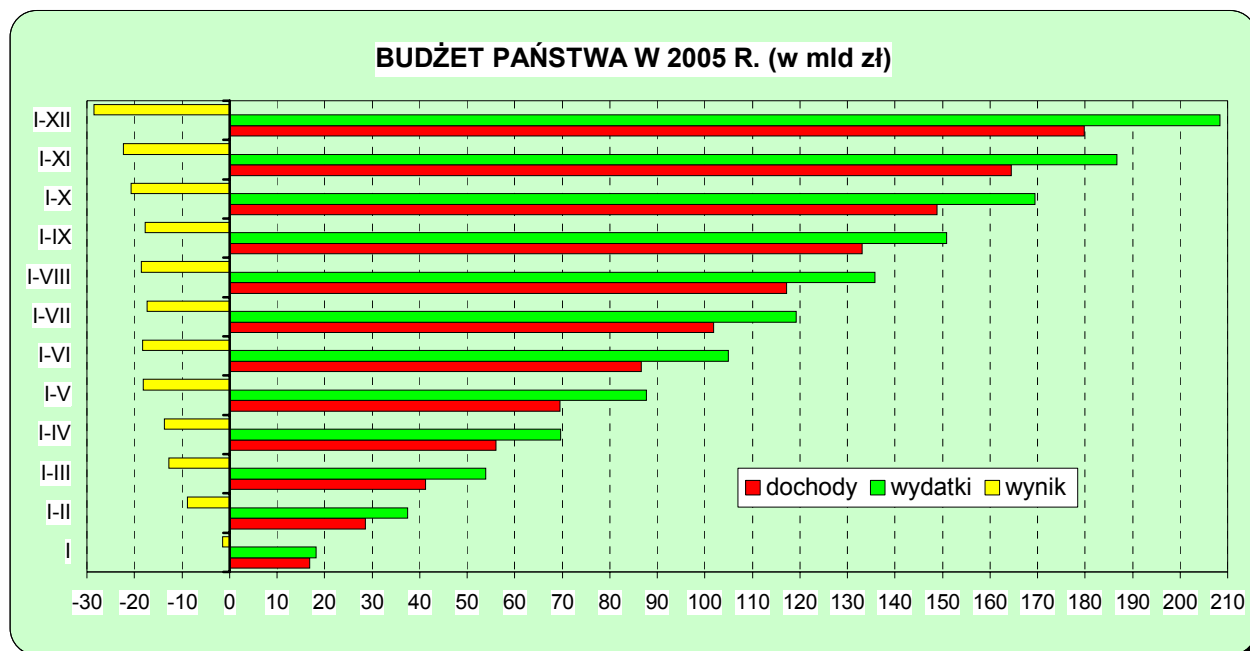
Przeciętna liczba emerytów i rencistów ogółem w 2005 r. ukształtowała się na poziomie 9168,6 tys. osób, tj. o 0,5% mniejszym niż w roku poprzednim. Emerytury i renty z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych pobierało 7524,0 tys. osób (o 0,3% więcej niż w 2004 r.), a z rolniczego – 1644,6 tys. osób (o 3,7% mniej).

Kwota brutto **zasilków dla bezrobotnych** (bez składki na ubezpieczenie społeczne) wyniosła w 2005 r. 2258,5 mln zł i była o 12,7% mniejsza niż w 2004 r. W grudniu 2005 r. wypłacono bezrobotnym 176,4 mln zł, tj. o 4,1% więcej niż w listopadzie oraz o 12,0% mniej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego.

Z tytułu **zasilków i świadczeń przedemerytalnych** w 2005 r. wypłacono 5429,0 mln zł, tj. o 7,5% mniej niż przed rokiem, natomiast w grudniu ub. roku – 420,5 mln zł, tj. o 1,1% mniej niż przed miesiącem i o 15,3% mniej niż w grudniu 2004 r.

Budżet państwa

W 2005 r. **dochody** budżetu państwa²⁵ wyniosły 179801,6 mln zł, **wydatki** – 208360,8 mln zł, a **deficyt** – 28559,2 mln zł (odpowiednio 102,9%, 99,4%, 81,6% kwoty założonej w ustawie budżetowej na 2005 r.).

Dochody i wydatki budżetu państwa kształtowały się następująco:

²⁵ Opracowano na podstawie informacji Ministerstwa Finansów: „Szacunkowe dane o wykonaniu budżetu państwa za okres styczeń-grudzień 2005 r.”.

Wyszczególnienie	Ustawa budżetowa na 2005 r.	I-XII 2005				I-XII 2004
		wykonanie	realizacja ustawy budżetowej	I-XII 2004=100	struktura	
		w mln zł		w %		
Ogółem dochody	174703,7	179801,6	102,9	115,1	100,0	100,0
podatki pośrednie	116980,7	115825,6	99,0	114,7	64,4	64,6
podatek dochodowy od osób						
prawnych	14690,6	15742,3	107,2	120,4	8,8	8,4
podatek dochodowy od osób fizycznych	23614,6	24525,6	103,9	114,0	13,6	13,8
dochody państwowych jednostek budżetowych	13247,0	16376,8	123,6	113,3	9,1	9,2
w tym wpływy z cła	1557,8	1270,6	81,6	55,7	0,7	1,5
pozostałe dochody	6170,8	7331,3	118,8	117,1	4,1	4,0
w tym wpłaty z zysku						
NBP	4626,1	4168,0	90,1	102,7	2,3	2,6
Ogółem wydatki	209703,7	208360,8	99,4	105,4	100,0	100,0
w tym:						
obsługa długu krajowego	21326,0	21286,5	99,8	115,5	10,2	9,3
obsługa zadłużenia zagranicznego	3727,5	3689,7	99,0	89,1	1,8	2,1
dotacje dla:						
Funduszu Emerytalno						
- Rentowego	14710,0	14710,0	100,0	97,2	7,1	7,7
Funduszu						
Ubezpieczeń Społecznych	20112,1	20112,1	100,0	87,6	9,7	11,6
subwencje ogólne dla jedno-stek samorządu terytorialnego	32486,7	32486,7	100,0	103,5	15,6	15,9
Deficyt budżetu państwa	35000,0	28559,2	81,6	69,0	x	x
Finansowanie deficytu						
źródła krajowe	31570,1	16528,7	52,4	43,2	x	x
źródła zagraniczne	3429,9	12030,5	350,8	385,0	x	x

Realizacja ustawy budżetowej w zakresie dochodów była o 1,8 pkt wyższa niż przed rokiem. Wpływy z podatków pośrednich zwiększyły się o 14,7%, a z podatku dochodowego od osób fizycznych – o 14,0%. Ich udział w łącznej kwocie dochodów wyniósł odpowiednio 64,4% i 13,6% (wobec 64,6% i 13,8% w 2004 r.). Dochody państwowych jednostek budżetowych zwiększyły się o 13,3%, a ich udział w łącznej kwocie dochodów zmniejszył się nieznacznie o 0,1 pkt i wyniósł 9,1%. Wpływy z podatku dochodowego od osób prawnych były wyższe niż przed rokiem o 20,4%, a ich udział w dochodach ogółem zwiększył się z 8,4% w 2004 r. do 8,8%.

Realizacja ustawy budżetowej w zakresie wydatków w 2005 r. była o 0,5 pkt wyższa niż przed rokiem. Wyплаты subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego (gmin, powiatów i województw) wyniosły 32486,7 mln zł i stanowiły 100,0% kwoty tej subwencji założonej w ustawie. Udział subwencji w wydatkach ogółem wyniósł 15,6%, wobec odpowiednio 15,9% w 2004 r. Wydatki na obsługę długu krajowego i zagranicznego stanowiły 12,0% wydatków ogółem (przed rokiem 11,4%). Spadek wykazały dotacje dla: Funduszu Emerytalno-Rentowego (o 2,8%) i Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (o 12,4%).

W okresie styczeń-listopad 2005 r. **wydatki bieżące jednostek budżetowych** były o 7,6% wyższe niż przed rokiem, a ich udział w ogólnej kwocie wydatków wyniósł 18,4% (wobec 18,2% w analogicznym okresie 2004 r.).

Wydatki bieżące jednostek budżetowych kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	I–XI 2005				I-XI 2004
	wykonani e w mln zł	realizacja ustawy budżetowej	I-XI 2004=1 00	struktura	
Ogółem wydatki bieżące jednostek budżetowych	34429,7	84,4	107,6	100,0	100,0
w tym:					
nauka	607,2	80,4	93,5	1,8	2,0
oświata i wychowanie	781,4	80,1	109,1	2,3	2,2
szkolnictwo wyższe	89,4	76,1	72,1	0,3	0,4
kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	139,6	83,0	74,0	0,4	0,6
ochrona zdrowia	1702,8	80,3	97,4	4,9	5,5
pomoc społeczna	42,5	85,0	149,1	0,1	0,1
pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	6,4	79,9	116,4	0,0	0,0
administracja publiczna	6291,2	85,8	107,4	18,3	18,3
wymiar sprawiedliwości	5518,9	87,9	112,9	16,0	15,3
bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	6384,1	89,9	110,7	18,5	18,0
obrona narodowa	6655,8	80,3	108,4	19,3	19,2

Według danych izb skarbowych i celnych, **zaległości** z tytułu podatków wg stanu w dniu 30 września 2005 r. kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Ogółem			Z zaległości ogółem
------------------	--------	--	--	---------------------

		W tym z lat ubiegłych		płatne w ratach i odroczo -ne	wstrzy- manie wykonani a decyzji	w postępo- waniu egzeku- cyjnym	pozostał e zaległoś ci
	w mln zł			w mln zł			
Ogółem.....	16462,8	12346,9	100,0	516,3	683,3	9321,5	5941,7
Podatek dochodowy od osób prawnych ...	1245,2	1002,4	7,6	68,9	118,0	566,9	491,4
Podatek dochodowy od osób fizycznych .	2924,3	2106,0	17,8	106,5	71,7	1816,6	929,5
Podatek od towarów i usług (VAT).....	9492,1	7296,1	57,6	278,0	280,5	5386,3	3547,3
Podatek akcyzowy ..	2641,3	1786,8	16,0	62,8	207,5	1500,5	870,5
Podatek od gier	16,2	12,0	0,1	-	0,3	10,5	5,4
Podatki zniesione	143,7	143,6	0,9	0,1	5,3	40,7	97,6

W porównaniu ze stanem w dniu 31 grudnia 2004 r. łączne zaległości wzrosły o 392,5 mln zł, tj. o 2,4% (w analogicznym okresie w 2003 r. wzrost o 12,2%, a w 2004 r. – o 2,3%), w tym z tytułu podatku akcyzowego – o 2,3% (w latach poprzednich odpowiednio wzrost o 44,3% i o 40,8%) i z tytułu podatku od towarów i usług o 4,1% (w analogicznym okresie w 2003 r. wzrost o 9,5%, a w 2004 r. spadek o 0,3%). W łącznej kwocie zaległości najwyższy udział miały zaległości z tytułu podatku od towarów i usług – 57,6% (w latach 2003 i 2004 odpowiednio 64,2% i 56,9%), podatku dochodowego od osób fizycznych – 17,8% (16,6% i 17,3%) i podatku dochodowego od osób prawnych – 7,6% (8,8% i 8,6%).

Według danych Ministerstwa Finansów, wskaźnik realizacji podatków²⁶ (tzw. ściągальność) w końcu III kwartału 2005 r. wyniósł ogółem 96,6%, wobec 93,9% przed rokiem. Wskaźnik ten dla podatku od towarów i usług ukształtował się na poziomie 95,7%, podatku dochodowego od osób fizycznych – 97,0% i dochodowego od osób prawnych – 98,2% (wobec odpowiednio 92,4%, 95,6% i 95,5% w III kwartale 2004 r.).

Pieniądz

W 2005 r. odnotowano wzrost zasobów pieniądza ogółem. Zwiększyły się należności, przy jednoczesnym wzroście depozytów i innych zobowiązań. Zmniejszeniu uległo zadłużenie netto instytucji rządowych szczebla centralnego oraz ujemne saldo pozostałych pozycji netto. Wyższy niż

²⁶ Jest to stosunek wielkości zrealizowanych wpływów bieżących pomniejszonych o nadpłaty podatku, do wielkości podatku należnego będącego sumą zrealizowanych wpływów bieżących pomniejszonych o nadpłaty podatku, wielkości bieżących zaległości, kwoty umorzonych zobowiązań podatkowych oraz zobowiązań, których poboru zaniechano.

przed rokiem był wzrost aktywów zagranicznych netto. Dynamika przyrostu pieniądza gotówkowego w obiegu była wyższa niż w 2004 r., znacznemu spowolnieniu natomiast uległa dynamika przyrostu pozostałych składników M3.

Zasoby pieniądza ogółem w okresie styczeń-grudzień 2005 r. zwiększyły się o 10,3%, do poziomu 411810,6 mln zł (w 2004 r. - wzrost o 8,9%).

W 2005 r. głównym czynnikiem kreacji pieniądza były **należności**. Wzrosły one o 11,8% do poziomu 297633,6 mln zł (wobec wzrostu o 3,3% w 2004 r.), w tym należności od gospodarstw domowych zwiększyły się o 22,9% (przed rokiem wzrost o 13,8%), od przedsiębiorstw – o 2,8% (wobec spadku o 3,9% w 2004 r.), od niemonetarnych instytucji finansowych - o 9,1% (przed rokiem spadek o 7,7%), od instytucji samorządowych - o 6,8% (wobec wzrostu o 4,1%), a od instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych - o 17,2% (przed rokiem spadek o 7,4%). Należności od funduszy ubezpieczeń społecznych obniżyły się o 5,2%, wobec spadku o 1,1% przed rokiem.

Drugim, pod względem siły oddziaływania, czynnikiem generującym pieniądź w 2005 r. były **aktywa zagraniczne netto**. Zwiększyły się one w 2005 r. o 27414,7 mln zł (o 19,2%) do poziomu 170295,6 mln zł (w 2004 r. – wzrost o 5,5%).

Czynnikiem ujemnie wpływającym na przyrost podaży pieniądza w 2005 r. było **saldo pozostałych pozycji netto**. Wyniosło ono minus 119357,4 mln zł, a jego ujemna wartość zmniejszyła się o 14263,9 mln zł (w 2004 r. – pogorszyła się o 15330,1 mln zł).

Zadłużenie netto instytucji rządowych szczebla centralnego zmniejszyło się o 9,0%, do poziomu 63238,8 mln zł (w 2004 r. – o 1,1%).

Wpływ poszczególnych czynników kreacji pieniądza na zmianę zasobów pieniądza ogółem kształtował się następująco:

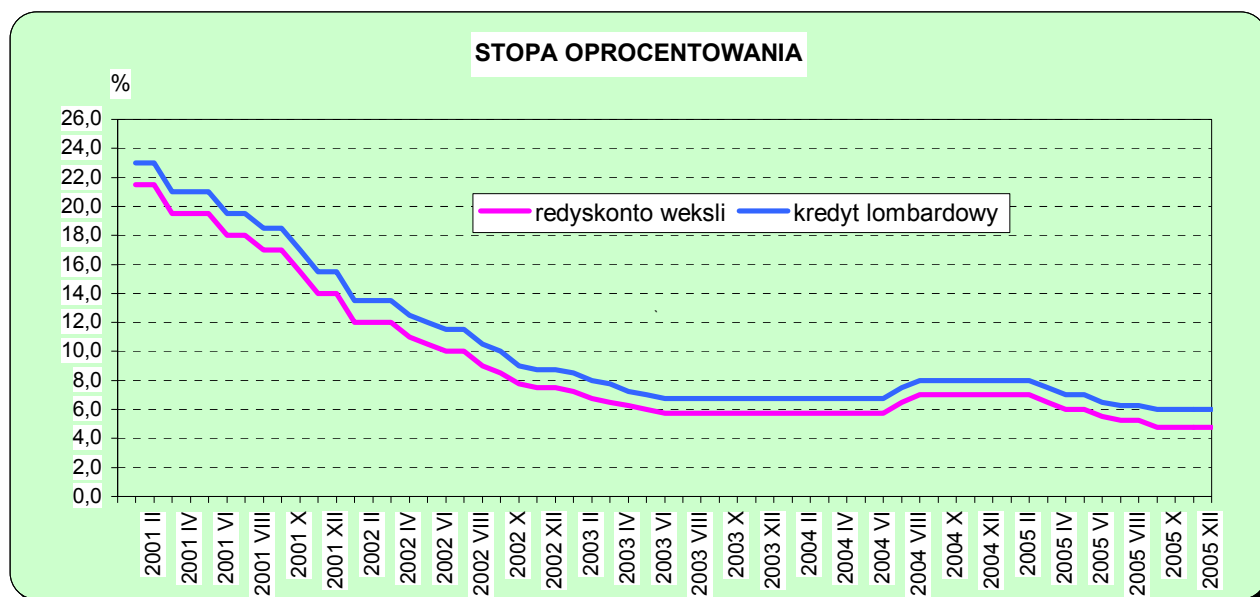
Wyszczególnienie a - zasoby pieniądza w końcu okresu (koniec poprzedniego okresu=100)	Kwartały 2005					I-IV 2004=100
	I	II	III	IV	I-IV	
	w mln zł					
Przyrost zasobów pieniądza ogółem	6817,9	11234,3	9527,7	10821,6	38401,5	x
a	101,8	103,0	102,4	102,7	x	110,3
aktywa zagraniczne netto	10045,9	21550,2	-1591,0	-2590,4	27414,7	x
a	107,0	114,1	99,1	98,5	x	119,2
zadłużenie netto instytucji rządowych szczebla centralnego	3353,5	-14510,7	-1067,4	5990,1	-6234,5	x
a	104,8	80,1	98,2	110,5	x	91,0
należności	6314,5	9333,1	8491,9	7345,7	31485,2	x
a	102,4	103,4	103,0	102,5	x	111,8
saldo pozostałych pozycji netto	-12896,0	-5138,3	3694,2	76,2	-	x
					14263,9	

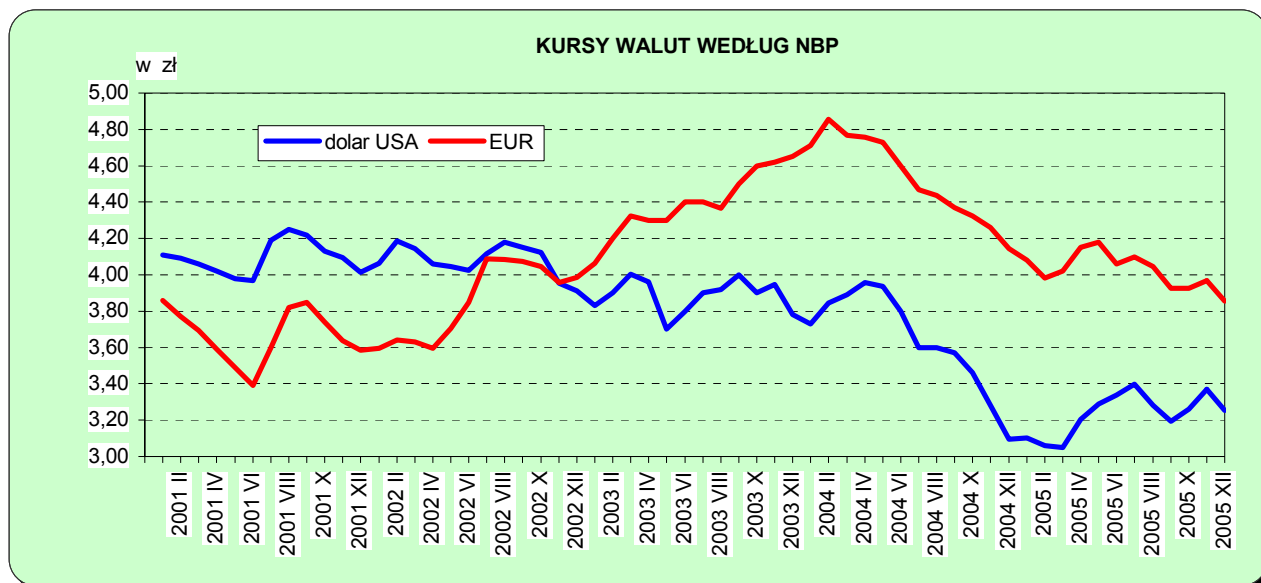
Wyszczególnienie a - zasoby pieniądza w końcu okresu (koniec poprzedniego okresu=100)	Kwartaly 2005					
	I	II	III	IV	I-IV	
	w mln zł					I-IV 2004=100
a	112,3	104,4	97,0	99,9	x	113,6

Na wzrost zasobów pieniądza w 2005 r. wpłynęło głównie zwiększenie **depozytów i innych zobowiązań** o 29432,2 mln zł, tj. o 9,3% (przed rokiem wzrost o 8,4%), w tym depozyty i inne zobowiązania przedsiębiorstw wzrosły o 16,8% (wobec wzrostu o 24,7%), gospodarstw domowych - o 3,5% (przed rokiem - o 0,6%), niemonetarnych instytucji finansowych - o 31,9% (wobec odpowiednio o 26,8%), instytucji samorządowych - o 21,0% (przed rokiem - o 28,8%), funduszy ubezpieczeń społecznych - o 58,1% (w ub. roku o 75,9%) i instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych - o 8,6% (przed rokiem - o 4,2%).

Zasoby pieniądza gotówkowego w obiegu (poza kasami banków) zwiększyły się w 2005 r. o 6449,9 mln zł (o 12,7%, wobec wzrostu o 2,7% w 2004 r.). Pozostałe składniki M₃ zwiększyły się o 35,9% (wobec 3-krotnego wzrostu w 2004 r.).

W 2005 r. podstawowe **stopy procentowe** stosowane przez NBP, tj. stopa redyskontowa weksli i stopa kredytu lombardowego zostały pięciokrotnie obniżone - odpowiednio z 7,0% do 4,75% i z 8,0% do 6,0% w skali rocznej.

Średni roczny urzędowy **kurs euro** wyniósł w 2005 r. 402,54 zł/100 EUR i obniżył się o 11,2% w stosunku do 2004 r. W grudniu ub. roku średni miesięczny urzędowy kurs euro wyniósł 385,59 zł/100 EUR i był niższy o 2,9% w stosunku do poprzedniego miesiąca, a w skali roku zmniejszył się o 7,0%.

Średni roczny urzędowy **kurs dolara amerykańskiego** wyniósł w 2005 r. 323,48 zł/100 USD (spadek w stosunku do średniej z 2004 r. o 11,5%). W grudniu ub. roku średni miesięczny urzędowy kurs dolara amerykańskiego wyniósł 325,18 zł/100 USD i był o 3,4% niższy niż w poprzednim miesiącu oraz o 5,1% wyższy niż przed rokiem.

Giełdowy rynek papierów wartościowych

W końcu 2005 r. na Gieldzie Papierów Wartościowych w Warszawie wskaźniki WIG, WIG-20 i WIRR określające sytuację na rynku akcji kształtowały się na poziomie wyższym niż przed rokiem. W okresie czterech kwartałów ub. roku największe obroty notowano na rynku kontraktów terminowych i na rynku akcji. Spadła wartość obrotów obligacjami.

W okresie styczeń-grudzień ub. roku obroty **akcjami** we wszystkich systemach notowań ukształtowały się na poziomie 191095,3 mln zł, tj. o 61,2% wyższym niż przed rokiem. Wartość obrotów akcjami w systemie notowań ciągłych wyniosła 175247,0 mln zł, w systemie transakcji pakietowych – 15692,6 mln zł, a w systemie kursu jednolitego-dwukrotnego - 155,7 mln zł.

W okresie czterech kwartałów ub. roku odnotowano znaczny wzrost obrotów **prawami do**

akcji²⁷ i wyniosły one w systemie notowań ciągłych 5730,7 mln zł (wzrost prawie 8-krotny).

W systemie notowań ciągłych obroty **prawami poboru**²⁸ wyniosły 88,8 mln zł (wzrost o 6,5%).

Obrót **certyfikatami inwestycyjnymi**²⁹ w systemie notowań ciągłych w omawianym okresie ukształtował się na poziomie 159,9 mln zł (spadek o 19,0%), a obroty **warrantami**³⁰ - 2,8 mln zł (przed rokiem 11,5 mln zł).

W okresie styczeń-grudzień ub. roku obroty **kontraktami terminowymi**³¹ były o 24,6% wyższe niż obroty akcjami i ukształtowały się na poziomie 238024,5 mln zł (tj. o 89,7% wyższym niż przed rokiem).

Obroty **jednostkami indeksowymi**³² w badanym okresie wyniosły 8,0 mln zł, tj. o 49,0% mniej niż przed rokiem, a obroty **prawami pierwszeństwa**³³ w systemie notowań ciągłych - 69,2 mln zł (spadek o 13,7%).

Obroty **opcjami indeksowymi**³⁴ w okresie czterech kwartałów ub. roku wyniosły 146,0 mln zł (wzrost 3-krotny).

Wartość obrotów na Giełdzie Papierów Wartościowych w systemie WARSET kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	2004					2005					
	kwartały										
	I-IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV ^{a)}	I-IV ^{a)}	I-IV ^{a)} 2004=100
	w mln zł										

27 Prawo do akcji (PDA) jest to papier wartościowy będący przedmiotem obrotu giełdowego, otrzymywany po wpłaceniu określonej kwoty pieniężnej na akcje nowej emisji, które nie są jeszcze notowane na giełdzie. Po wprowadzeniu akcji na giełdę PDA jest zamieniany na akcje.

28 Prawo poboru jest to prawo pierwszeństwa, przysługujące dotychczasowym akcjonariuszom, do objęcia akcji z nowych emisji. Akcjonariusze mogą zrezygnować z wykonania praw poboru i sprzedać je na giełdzie.

29 Certyfikaty inwestycyjne są papierami wartościowymi na okaziciela emitowanymi przez fundusze zamknięte i mieszane. Certyfikaty danego funduszu reprezentują jednakowe prawa majątkowe i są niepodzielne.

30 Warrant jest to instrument finansowy, którego cena zależy od wartości tzw. instrumentu bazowego. Instrumentem tym może być papier wartościowy, waluta, wskaźnik ekonomiczny (np. indeks, stopa procentowa). Warrant jest bezwarunkowym i nieodwołalnym zobowiązaniem emitenta do wypłacenia uprawnionym właścicielom warrantów kwoty rozliczenia.

31 Kontrakt terminowy jest to umowa pomiędzy stronami, z których jedna zobowiązuje się do kupna, a druga do sprzedaży w ściśle określonym przyszłym terminie (dniu wygaśnięcia) i po ściśle określonej w momencie zawarcia transakcji cenie, określonej ilości wystandaryzowanego instrumentu bazowego lub dokonania równoważnego rozliczenia pieniężnego.

32 Jednostka indeksowa jest papierem wartościowym, który reprezentuje wszystkie akcje tworzące dany indeks. Instrument ten jest równoważny z nabyciem przez inwestora portfela indeksu, bez konieczności zakupu poszczególnych akcji wchodzących w skład tego indeksu.

33 Prawo pierwszeństwa jest to papier wartościowy dający posiadaczowi pierwszeństwo w nabyciu akcji danej spółki po określonej z góry cenie i w określonym terminie. Notowania praw pierwszeństwa odbywają się w tym samym systemie notowań, w którym notowane są akcje danej spółki.

34 Opcja jest to papier wartościowy dający jego nabywcy prawo do kupna lub sprzedaży, w przyszłym terminie, po określonej z góry cenie, zwanej ceną wykonania, określonej ilości instrumentu bazowego dla tej opcji. Instrumentem bazowym może być: indeks, akcje poszczególnych spółek.

Wyszczególnienie	2004					2005					
	kwartały										
	I-IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV ^{a)}	I-IV ^{a)}	I-
											IV 2004=100
w mln zł											
Akcje											
Notowania ciągłe ^{bc)}	109530,9	27465,6	22737,4	19326,0	40001,9	41787,3	32092,0	48164,0	53203,7	175247,0	160,0
Notowania jednolite- dwukrotne ^{d)}	243,8	63,8	61,5	71,8	46,7	72,5	17,0	29,8	36,4	155,7	63,9
Transakcje pakietowe ^{e)}	8743,0	1129,8	1713,2	1117,0	4783,0	7872,6	1957,0	2095,7	3767,3	15692,6	179,5
Prawa do akcji											
Notowania ciągłe	691,8	101,2	292,6	216,4	81,6	246,4	560,6	3455,5	1468,2	5730,7	ok. 8 razy
Notowania jednolite- dwukrotne.....	0,5	-	-	-	0,5	-	-	-	-	-	-
Transakcje pakietowe ..	310,7	-	266,4	4,7	39,6	3,2	-	85,0	119,2	207,4	66,8
Prawa poboru											
Notowania ciągłe	83,4	41,0	27,8	6,5	8,1	15,3	58,3	-	15,2	88,8	106,5
Certyfikaty inwestycyjne											
Notowania ciągłe	197,3	9,3	3,8	3,3	180,9	73,9	21,9	8,3	55,8	159,9	81,0
Transakcje pakietowe ..	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Warranty											
Notowania ciągłe	11,5	3,1	3,5	2,5	2,4	1,3	0,7	0,4	0,4	2,8	24,3
Kontrakty terminowe											
Notowania ciągłe	125494,1	41173,8	29796,6	24627,5	29896,2	47429,6	40930,7	75549,2	74115,0	238024,5	189,7
Jednostki indeksowe											
Notowania ciągłe	15,7	6,2	5,5	2,5	1,5	2,2	1,2	3,2	1,4	8,0	51,0
Prawa pierwszeństwa											
Notowania ciągłe	80,2	43,3	16,1	4,9	15,9	33,9	11,0	10,6	13,7	69,2	86,3
Transakcje pakietowe ..	-	-	-	-	-	-	6,0	-	-	6,0	-
Opcje indeksowe											
Notowania ciągłe	49,7	12,0	11,6	10,5	15,6	22,3	18,6	42,9	62,2	146,0	ok. 3 razy

^{a)} Dane wstępne.

^{b)} Transakcje giełdowe dla danego papieru wartościowego zawierane są na danej sesji po różnych cenach.

^{c)} Uwzględniono obrót akcjami NFI.

^{d)} Transakcje giełdowe dla danego papieru wartościowego zawierane są na danej sesji dwukrotnie.

^{e)} Transakcje giełdowe zawierane są poza sesją, których minimalną wielkość (pakiet) określa regulamin giełdy.

W końcu grudnia ub. roku wszystkie indeksy giełdowe kształtowały się na poziomie wyższym niż przed rokiem i większym niż w końcu trzeciego kwartału ub. roku (z wyjątkiem indeksu: WIG-TELEKOM). Indeks największych spółek WIG wzrósł o 33,7%, a indeks najmniejszych spółek WIRR o 15,5% w skali roku. W grupie indeksów sektorowych największe wzrosty odnotowano w grupie indeksów: WIG-BUDOW (o 63,1%) i WIG-MEDIA (o 42,0%).

Indeks giełdowy **WIG-PL35** w końcu grudnia ub. roku ukształtował się na poziomie 35277,7 pkt – wzrost o 32,9% w skali roku.

Indeksy giełdowe rynku akcji kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2004				2005				
	kwartały (stan w końcu okresu)								
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	IV 2004= =100
WIG.....	23870,1	23949,3	25267,8	26636,2	27268,1	28332,1	33801,2	35600,8	133,7
WIG-20	1762,4	1726,8	1807,2	1960,6	1998,3	2047,3	2518,7	2655,0	135,4
WIG-BANKI.....	31081,0	30687,6	31192,8	35454,4	36257,9	38333,7	46002,2	46787,8	132,0
WIG- BUDOW	19199,6	19370,2	21815,9	19014,6	19411,2	21574,4	26125,6	31007,3	163,1
WIG-INFO	15946,1	13668,8	13652,7	12996,6	12256,0	10365,2	11642,9	13032,9	100,3
WIG-MEDIA	-	-	-	26363,2	27463,2	30601,1	33094,9	37432,3	142,0
WIG-SPOŻYW	21045,7	24110,6	23888,9	23761,6	22975,2	23079,4	23423,4	25444,1	107,1
WIG-TELEKOM ..	8149,1	8282,7	8177,8	10242,9	10727,5	10613,0	12698,1	12382,0	120,9
WIG-PL.....	23960,9	23937,2	25169,3	26540,1	27005,3	27982,5	33311,7	35277,7	132,9
MIDWIG.....	1697,0	1688,2	1770,7	1730,1	1728,2	1769,0	1903,4	2207,7	127,6
WIRR	3970,1	4193,3	4910,8	4738,6	4366,2	4367,0	4674,0	5471,3	115,5
NIF	70,6	85,9	85,6	98,0	91,8	92,7	97,0	104,3	106,4

W okresie styczeń-grudzień ub. roku łączny obrót obligacjami we wszystkich systemach notowań wyniósł 5507,1 mln zł i stanowił 2,9% łącznego obrotu akcjami (przed rokiem 7,0%). Obroty na rynku obligacji były o 34,1% niższe niż przed rokiem. Z obrotów ogółem 99,4% przypadło na obroty obligacjami Skarbu Państwa i w systemie notowań ciągłych były o 31,3% niższe niż przed rokiem, natomiast w systemie transakcji pakietowych odnotowano spadek o 15,9%.

W okresie czterech kwartałów ub. roku obroty obligacjami korporacyjnymi wyniosły 30,6 mln zł - spadek ponad 16 - krotny.

35 WIG-PL – subindeks sektorowy wyliczany według metodologii stosowanej dla indeksu WIG, uwzględnia dochody z dywidend i praw poboru, liczony na podstawie portfela akcji krajowych spółek giełdowych.

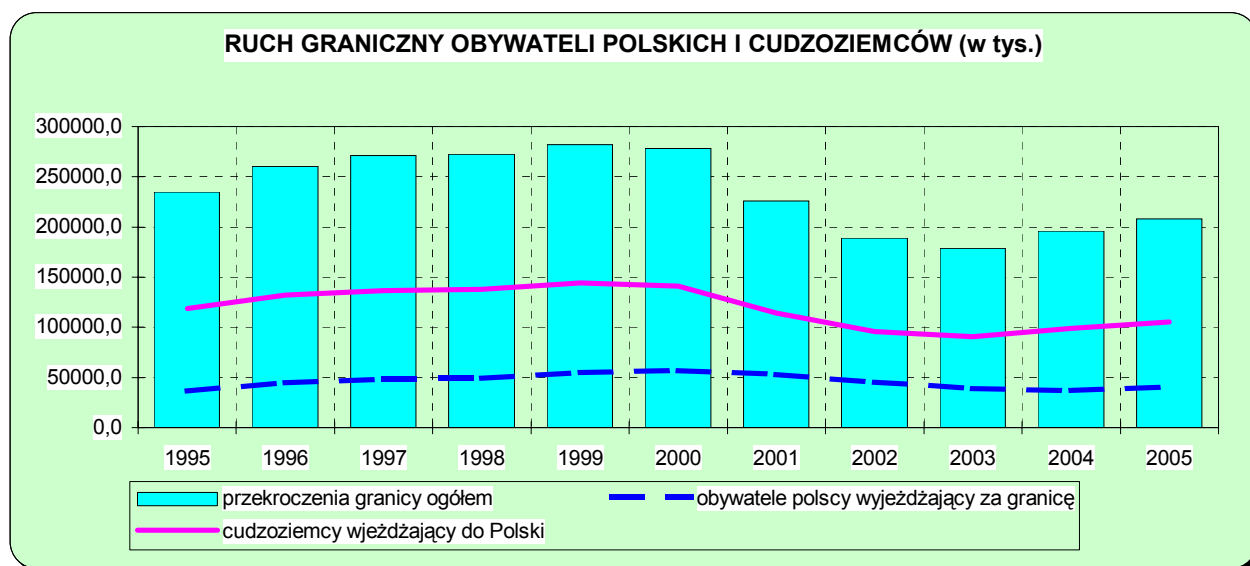
Wartość obrotów na giełdowym rynku obligacji Skarbu Państwa i obligacji korporacyjnych kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	2004					2005					
	kwartały										
	I-IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV ^{a)}	I-VI ^{a)}	I-IV 2004= =100
	w mln zł										
Obroty ogółem	8353,2	1259,1	1582,2	2458,0	3053,9	1160,0	1366,7	1517,0	1463,4	5507,1	65,9
Obligacje Skarbu Państwa											
Notowania ciągłe	7322,7	1144,9	1500,5	2275,0	2402,3	1107,3	1166,4	1376,1	1378,5	5028,3	68,7
Transakcje pakietowe..	532,9	87,6	37,0	129,8	278,5	43,5	193,8	138,5	72,4	448,2	84,1
Obligacje korporacyjne											
Notowania ciągłe	497,6	26,6	44,7	53,2	373,1	9,2	6,5	2,4	12,5	30,6	6,1

^{a)} Dane wstępne.

Przyjazdy i wyjazdy z Polski

Według danych Straży Granicznej, w 2005 r. na polskich granicach dokonano 208,1 mln **odpraw osób**³⁶ wjeżdżających i wyjeżdżających z Polski, tj. o 6,2% więcej niż przed rokiem. Liczba odpraw cudzoziemców wjeżdżających i wyjeżdżających z Polski wyniosła 127,4 mln, tj. o 4,1% więcej w porównaniu z rokiem poprzednim i stanowiła 61,2% ogółu odpraw (wobec 62,4% przed rokiem).

³⁶ W badaniu Straży Granicznej rejestrowane są przekroczenia granicy, w związku z tym ta sama osoba kilkakrotnie przekraczająca granicę jest traktowana jako kilka osób.

Największy ruch obserwowano na zachodniej granicy Polski, na której w 2005 r. odprawiono 98,2 mln osób, tj. o 8,3% więcej niż przed rokiem (w 2004 r. wzrost o 25,2%). Udział odpraw na tej granicy w liczbie odpraw ogółem wyniósł 47,2% (wobec 46,3%).

Na granicy południowej odnotowano spadek liczby odpraw. Przekroczyło ją 63,7 mln osób, tj. o 7,0% mniej niż przed rokiem (w 2004 r. wystąpił spadek odpowiednio o 1,5%). Odprawy na tej granicy stanowiły 30,6% ogólnej liczby odpraw (wobec 34,9% w roku poprzednim). Przejścia graniczne z Czechami przekroczyło 48,1 mln osób (o 8,2% mniej), co stanowiło 75,5% odpraw dokonanych na granicy południowej. Na granicy ze Słowacją odprawiono 15,6 mln osób (o 2,9% mniej niż przed rokiem).

Znaczący wzrost liczby odpraw w stosunku do 2004 r. odnotowano na wschodniej granicy Polski. W 2005 r. dokonano na niej 34,9 mln odpraw, tj. o 27,7% więcej niż w roku poprzednim (wobec wzrostu odpowiednio o 2,0% w 2004 roku). Największy wzrost odnotowano na granicy z Ukrainą, którą przekroczyło 17,8 mln osób (o 47,0% więcej niż przed rokiem). Odprawy na tej granicy stanowiły 50,8% wszystkich odpraw na granicy wschodniej. Na przejściach granicznych z Białorusią odprawiono 8,8 mln osób, tj. o 10,5% więcej niż w 2004 r. (przed rokiem obserwowano spadek o 10,0%). Wzrosła również liczba osób przekraczających granicę z Litwą, gdzie dokonano 4,5 mln odpraw (o 20,0% więcej). Zwiększył się także ruch na przejściach granicznych z Federacją Rosyjską – o 8,9% (do 3,9 mln osób).

W 2005 roku utrzymała się wysoka dynamika ruchu granicznego w portach lotniczych, gdzie odprawiono 9,5 mln osób, tj. o 39,6% więcej niż przed rokiem (w 2004 r. wzrost o 32,9%), w tym na Okęciu – 5,9 mln (o 20,5% więcej). Odprawy na Okęciu stanowiły 62,2% ruchu granicznego na polskich lotniskach.

W portach morskich odprawiono 1,7 mln osób, tj. o 35,4% mniej niż przed rokiem (w 2004 r. również notowano spadek odpowiednio o 44,6%). Z morskich przejść granicznych w Gdyni i Świnoujściu skorzystało 1,4 mln osób (o 9,9% mniej niż w poprzednim roku), co stanowiło 79,9% przekroczeń granicy polskiej drogą morską.

W 2005 r. dokonano 64,4 mln **odpraw cudzoziemców wjeżdżających** do Polski, tj. o 4,1% więcej niż przed rokiem (w 2004 r. odpowiednio o 18,8% więcej). Obywatele krajów ościennych stanowili zdecydowaną większość ogółu wjeżdżających, tj. 93,7% (w roku poprzednim – 94,1%). Wśród przyjeżdżających najliczniejszą grupę stanowili Niemcy (37,3 mln osób, tj. 57,8% ogółu przyjazdów cudzoziemców), których przyjechało o 9,2% więcej niż przed rokiem (w ub. roku odpowiednio o 34,0% więcej). Liczba odpraw Czechów przybyłych do Polski wyniosła 7,9 mln (o 15,4% mniej niż przed rokiem), a Słowaków – 3,4 mln (o 16,5% mniej). Z państw sąsiadujących z Polską na wschodzie najliczniej odwiedzali nas obywatele Ukrainy – 5,3 mln przyjazdów (o 16,7% więcej w porównaniu z rokiem poprzednim) i Białorusi – 3,7 mln (o 3,6% więcej). Z Rosji przyjechało 1,6 mln osób, co oznacza wzrost liczby przyjazdów o 12,6% w stosunku

do 2004 r. Liczba przyjazdów z Litwy pozostała na poziomie zbliżonym do notowanego przed rokiem i wyniosła 1,3 mln.

Po notowanym od 4 lat spadku liczby **odpraw Polaków wyjeżdżających za granicę**, w 2005 r. tendencja ta uległa zahamowaniu – liczba wyjazdów Polaków wyniosła 40,8 mln, tj. o 9,7% więcej niż w roku poprzednim. Polacy najczęściej przekraczali granicę południową, gdzie zanotowano 17,5 mln wyjazdów (42,9% wszystkich odpraw). Liczba przekroczeń granicy zachodniej wyniosła 13,6 mln, co stanowiło 33,4% ogółu odpraw wyjeżdżających Polaków.